8103/HV/13

National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 24 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING COMMITTEE
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Bombouis Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 31 SESTDIENA, 1978. GADA 12. AUGUSTS 28. GADS

SATURDAY, AUGUST 12, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Kremļa propagandas karš

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pāvesta Paula VI pēkšņā nāve apēno visus pēdējos aizvadītās nedēļas notikumus. 700 milj. dvēseļu lielās katoļu baznīcas 80 g. vecais galva sirga jau vairākus gadus. Svētdienas pēcpusdienā sirdstriekas rezultātā pāvesta šīs zemes gaitas izbeidzās. Pēc deviņu dienu ilgām sērām 116 katoļu baznīcas kardināļi sanāks Vatikānā, lai izvēlētu Paula VI pēcteci. 15 gadu ilgā valdīšanas laikā PaulamVI bija jāizvada katoļu baznīca cauri kritisku pārbaudījumu un reformu prasību periodam. Salīdzinot ar joviālo un liberālo priekšgājēju Jāni XXIII, pāvests Pauls VI bija kluss, pazemīgs, bet tajā pašā reizē arī negrozāmi konservātīvs. Noraidījis reformātoru prasības pēc dažām fundamentālām pārmaiņām, pāvests nedeva savu svētību arī dzimstības mākslīgai kontrolei, nepiekrita sieviešupielaišanai priestera amatā un paturēja aizliegumu katoļu baznīcas garīdzniekiem doties laulībā. Tanī pašā laikā Svētais Tēvs grozīja gadu simtu veco liturģijas noturēšanu latīņu valodā, atļaudams šai ziņā pāriet uz tās valsts valodu, kuŗā baznīca darbojas. Viņš izlīdzināja Romas katoļu baznīcas un grieķu ortodoksālās baznīcas tūkstošgadu strīdīgās pretišķības. Tāpat viņš spēra pirmo soli Vatikāna draudzībai ar anglikāņu baznīcu. Katoļu baznīcas dogmas var pilnībā neakceptēt, tai pašā laikā nevar apstrīdēt patiesību, ka katoļu baznīca ir lielākā, stiprākā un administrātīvā ziņā vislabāk noorganizētā baznīca visā pasaulē. Vatikāns ārpolitiku neplāno dažiem gadiem vai gadu desmitiem, bet gan daudz lielākam laika periodam, tādēļ arī Vatikāna pragmātiski gājieni var likties neakceptējami, bet Svētā krēsla ārpolitika un tās pamatprincipi ir vienmēr palikuši uzticīgi taisnības, tiesību un miera ideju triumfam. Pāvests savā valdīšanas laikā turpināja uzturēt kontaktu ar komūnistu valstīm. Pats pāvests bija izteikts pretkomūnists, bet baznīcas interesēs viņš, acīm redzot, ielaidās kompromisos ar sarkanās imperijas valdniekiem. Pāvesta detantes politikas asākie kritiķi bija ungāru kardinālis Mindcentijs, poļu kardinālis Višinskis un ukraiņu kardinālis Slīpijs. Laiks rādīs, kam beigās bijusi taisnība. Paturēsim vērā patiesību, ka tikai pateicoties pāvesta politiskajai aktīvitātei, pašā Italijā kristīgie demokrati novērsa komūnistiskā režīma nodibināšanos. Savus grūtos un atbildīgos pienākumus pāvests veica ar lielu atbildības sajūtu, vienmēr paturot vērā kristīgās morāles pamatprincipus. Visas pasaules katoļu sērās ar cieņas un līdzjūtības apliecinājumu aizgājēju pieminēs arī latviešu tauta.

Starptautiskā politiskā arēnā vērā ņemams notikums ir Ķīnas kompartijas vadoņa Huā paredzētais ceļojums uz Eiropu, kur viņš starp citu iegriezīsies arī Rumānijā. Atceļā Huā tiksies arī ar Irānas valdnieku. Maskava ir acīm redzot nobažījusies par Pekingas un Vašingtonas sadarbības lauka paplašināšanos. Pravda 2000 vārdu garā rakstā apvaino ķīniešus detantes torpedēšanas mēģinājumā un priekšnoteikumu radīšanā Trešajam pasaules karam. Maskava ir gluži uztraukusies par Huā satikšanos ar Rumānijas diktātoru Čaušesku. Pēc Maskavas preses ziņām Rumānijas prezidents ar šo soli izaicinošā kārtā mēģinot pārbaudīt Kremļa tolerances galējās robežas.

Pravdai acīmredzot nepatīk arī Ķīnas aizsardzības ministra ģenerāļa Sū nesen deklarētā doktrina, ka Pad. savienība ir Ķīnas lielākais ienaidnieks. Atbilde esot meklējama Pekingas un Vašingtonas ciešāku saistību nodibināšanā. Padomju prese uzbrūk arī ASV prezidentam Kārteram, kas kāda jauna amerikāņu karakuģa iesvētīšanā teiktā runā norādīja, ka ASV paliks kā militārā, tā arī flotes ziņā pārākās visā pasaulē. Komūnisti apgalvo, ka ar šo runu Kārters pieteicis ASV valstu militārā spēka kāpināšanu, lai vēlāk to izmantotu kā politisku spiedienu uz citām tautām. Pats Brežņevs vairākkārt brīdinājis Kārteru nespēlēt „Ķīnas kartī', jo tā nokaušot detanti. Ķīnas kārts ir starptautiskās pokera spēles galdā, un šo faktu neviens nevar noliegt.

Atzīmēsim, ka lielvaru konfrontācijas ietvaros pēc CIA ziņām Kremlis jau tagad ik gadus izdod vismaz 2 bilj. dolaru. Tas ir propagandas karš, galvenokārt vērsts pret ASV. Šī propagandas kara ietvaros Maskavā darbojas īsviļņu raidītāji, kas ik dienas pauž pretamerikāņu propagandu 84 valodās. Divas padomju ziņu aģentūras TASS un NOVOSTJI apgādā bez atlīdzības visas pasaules presi ar rūpīgi apslēptu propagandu vai arī nekaunīgiem meliem. Tā Moro noslepkavošanas gadījumā Maskava apgalvoja, ka tā notikusi ar CIA ziņu, lai kompromitētu italiešu komūnistu partiju. Maskavas pavadā atrodas 75 komūnistu partijas brīvās un neitrālās zemēs. Šo ārpus sarkanās imperijas komūnistu skaitu vērtē ap trīs miljoniem. Sarkanā zirnekļa propagandas karam kalpo šķietami neatkarīgas, bet Maskavai paklausīgas starptautiskas organizācijas. Šo apstākli sevišķi derētu iegaumēt arī mūsu jaunās paaudzes akadēmiķiem, jo tie kādā dienā var saņemt laipnu ielūgumu piedalīties kādā kongresā, uz kuŗu visi ceļa izdevumi segti un kongress kalpo it kā humānitāriem vai profesionāli techniskiem mērķiem. Lai atļauts pieminēt dažas lielākās šīs komūnistu frontes organizācijas: Pasaules miera padome ar galveno mītni Helsinkos, kas darbojas 120 citās valstīs; Pasaules arodbiedrību apvienība ar centrāli Prāgā jau paspējusi uzsākt aktīvu darbību 70 valstīs; Pasaules demokratiskās jaunatnes federācija ar galveno mītni Budapeštā apgalvo, ka tai ir 150 milj. biedru 100 valstīs; Starptautisko žurnālistu apvienība Prāgā ir centrālā pārstāvniecība 150.000 avīžniekiem, kas gan pa lielākai daļai nāk no komūnistu zemēm. Pasaules zinātnieku federācijai ar birojiem Londonā un Parīzē esot 300.000 biedru. Jāpiemin arī Starptautiskā studentu apvienība, kuŗa Kremļa uzdevumā darbojas no Prāgas. Turpat Prāgā atrodas arī Kristiešu miera konference. Nav nekāds noslēpums, ka šajā organizācijā ir iekrituši daudzu reliģiju naīvi dvēseļu gani. Starptautiskās pretestības kustības centrāle atrodas Vīnē, un tajā katrs var tuvāk iepazīties ar komūnistu partizānu un sarkanās armijas terrora metodēm. Turpat Vīnē atrodas arī Starptautiskais miera institūts, kas it kā esot neitrālo zinātnieku forums. Austrumberlīnē galvenā mītne ir Sieviešu starptautiskai federācijai. Šīs centrāles pavēlēm klausa 200 milj. sievietes 100 valstīs. Pieminēsim vēl Demokratisko juristu apvienību Briselē, kas tāpat kā visas citas komūnistu frontes organizācijas ir paklausīga Maskavai.

Neviens nevar pateikt, cik lieli ir Kremļa spiegu kadri visā pasaulē. Runā par 200.000 — 250.000 lielu slepeno aģentu armiju. Arī viņu uzdevums starp citu ir organizēt un financēt pretamerikāņu propagandu. Labi informētas aprindas norāda, ka prezidenta Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos Brzežinskis esot pārliecinājis Kārteru par nepiekāpīgu nostāju pret Pad. savienību. Brzežinskis ir pārliecināts, ka tagadējais režīms Pad. savienībā izirs agrāk nekā mēs to iedomājamies. Komūnistu doktrīna ir novecojusies un pierādījusies par nereālu. Nekur pasaulē neesot tik maz pārliecinātu komūnistu ideālistu kā tieši Pad. savienībā. Komūnisma iziršanas galvenais cēlonis meklējams nesekmībā valsts saimnieciskā politikā. Ar izglītoto skaita pie-

(Turpinājums 4. lp.)

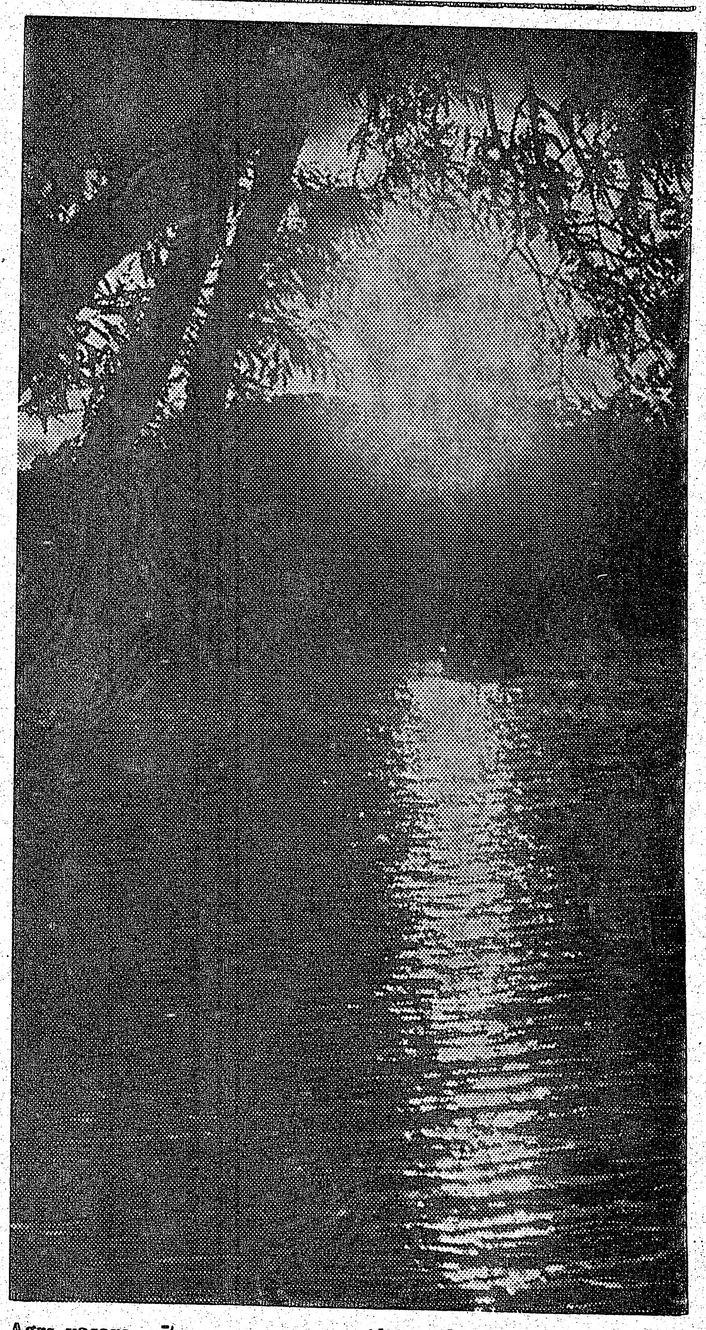

Agrs vasaras rīts — Aleksandra Kalniņa foto studija

Miris pāvests Pauls VI

Pāvests Pauls VI miris savā vasaras mītnē Castel Gondolfo, 15 jūdzes no Romas. Nāves cēlonis — sirdstrieka. Pāvests miris 80 gadu vecumā. 15 gadus viņš bija pasaules Romas katoļu baznīcas garīgais vadītājs. Pāvesta veselība pēdējos gados bija trausla. Viņš cieta arī no kaulu locītavu sāpēm. Sēru laiks turpināsies 9 dienas un beigsies ar Lielo rekviēmu un mesu, kuŗā piedalīsies pasaules garīgie un politiskie vadītāji.

Pāvests Pauls VI savos 15 valdīšanas gados strādāja pasaules miera labā, stingri noteica katoļu priesteŗu celibātu un pretojās dzimstības kontrolei. Jauno pasaules 700 miljonu Romas katoļu garīgo vadītāju 20 dienu laikā ievēlēs 116 kardināļi no visas pasaules, kas ieradīsies Vatikānā.

Neviens pašlaik nezina, kas būs nākošais pāvests, bet pirmo reizi vēsturē, kā to paredz daži laikraksti, par pāvestu var kļūt arī garīdznieks, kas nav italietis. Pāvesta vietu pagaidām aizstās franču kardināls, 73 g. vecais Žans Viljo.

Karalienes dienas Kanadā

Anglijas karaliene Elizabete 6. augustā izbeidza savu 12 dienu ilgo viesošanos Kanadā. Viņa apmeklēja Ņufaundlandes, Albertas un Saskačevanas provinces. Ceļojumā karalieni pavadīja princis Filips un divi jaunākie dēli — 14. g. vecais Edvards un 18. g. v. Andrjū. Karaliene Elizabete 3. augustā atklāja 11. Kopvalsts sporta spēles Edmontonā, Commonwelth stadionā, kur piedalījās 1500 sportistu no 46 pasaules valstīm, pulcinot atklāšanas dienā 44.000 skatītāju. Svarīguma ziņā sportisti šīs spēles ierindo ceturtā vietā aiz olimpiskajām spēlēm. Nākošās Kopvalsts spēles paredzētas 1982. gadā Brisbanē, Austrālijā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 12. AUGUSTS, 31. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numur cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

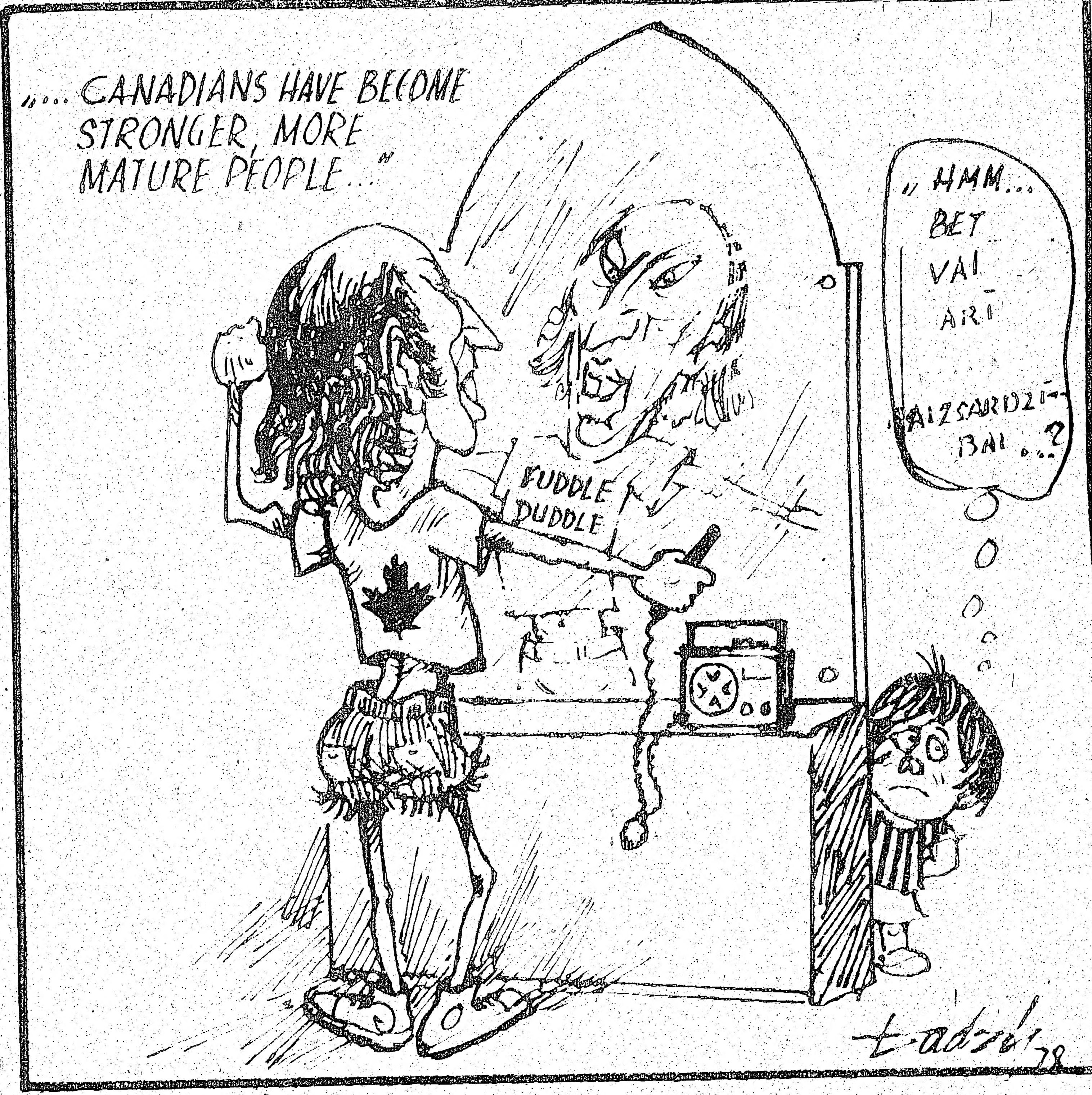

P. Grods

Medaļas otra puse

Pirms dažiem mēnešiem Savienoto Valstu televīzijas ekrānos turpat veselu nedēļu izrādīja filmu "Holocaust", kas atgādināja Otrā pasaules kaŗa posmu, kad visnežēlīgākiem paņēmieniem tika iznīcināti miljoniem žīdu tautas piederīgo. Šī briesmīgā vaiņa nav uzveļama visai vācu tautai, bet gan tās nacionālsociālistu partijas fanātiķiem. Nevienam vesela saprāta cilvēkam tas nebija pieņemams, gluži līdzīgi tam, kā noraidāma komūnisma uzkundzēšanās ar tā ceļa līdzinātājiem krievu komūnistiem, kuŗi jau sešus gadu desmitus slepkavo un terrorizē brīvo pasauli, lai tajā būtu un valdītu tikai tie, kas sīksti iekērušies Marksa bārdā, glorificē Ļeņina noskalpēto pakausi un briesmīgo ūsaini Džugašvili. Rietumu demokratiskā domāšana un gluži cilvēciskie principi nekad nevar atzīt Hitlera partijas izrīcības pret žīdu tautu.

Ar filmu "Holocaust" ir iedegts naids pret vāciešiem, pret to nacionālsociālistiskās partijas politiku, kāda faktiski vairs nepastāv, bet par kuŗu žīdu tautas piederīgiem, arī amerikāņiem, nav vēl izgaisis pieņēmums, ka „naci" principi nav pilnīgi izdeldēti. Bet šādu pašu „Holocaust" televīzijas raidījumu autoriem un producentiem nebūtu grūti uzkonstruēt arī par Pad. savienības zvērībām savas veidošanās un pastāvēšanas posmos, jo pasaulē netrūkst cilvēku ar draušmīgiem piedzīvojumiem padomju režīmā, cietumos un vergu darbu nometnēs, kā arī būtu pietiekami daudz autentiska informātīva materiāla par padomju valsts sistēmu tās pastāvēšanas dekadās. Šādai filmai būtu piemērots nosaukums "Destruction", lai demonstrētu visus tos iznīcināšanas paņēmienus, kādus komūnisti lietojuši pret saviem iedomātiem pretinieku miljoniem.

Žīdu ietekmē esošie preses izdevumi vēl šodien ir žultaini un atriebības alkām piesātināti pret vācu nacistu noziegumiem Otrā pasaules kaŗa laikā. Tas ir loģiski un saprotami. Šai ziņā naidam ir dziļas saknes. Bet vai tā tikai kādas medaļas viena puse? Vācu nacionālsociālistisko fanātiķu noziegumi ir tikai vāja atblāzma tam, kas sešdesmit gadu laikā risinājies Pad. savienībā un turpinās vēl tagad. Lai komūnisti Krievijā tiktu pie varas un nostiprinātos, vajadzēja turpat 70 miljonu nevainīgu dzīvību! Nav svarīgi, kā šīs masas iznīcinātas — apšautas, nomocītas spaidu darbos vai izbadinātas. Neapstrīdams ir fakts, ka komūnisms ir celts uz līķu kaudzēm. Tie nav tikai asiņu strauti vai mazas tērces, kas satiklotas pāri Krievijas plašumiem. Tās ir veselas upes, kas palo no nevainīgu dzīvību asinīm.

Žīdu tauta savu postu ieraudzīja un atklāja Otrā pasaules kaŗa laikā, bet desmitiem valstu un valdību turpat sešus gadu desmitus piemiegušas acis pret komūnistu noziegumiem vispar. Kur gan šajos gadu desmitos bija slēpusies rietumu sabiedriskā doma par komūnistu lielvalsti?

Kādēļ šo nelaimi neieraudzīja un neierobežoja tad, kad tā savos apmēros vēl nebija tik liela un bīstama?

Daudzas rietumu valstis visā komūnisma pastāvēšanas posmā dzīvojušas it kā ar aizsietu muti un aptumšotu skatu. Tās galvenokārt vadījušās tikai no tirgus interesēm ar Pad. savienību, neredzot vai noliekot pie malas sarkanajā lielvalstī augošos draudus visai pasaulei. Tirgojoties partneri gūst zināmu labumu.

Bet viens no tiem (rietumi — P.G.) šos augļus izlieto pozi-

(Turpinājums 7. lp.)

Lasītāju vēstules

18. RAKSTNIEKU DIENAS ADELAIDĒ

Atklāšanas runa bija īsa un piemērota, — par grāmatām. Uz šo sarīkojumu bija ieradušies ap 80 cilvēku. Atklāšanas vakara otrā daļā bija izsludināta romantiskās dzejas lasīšana Elgas Lejas vadībā. Uz šo sarīkojuma daļu palika tikai 38 cilvēki. Dzejoļi tiešām bija romantiski, par mīlestību, bet cilvēki aizgāja mājās laikam aiz bailēm, ka tiem liks klausīties dzejoļus, kādi nesen bija publicēti, piem., par circeņu apau...šanos, senilām smadzenēm (stipro dzērienu izmirkušām, rakstāmvielu meklējot), galvām, ne tik vien nocirstām un padusē turētām, bet jau starp kājām noslīdējušām u.t.t. Ziņa paklīda, ka pirmajā vakarā neko šausmīgu nelasīja, tāpēc uz otriem diviem, dzejas un prozas lasījumiem sanāca drusku vairāk.

Vērtīgi bija Ņinas Luces, Austras Tamužas, Agņa Rozīša un Viestura Zemberga referāti. Uz Amerikas viesa Olafa Stumbra pēcpusdienu bija ieradušies visvairāk cilvēku. Apjautājos, vai tie nākuši viņa dzeju klausīties? Nē, esot nākuši klausīties, ko viņš pastāstīšot par saviem pieredzējumiem Latvijā. Neko gan viņš tādu nepastāstīja, kas nebūtu jau kaut kur, kaut kad dzirdēts. Viņu fotografēt bija aizliegts, neatļāva rakstīt arī nekādas piezīmes. Nekad vēl visās iepriekšējās 17 rakstnieku dienās nebijām piedzīvojuši tik slēpjamas izdarības.

Sidnejas un Amerikas viesu dēļ 18. Rakstnieku dienās aizliedza gleznotājiem izstādīt savas gleznas, t.i. rīkot izstādi. Jo — viesiem Adelaides gleznotāju gleznas varot likties „nepiemērotas". Šeit jāpiezīmē, ka Adelaidē nav starp latviešiem ne šausmīgu, ne pornografisku gleznu gatavotāju kā citur. Jābrīnās arī par rakstnieku mazo vēstures izpratni. Salīdzinot 18. Rakstnieku dienas ar pagājušajām 17. pag. g. Sidnejā, šīs bija stāvus lejup. Pag. g. bija nopietni iestudēta luga, 2 izstādes, Preses balle visā greznībā, preses avīze, grāmatas iesvētīšana un visas citas piederīgās izrīcības. Šagad, ja nebūtu sasaukts lielais pieteicēju un lasītāju, kafijas pasniedzēju un citu darbinieku skaits, tad apmeklētāju pulciņš būtu uz pirkstiem saskaitāms, Adelaidē ir 3000 latviešu . . .

Šo īso aprakstu beidzot, nāk prātā Dzintara Vēsmiņa piezīmes Austrālijas Latvietī (21. aprīļa numurā), ka no ārpasaules noslēgtas rakstnieku dienas kļūst par rakstniecības kapu svētkiem, kur „piederīgie" pulcējas pieminēt „savējos", par kuriem pārējai sabiedrībai nav vairs lielas intereses.

Dzidra Knocha Austrālijā

PASKAIDROJUMS

LA 22. jūlija numurā DV CV sēdes Bostonā atreferējumā starp citu teikts:

„. . . J. Frišvalds ieteica ik gadus noorganizēt mūsu kaŗavīru kapu apmeklēšanu Beļģijā" . . . un „. . . 21. jūlijā paiet 100 gadi no mūžībā aizsauktā ģen R. Bangerka dzimšanas dienas. Šinī gadījumā būtu izkārtojams viņa atdusas vietas apciemojums un vainagu nolikšana."

Ja nu raksta autors būtu pareizi atreferējis DV priekšnieka teikto, tad ir nepieciešama korrektūra abos gadījumos, citādi rastos iespaids, ka DV zemes neko minētajās lietās nav darījušas. Tā kā DV priekšniekam tiek regulāri piesūtīti DV Rietumvācijas valdes sēžu protokoli un apkārtraksti, tad viņam vajadzētu būt skaidrībā par abiem gadījumiem.

Jaukā paraža, ko mēs Vācijā apzīmējam par svētceļojumu uz kaŗavīru kapiem Lommelē, notiek jau vairāk nekā 10 gadu. Pirmā ideja nāca no Anglijas vanagu saimes, un vēlāk to pārņēma Vācijas vanagi, kur kopā arī DV Beļģijas nodaļu katru gadu sarīko šo svētceļojumu, piedaloties abu konfesiju mācītājiem. Svētceļotāji nāk no Vācijas, Beļģijas un Holandes, bet šogad piedalījās kuplā skaitā arī vanagi no Anglijas, jo svētbrīdi kuplināja DV vīru koris Kanadā.

DV Rietumvācijas valde savā š.g. 17. marta sēdē nolēma izkārtot DV goda biedra ģen. R. Bangerska 100. dzimšanas dienas atzīmēšanu un lūgt arī Vācijas nodaļas savos apkārtrakstos ap dzimšanas dienas laiku pieminēt mūsu izcilo kaŗavīru. Rietumvācijas valde savā apkārtrakstā sniedza īsu ģenerāļa biografiju, un svētbrīdī kapsētā nolikti ziedi Vācijas un Anglijas DV saimes vārdā. Ko ir darījusi DV CV organizācijas goda biedra lietā, to nezinu.

A. Mežals,
DV RV valdes sekretārs

NEPRECĪZI

Pēdējā laikā daudzi koncertu aprakstītāji min daudz lielāku apmeklētāju un dalībnieku skaitu nekā tas patiesībā bijis. Vai nu tas tiek darīts vienkārši paviršības pēc, lai nenopūlētu sevi ar precīzu skaitļu sameklēšanu, vai arī apzināti, it kā tādējādi celtu koncertu nozīmību. Vienādi vai otrādi, tie dod nepareizu dokumentāciju, sevišķi tiem, kas šos skaitļus nākotnē izlietos plašākai mūsu kultūras dzīves izvērtēšanai. Īpaši to jāattiecina uz dziesmu svētkiem.

Tā LA 27. numurā par Bostonas dziesmu svētkiem raksta, ka „korī bija ap 1000 dziedātāju", bet jaundarbu koncertā „zāle ar 1250 sēdvietu, gandrīz visas aizņemtas". Fakti ir daudz citādāki. — Pēdējā kopkoŗa mēģinājumā virsdiriģents R. Zuika jauktajā korī saskaitīja 550 dziedātāju. Ja nu pieskaita tos dziedātājus, kas uz šo mēģinājumu neieradās, kā arī vīru koŗa dalībniekus, kas jauktajā korī nedziedāja, tad koncertā kopējo dziedātāju skaitu varēja lēst uz apm. 650. Jaundarbu koncertā no visām lielās zāles vietām nebija aizņemta pat ne puse. Līdz ar to klausītāju skaits nevarēja būt lielāks par 500.

Starpība starp īstajiem skaitļiem un V. I., kaut arī tikai aptuveni uzdotiem, ir tomēr daudz par lielu, lai lasītājam, kas svētkos nebija, rastos pareiza aina.

Arvīds Purvs Toronto

Sarīkojuma Deja un dzeja programmas dalībnieki Sidrabenē. No kreisās: Juris Kronbergs Guna Ikona, Jānis Krēsliņš, Biruta Senkēviča un Modris Lorbergs. Nav klāt Māra Gulēna, kas bija aizņemta Sarkangalvītes izrādē.

Foto: J. Liģers

Kokteilis: Deja un dzeja

Viens no Sidrabenes lielsarīkojumiem bija t. s. priekšnesumu kokteilis — Deja un dzeja, kurā piedalījās krietns skaits mūsu literātu, pārstāvot visas trīs latviešu paaudzes, tā radot interesantu literāru šķērsgriezumu.

Kokteili vadīja Modris Lorbergs, kas iesāka un nobeidza ar citējumu no Andreja Eglīša dzejas Mana zeme, mana sirds, veikli pielāgojot Eglīša patriotiskās noskaņas mūsdienu dzīves vērtībām mākslas laukā.

Kaut kādu iemeslu dēļ kokteilī nepiedalījās Toronto dzejniece Ingrīda Vīksna un Sarma Muižniece no Kalamazū.

Ja ievērojam Pēteŗa Ērmaņa vārdus, ka dzeja nekad nenoveco, tad, šķiet, jaunās paaudzes autorei Mārai Gulēnai nebūtu jābēdā par savu literāro nākotni. Viņas reprezentēšanās dzejas mākslas laukā bija patīkams jaunums — novitāte, kas izpaudās tādos dzejoļos kā pesimistiskajā — Mākslas galerijā, šēkspīriskajā Gaidot nākotni, vai vienkāršāka rakstura dzejoļos kā — Saulē sēdot, Tad bija un Ar labu nakti.

Kā to varēja jau sagaidīt, rakstniece un dzejniece Biruta Senkēviča mūs aizveda uz Latvijas ārēm, skandējot dzejoļus par Latvijas vasaru. Piemēram, dzejoļiem — Vasaras krēslainās naktis (sonāta), Tālais un tuvais, Vasaras rīts, Siena pļauja un Vasarai aizejot — visiem bija viens kopējs temats. Viņas skandējumā izteiktais dzejolis, spriežot arī pēc publikas aplausiem, bija — Vasaras briedumā, tāpat jau pieminētais — Vasarai aizejot, kas uzrakstīts Latvijas apciemojuma laikā.

Ievērojot sarīkojuma „kokteiļa" raksturu, pirmais nedzejiskais priekšnesums bija Guno Valsis no operas Fausts, ko Sidrabenes zaļajā zālē nodejoja Aldas Henišas klasiskā baleta skolas audzēknes. Viņas baleta skolu vēl reprezentēja ar Rosini Tarantellu (pas de deux) un Jonatāna Livingstona Kaiju. Pēdējais darbs gan īsti neiederējās šajā latviski literāri orientētajā sarīkojumā. Tas bija arī pārāk garš savā saturā un mazāk saprotams plašākai publikai.

Atgriešanos pie dzejas; ar gandarījumu jāmin Gunas Ikonas dzejoļi: Lietus šaltis, Agrumā, Svelmē, Liktenība u.c. Ikonas dzeja ir ļoti interesanta, savdabīga un saistoša.

Pirmais t.s. „jauno vēsmu" dzejnieks šajā divu stundu literārajā parādē bija Jānis Krēsliņš no Ņujorkas, kas dzirdēts Toronto tikai pāris reizes. Autors šoreiz nāca klajā ar dažādu ideju sakopojumiem. Te jāmin laikmetīgā logatā veidotie darbi kā — Šodien, Skaitot kā pukst, Ejot Nr. 2, Māras baznīcā un Karātavu balāde. Viscaur pavīdēja autora oriģinālitāte, kaut ar mazliet apstraktu iekrāsojumu. J. Krēsliņa dzejas kompozicija nav izvērtējama vienā vai divās stundās. Tā jādzird vairākas reizes, lai būtu iespējams iedziļināties autora domu un jūtu pasaulē.

Otrs „avante garde" dzejnieks Sidrabenes kokteilī bija no Zviedrijas iebraukušais Juris Kronbergs. Viņu varētu uzskatīt par „problēmatisku dzejnieku". Pasveša dzejas valoda, neritmiska un ar chaotiskām situācijām. Pamatā nereālas idejas, bet saprotamas tiem, kas nodarbojas ar moderno vai abstrakto mākslu. Viņa septiņi „gleznojumi" bija interesantākais sniegums šajā dzejnieku parādē.

Sarīkojuma vadītājs Modris Lorbergs beidzot nolasīja savas Variācijas par Latvijas vasaru. Tās savā saturā bija liriskas un smalkjūtīgi niansētas.

Visumā šis labi noorganizētais kokteilis no jauna apliecināja, ka latviskā dzeja, tāpat kā mūsu mūzika un deja, šinī krastā joprojām aug un sakuplo.

Aleksandrs Kalniņš

Tautasdziesmu koncertā

GLEŠKES ĢIMENE DZIESMU SVĒTKOS BOSTONĀ

Gleškes ģimenes divi tautasdziesmu koncerti 6. Vispārējos latviešu dziesmu svētkos Bostonā palika it kā pavēnī. Lielie vienreizējie sarīkojumi — latvisko jaundeju uzvedums un latviešu simfoniskās mūzikas koncerts — tai pašā laikā aizvilināja tūkstošus, kamēr abos Gleškes tautasdziesmu koncertos pulcējās tikai ap simt klausītāju katrā. Atsacīdamies no jaundeju uzveduma, izvēlējos reto izdevību atkal dzirdēt Gleškes, šo skaņu mākslinieku ģimeni, kam nav vairs vajadzīgs ieteikums.

Lilija Gleške, mākslinieku ģimenes dvēsele, iekarojusi dižu popularitāti ar lieliskajiem tautiskajiem uzvedumiem dziesmu svētkos Klīvlandē: Latviešu kāzu pazāzas (1963), Atvadības (1968), Jāņu nakts (1973) un citās pilsētās ar uzvedumiem Ik vakaru dziedāt gāju un Kad pārnāksi, bāleliņ. Arī kā koncertdziedātāja Lilija Gleške daudz koncertējusi viena vai kopā ar meitu Laimdotu vai arī ar dzīvesdraugu vijolnieku Imantu Gleški.

Lilija Gleške var lepoties ar augsta līriska koloratūrsoprāna tembru, augsto toņu vieglumu, gaišumu un grāciju, izcilu dikciju, gaŗakās dziesmās — krāsu dažādību un izjustu niansējumu. Lilijai Gleškei brīnišķīga varēšana un dotumi, mantojums no mātes Jūlijas Liepas, lielas tautasdziesmu dziedātājas, lai tautasdziesmas melodijas dzīvotu. Lilija Gleške dziedāja Arnolda Šturma Šūpuļa dziesmas: Velc, pelīte, saldu miegu un Aijā, žužū, lāča bērni un Jāņa Mediņa Lai bij grūti, kam bij grūti.

Lilija Gleške, svešumā auklēdama un dziedādama, „iedziedājusi" arī savus bērnus: Laimdotu un Induli tautasdziesmu pasaulē. Laimdota Gleške - Anšmite apveltīta ar īpatu mecosoprānu, kam mīksti silts tembrs; skaisti tas izteicās dziesmā Stāvēju, dziedāju augstajā kalnā, kuŗu Laimdota dziedāja, pati arī koklēdama. Iepriecināja arī Induļa Gleškes liegais, klusinātais baritons, kam vienkāršības skaistums. Tautasdziesmu melodijas Gleškeš ģimenes koncertā runāja sirdij gan solo, gan duetā, gan trio vijoles un klavieŗu pavadījumā.

Indianapoles simfoniskā orķestŗa vijolnieka Imanta Gleškes simpatiski tīrais un smalkais tonis, dzidri izlīdzinātais vibrējošais tembrs daļskamīgi piekļāvās dziedoņu balsīm. Klavieŗu pavadījumus korrekti veica Aija Vintere - Brugmane.

Savs jaukums dueta dziesmām, ko skandināja Laimdota ar Induli, abi ģitaras spēlēdami. Arnolda Šturma veltījuma Gleškēm 1978. gadā Tek saulīte tecēdama pirmatskaņojumu pirmās daļas beigās viss ansamblis atskaņoja tādā sirsnīgumā, ka dziesma bija jāatkārto.

Programmas pirmajā daļā Emīļa Melngaiļa, Jāņa Mediņa, Jāņa Kalnieša, E. Ūdra un Arnolda Šturma dziesmās tēvzemes daudzinājums un mīļums, otrā daļā — Laimdotas Gleškes - Anšmites, Jāņa Ķepīša, Jāņa Mediņa, Jāzepa Vītola un Veltas Delles - Grāvītes aranžējumiem humorīga ieskaņa.

Laimdota Gleške - Anšmite aranžējusi trīs dziesmas: soprānam Es iejūdzu raibu zaķi, altam un baritonam — Dimdi, dimdi, ozoliņi un Ziedi, ziedi rudzu vārpa. Veltas Delles - Grāvītes aranžējumi soprānam un altam — Spīdēj' mani glāžu logi un divi pirmatskaņojumi soprānam, altam baritonam un klavierēm: Bite jūdza kumeliņu un Vakars nāca, vāverīte.

Piedevām skaistais koncerts kamermūzikas stilā izskanēja ar Laimdotas Gleškes melodisko dziesmu soprānam, altam, baritonam un klavierēm Skaista mana brāļa sēta.

Edmunds Zirnītis

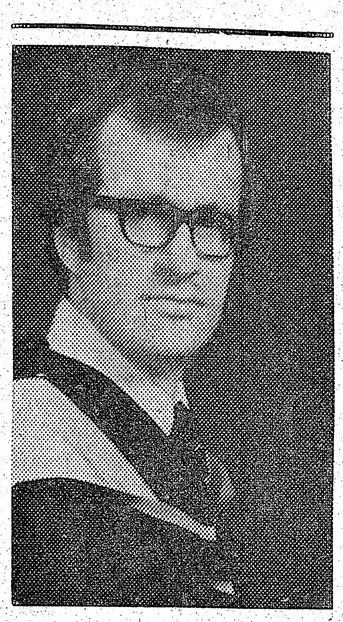

Toms Arvids Znotiņš

McMaster universitātē Hamiltonā, Ont. ieguvis Master of Science gradu fizikā. Viņš saņem National Research Council Canada stipendiju un turpina studijas eksperimentālā fizikā doktora grada iegūšanai pie tās pašas universitātes.

Koŗu dziedāšana un kultūras sakari

Sidrabenes 3. lielsarīkojumā paneļdiskusijas par koŗdziedāšanas problēmām risinājās brīvdabas baznīcā, pulcinot ap 200 interesentu. Paneli vadīja Latviešu dz. sv. b-bas Kanadā valdes priekšsēdis Žanis Šmits, referēja diriģents Arvīds Purvs. Panelī piedalījās J. Norvilis, A. Jansons, R. Zuika, I. Sakss, J. Beloglāzovs un J. Barušs, visi pazīstami komponisti un diriģenti.

Žanis Šmits norādīja, ka latviešu koŗu darbības problēmas gan labi zināmas pašiem koristiem, diriģentiem un dziesmu svētku rīkotājiem, bet „nav zināmas plašākā sabiedrībā".

Kādas tad nu īsti ir šīs problēmas? Šo jautājumu daļēji savā īsajā referātā mēģināja apskatīt diriģents A. Purvs. Viņš minēja, ka ļoti daudz laika paņem balsu apmācīšana. Šāda problēma, atzina referents, tikpat kā neeksistējot pie labi izveidotiem kanadiešu koŗiem.

A. Purvs iedalīja latviešu koristus 5 grupās: tie, kas pazīst notis; tie, kas prot lasīt notis, kas prot lasīt notis tikai „puslīdz", tie, kuŗiem maza interese par mūzikālo struktūru; tie, kas vāji pazīst notis un beidzot tie, kas atnākuši uz koŗa mēģinājumu, lai pavadītu „omulīgu laiku".

Turpinot kritisko apskatu, referents īsu brīdi pakavējās pie t. s. profesionālajiem koŗiem un amatieŗu grupām vai „koŗīšiem". Viņš nāca pie atziņas, ka, ievērojot dziedātāju dažādību, latviešu trimdas koŗiem nav „pakāpju", to sastāvs ir bieži „ekstrēms". Dabiski, teica dir. Purvs, rodas jautājums, vai būtu vērts izveidot izlases koŗus un tādā veidā „vājos koŗīšus" nemocīt ar smagām lietām, kā ar nošu apmācīšanu vai balss skološanu?

Ir kā novirzoties no izraudzītā ţemata, A. Purvs pēkšņi pieskārās kultūras sakariem ar dzimtenē palikušajiem mūziķiem. Viņš asi uzbruka komponistam Longinam Apkalnam, kas atklāti „nolamājot" pašreizējos komponistus Latvijā, piedēvējot tiem sadarbošanos ar komūnistu partijas varasvīriem. Fakti tomēr esot citādi. Šajā sakarā viņš minēja Helēnas Celmiņas izteikto uzskatu, ka „Latvijas komponistiem nav iespējams strādāt bez nodevām; viņi var būt pateicīgi, ka, ievērojot politiskos apstākļus — mūzikas vārda nebrīvību — tiem vispār dota iespēja darboties savā nozarē".

Un beidzot divi „akūti" jautājumi: Vai Latvijas komponistu dziesmas būtu šeit atskaņojamas un vai jaunatnes dziesmu svētku rīkošana varētu ietekmēt t. s. lielos (vispārējos) latviešu dziesmu svētkus?

Paneļa vispirms apskatīja jautājumu par izlases koŗu vēlamību un mazo korīšu atbrīvošanu no „lieliem un smagiem" pienākumiem.

J. Norvilis: „Man šāda šķirošana nav saprotama." A. Jansons: „Koŗu izlases vienība varētu sekmīgi darboties vienīgi

(Turpinājums 6. lp.)

Andrejs J. Ierasts

Vaterlū universitātē ieguvis Bachelor of Mathematics gradu. Viņš saistījies darbā IBM Canada Ltd. Toronto. Pieder pie korp. Selonijas saimes un dejo deju kopā Daugaviņa.

Vai Minsteres ģimnazijai ir nākotne?

DIREKTORA ARTURA LIEPKALNA RAKSTS PAR ĢIMNAZIJAS PROBLĒMĀM

Minsteres latviešu ģimnazija īstenībā tagad ir Eiropas latviešu ģimnazija. Ar Rietumvācijas valdības līmumu financiālo pabalstu tagad tiesīgi saņemt visi latviešu jaunieši, kas mācās šinī ģimnazijā, nākdami no Eiropas saimnieciskās apvienības zemēm. Līdz šim šo atvieglinājumu izmantojuši tikai pāris jauniešu. Kāpēc kavējas citi? Ko dara mūsu pasaules un atsevišķo mītņu zemju centrālās organizācijas, baznīcu pārvaldes, latviešu centru biedrības, draudzes un kopas, lai lepnās Minsteres latv. ģimnaz. celtnes piepildītu latviešu jauniešiem, kas, vispārējo izglītību meklējot, reizē iegūtu arī latvisko izglītību?

Dažbrīd par ģimnaziju dzirdamas kritiskas piezīmes: skolotāji neesot paši labākie, ko trimda varētu dot, latviešu valodas līmenis esot zems, internātā trūkstot profesionālas audzināšanas utt. Ir vēl arī cita veida atrunāšanās un bažas: aizlaižot jauniešus uz Minsteri, tie zaudēšot ģimenes kontroli un tādējādi „paklīdīšot". Šādi un līdzīgi aizspriedumi un atrunāšanās dažkārt apēnojušas ģimnazijas nozīmi.

Ir tomēr latvieši, kas domā citādi. Pirmkārt, tie ir skolotāji un audzinātāji, kas skolā strādā, un vairums pieder pie vidējās un jaunās paaudzes. Netrūkst arī vecāku, kas droši sūta savus lolojumus uz Minsteri.

Būdams ģimnazijas darbā tikai dažus mēnešus, varu diezgan īsteni raksturot Minsteres ģimnazijas pašreizējo akadēmisko līmeni. Tas ir augstāks nekā trīsdesmitajos gados Rīgas vai provinces mācības iestādēs. Vecāko klašu skolēni it veikli iespēj izsekot modernās skolas prasībām un apgūst loti labus zināšanu pamatus. Par skolēnu sekmju līmeni var spriest arī no tā, cik varīgi viņi ir ārpusskolas pārbaudījumu veikšanā. Abitūrija klases divi skolēni šopavasar piedalījās ASV kolledžu „progresīvo ieskaitījumu" (AP — Advanced Placement) pārbaudījumos, kuros, kā redzams no skolai piesūtītajām ieskaišu kopijām, viņi uzrādījuši teicamas sekmes. Skolotāju grupu konferencēs saskaņotas programmas latviešu valodā, matēmatikā, fizikā un dabas zinībās un pārrunāti arī metodiskie jautājumi.

Latvijas neatkarības pasludināšanas 60 gadu atceres svinības Ziemeļvācijas latviešu novadam risināsies Minsterē. Ģimnazijai uzticēta svētku sarīkošanas koordinācija. Darbojas rīcības komiteja, kas par galveno runātāju aicinājusi PBLA priekšsēdi Dr. Ilgvaru Spilneru; koncertēs apvienotie latviešu koŗi ar vismaz pāris simt dziedātājiem. Priekšdarbi uzsākti arī īpaša uzveduma Tēvu zeme inscenēšanai. Autors ir mūsu ievērojamais skatuves mākslinieks un režisors Reinis Birzgalis Bostonā, kas uzņēmies mākslinieciško vadību un gādās arī par kostīmiem, gaismas un skaņu efektiem, skatuves dekorējuma metiem, kā arī pats piedalīsies uzvedumā. Par skatuves iekārtojumu gādās mākslinieks, Minsteres ģimnazijas absolvents un pašreizējais mākslas skolotājs Pēteris Purmalis. Reinis Birzgalis raksta, ka uz svētkiem Minsterē apsolījis ierasties arī dzejnieks Andrejs Eglītis. Valsts svētkiem pievienosies Minsteres ģimnazijas 3. studiju seminārs (no. 21. līdz 26. novembrim) ar virstematu: Baltijas valstis Eiropas tautu saimē. Semināra organizātoriskie darbi ir ģimnazijas internāta vadītāja Imanta Baloža pārziņā.

Ģimnazijas jaunā mācībgada iecere vēl ir liela stila loterijas sarīkošana ar izlozi Ziemsvētku laikā. Tautieši visā pasaulē laipni aicināti ziedot šai loterijai vai ar īpau atlaidi pārdot vērtīgus mākslas un praktiskus priekšmetus, sākot ar grāmatām, skaņu platēm, gleznām, televizijas un radio aparātiem, foto aparātiem un beidzot ar vismaz vienu vācu „tautas vāģi" (Volkswagen). Īpaši ziedotājos aicināti skolas absolventi, kas skolu nobeiguši tās 33 izlaidumos un kļuvuši gan augstskolu mācībspēki, gan mākslinieki, rūpniecības un rūpniecības pārstāvniecību direktori un ieņēmuši citus augstus posteņus. Loterijas projektu iecerēts nosaukt par „MLĢ 10 loteriju", simbolizējot 10 ģimnazistus, kam Stipendiju fonds 1979.-80. mācībgadā no loterijā ieņemtiem līdzekļiem varētu piešķirt stipendijas. Īpašs lūgums studentu korporācijām un akadēmiskām vienībām ziedot Minsteres ģimnazijai, tādējādi stiprinot kā ģimnazijas materiālo bazi, tā arī nodrošinot rezerves savām brālībām. Ar pateicību pieņemti arī daži testamentārie novēlējumi. Būtu apsveicami, ja arī sēru un priecīgu notikumu gadījumos ieviestos tradicija puķu vietā dot skolām piemiņas ziedojumus.

Nesenajā aptaujā 19 zēni un 17 meitenes izteica vēlēšanos iestāties skautu un gaidu vienībās. Šai sakarā lūgums trimdas latviešu skautu un gaidu augstākai vadībai sūtīt uz Minsteri 2 stipendiātus — zēnu un meiteni, skautu un gaidu dalībniekus, lai noorganizētu ģimnazijas skautu un gaidu vienības.

Vai Minsteres latviešu ģimnazijai ir nākotne? Atbildi var dot tikai trimdas bērnu vecāki, sabiedrība un tās garīgās un laicīgās organizācijas. Ja ģimnazijas durvis divos vai trīs gados aizvērsies uz neatvēršanos, nevarēsim un nedrīkstēsim nevienu citu vainot kā vien paši sevi, savu kūtrumu un savu pienākuma apziņas trūkumu. Vismazāk vainojamas būs Rietumvācijas izglītības un aprūpes ministrijas, kas skolu uztur un neliedz līdzekļus, ja vien skola gādās par pieņemamu skolēnu skaitu un kvalificētu skolotāju sastāvu.

Avīžrakstos plaši aprakstīta kurzemnieku pieminekļa celšana un atklāšanas svinības Tobago salā; uz turieni daudzi dodas kā svētceļojumā un izdod tūkstošus, kaut arī pašu pelnītus. Tās parāda mūsu turību un plašo vērienu — gandrīz vai tikpat lielu, kāds bijis mazās hercogistes lielajam hercogam. Tobago salas aktivitātes varbūt pierāda, ka protam cienīt savas zemes vēsturi. Cits jautājums, vai pieminekļu celšana pagātnes notikumu daudzinājumam ir trimdinieku prīmārais uzdevums un pienākums un vai un kā šīs plašās izdarības kalpo mūsu nākotnei? Vai daļēji šīs aktivitātes ar pagātnes atcerēšanos nekalpo mūsu sirdsapziņas apmānīšanai, aizstājot grūtākos uzdevumus, no kuŗiem viens ir jaunatnes audzināšana nākotnes saglabāšanai? Kādas Eiropas latviešu avīzes līdzstrādnieks priecājas, ka pieminekļa atklāšanas svinību rezultātā daudzi Tobago salas iedzimtie pratuši teikt latviski „Labrīt!" un „Sveiki!". Bet cik no mums zina, ka kādā latviešu centrā Vācijā, kur skolas gados pašreiz ir 67 latviešu dzimuma bērnu, labi, ja vairs ducis prot teikt latvisko „Labrīt!" un „Sveiki!" Bez tagadnes problēmu atrisināšanas kurzemnieku piemineklis var pārvērsties par pieminekli 20. gadsimta latviešu trimdinieku aklībai!

Kā Minsteres latviešu ģimnazija nonākusi skolēnu trūkumā? Tur būtu darbs trimdas latviešu sabiedriskās dzīves attīstības vai dekadences pētniekiem. Pagaidām varam operēt tikai ar vairāk vai mazāk paticamām teorijām un hipotezēm. Viens iemesls varētu būt tas, ka grupa latviešu patriotu dedzīgi mēģinājuši un līdz šai dienai sekmīgi 33 gadus saglabājuši darba spējīgu latviešu ģimnaziju, kas tagad skolēnu trūkumu dēļ nonākusi krustcelēs. Tai pašā laikā darbību izbeigušas šejienes sestdienas un svētdienas skolas — vienīgais un efektīgākais avots MLĢ skolēnu rezervēm. Būtu pēdējais laiks šo skolu darbu atjaunot vai arī raŗāmas aizstājējas institūcijas, kā piemēram: mājmācības, brīvnedēļu vai vasaras skolas. Citādi Minsteres ģimnazijai pietrūks skolēnu dabiskās rezerves. Atpūtu var apvienot arī ar lietderīgo, vajadzīgo, nepieciešamo, kā to dara ASV un Kanadā, kur darbo-

(Turpinājums 17. lp.)

Daudzie viesi un apsveicēji Sidrabenes lielsarīkojumā. No kreisās: Toronto Austrumu draudzes priekšnieks A. Bērziņš, konsuls Dr. E. Upenieks, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, māc. J. Cālītis, archibīskaps A. Lūsis, māc. Ā. Čops, katoļu draudzes priekšnieks V. Miklašēvics, Hamiltonas Kristus draudzes priekšnieks V. Dāboliņš, dzejniece Biruta Senkēviča, gaidu vadītāja Inta Kalniņa, Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, Sv. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons, LNAK priekšsēdis T. Kronbergs un J. Grodnis.

Foto: J. Ligers

Kremļa...

(Turpinājums no 1. lp.)

augumu pieaug arī redzīgo kritiķu skaits. Šodien tie vēl nav nākuši atklātībā, bet taisni viņos ir lielākais drauds komūnisma režīma iziršanai.

Pasaules prese pēdējā laikā daudz rakstījusi par žīdu disidentu ščeranska, Orlova un citu apmainīšanu pret rietumos aizturētiem Kremļa aģentiem. Slepenās sarunas reizē notiekot Vīnē, Austrumberlīnē, Jeruzalemē, Vašingtonā un arī Bonnā. Runā, ka Kremlis pret Ščeranska izlaišanu prasot ASV izdot no Apvienotajām Nācijām aizgājušo augsto Pad. savienības diplomātu Sevčenko. Tas būtu neticams darījums, jo Sevčenko taču ir politisks bēglis, bet Ščeranskis ir šķietami nevainīgs notiesāts Pad. savienības disidents. Brzežinskis esot pret jebkādu darījumu, bet jāņem vērā amerikāņu lielais politiskais iespaids.

Amerikāņu prese nesen ziņoja par 73 g. vecā latvieša Boļeslava Maikovska sašaušanu viņa dzīves vietā Mineolā. Zināmas aprindas apvaino Maikovski kara noziegumos. Padomju vara to aizmuguriski notiesājusi, apgalvojot, ka viņš 1941. gadā sadzinis kopā 600 žīdu bērnus un tos nogalinājis. Maikovskis pats nosaukts par Rīgas miesnieku. Brīnums, ka līdz šim nav zināms neviens rīdzinieks, kas būtu dzirdējis par šo Maikovska neiedomājamo aktīvitāti. Viņa lietu izmeklē amerikāņu emigrācijas iestāžu ierēdņi. Te jāpiezīmē, ka Kārtera administrācija radījusi īpašu komisiju, kas dosies uz Pad. savienību nopratināt „neitrālus liecinieku", lai pierādītu ASV par kaŗa noziegumiem aizdomās turēto pēckaŗa imigrantu vainu. Varbūt šī komisija pie viena varētu nopratināt arī tos liecinieku, uz kuŗu liecību pamata cietumā iemeta Ščeranski, Ginsburgu un citus intellektuāļus.

Hamburgā vēl joprojām turpinās latviešu izcelsmes SD virsnieka Arāja tiesāšana. Tagad Arājs apgalvojis, ka pavēli saņēmis no agrākajiem pērkoņkrustiešu vadītājiem Gustava Celmiņa, Ev. Andersona un A. Melliņa, kas nav patiesība. Šī paša laikraksta slejās pagājušā gadā rakstīju par Arāja satikšanos ar latviešu agrākās pašpārvaldes vadību. Biju šīs sanāksmes aculiecinieks. Pulkvedis Lobe norādīja, ka latviešu sabiedrība nosoda Arāja aktīvitāti un brīdina viņu no konsekvencēm. Uz to Arājs atbildēja: „Es esmu vācu SD virsnieks un jūs man nekādus norādījumus nevarat dot." Drīz pēc tam apcietināja Gustavu Celmiņu un SD sankcijas vērsās arī pret pārējiem agrākajiem pērkoņkrustiešiem.

Aleksandrs Ķegumnieks

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas parādījuši sirsnību un līdzjutību mūsu mīļās

JOSEFINAS PUNDORS

izvadīšanā pēdējā gaitā.

Sevišķa pateicība prāv. Dr. Kokinam par dziļi izjustajiem atvadu un mierinājuma vārdiem. Mīļš paldies Pensionāru apvienības korim par skaistajām atvadu dziesmām bēru namā. Pateicamies organizācijām, radiem un draugiem par sirsnīgo līdzjutību un skaistajiem ziediem.

Vīrs Vincents, meita, znots un mazmeitas.

Viņu balsis nespēja noslāpēt

KĀDA ASIŅAINA ATCERE PRIEKŠ 25 GADIEM VORKUTĀ

Protestējot pret netaisno apspiešanu, politiskie ieslodzītie vergu darbu nometnēs Vorkutā 1953. gada 22. jūlijā pasludināja streiku. No automatisko ieroču uguns krita pāri par 400 ieslodzīto un simtiem ievainoti. Streiku komitejas loceklis Johans Urvichs, viņa likteņa biedri Fricis Kloss un Šturmers preses konferencē Minchenē ziņoja par toreizējiem notikumiem. Pirms preses konferences Urvichs iesniedza oficiālu ziņojumu par Vorkutas streiku pāvestam Paulam VI, Vitikāna raidītājam, Rietumvācijas prezidentam Šēlam un ASV ģenerālkonsulam Minchenē nosūtīšanai prezidentam Kārteram.

Politisko streiku, kurā kopskaitā piedalījās pāri par 100.000 ieslodzīto no Vorkutas 30 nometnēm, drīz vien aizmirsa, jo rietumpasaule par streikotāju traģēdiju bija gauži maz informēta. Urvichs, Kloss un Šturmers paši aktīvi darbojušies streika sagatavošanā un vadīšanā. Preses konferencē viņi tagad paskaidroja par notikumiem Vorkutā pirms 25 gadiem.

Fricis Kloss, atklājot konferenci, nolasīja īsu pārskatu par streika norisi. Uz žurnālistu un Bavārijas raidītāja reportiera jautājumiem par streika sagatavošanu, izsludināšanu un tālāko gaitu paskaidroja Johans Urvichs, minot, ka vairākās nometnēs jau agrāk darbojušās pagrīdes grupas, bet neesot spējušas griezt uz sevi atklātības uzmanību. Vienojušies saslēgties kopējā cīņā. Līdz ar to izveidojusies plaša pagrīdas kustība, kas aptvērusi visas Votkutas pārvaldē esošās nometnes. Līdz ar to sākusies rūpīga sagatavošanās streikam, kura galvenie iniciātori un organizētāji bijuši ukraiņi un baltieši.

Nometnē izveidotas atsevišķas grupas ar noteiktiem uzdevumiem, kuru darbība koordinēta no centra. Sakariem ar atsevišķām nometnēm Vorkutā un ārpusē iesaistījušies arī deportētie un atbrīvotie bijušie ieslodzītie ārsti, slimo kopēji, lokomotīves vadītāji, šoferi un citi. Lēno sakaru dēļ streiks nevarēja izvērsties visur vienā laikā. Dažās nometnēs tas sākās jau 19. jūlijā, taču oficiāli tika izsludināts tikai 22. jūlijā, iesaistot visas koncentrācijas nometnes Vorkutā. Ziņa par streiku drīz vien sasniedza arī koncentrācijas nometnes citos rajonos.

Streika vadīšanai un sarunām visu Vorkutas koncentrācijas nometņu ieslodzītu vārdā bija nodibināta piecu locekļu streika komiteja. Darbijās arī apakškomitejas. Vienā no tām bija kāds Mednis un ātrslidotājs Bērziņš. Par viņu darbību sīki raksta bijušais Vorkutas gūsteknis francūzis Malumia savā grāmatā Gulaga bērni. Preses konferencē Urvichs paskaidroja, ka streikotāju masās valdījusi pilnīga vienprātība un apņēmība. Viss noritējis stingrā disciplīnā, par ko nometņu administrācija bijusi pārsteigta un neesot varējusi neko iebilst vai mēģināt pierādīt, ka pārkāpti padomju likumi. Streikotāji lielas cerības likuši uz amerikāņu atbalstu — diplomātisko spiedienu uz padomju valdību.

Preses konferences dalībniekiem izdalītas memoranda kopijas, kuru toreiz bija izstrādājusi 16 vīru komisija, kurā ietilpa ieslodzītie juristi, virsnieki un diplomāti. Viens no memoranda autoriem, vācu diplomāts Kristaps Cinsers, tagad dzīvo Minchenē. Memorands tika iesniegts padomju valdībai. Streikotāji 16 punktos izteica savas prasības. Vispirms viņi pieprasīja atbrīvot visas sievietes, kuram ir bērni; visus tos, kuri apcietināšanas brīdī bija 18 gadu veci un jaunāki, un visus tos, kuri koncentrācijas nometnēs atrodas jau 5 gadus. Pieprasīja vispārēju tiesu revīziju. Pēc prasību ievērošanas ieslodzītie solījās izbeigt streiku un ar virsstundām izlīdzināt streika laikā nepadarītās darba normas. Informācijai memoranda norakstus izplatīja visās nometnēs Vorkutā. Tas bija liels technisks darbs, jo memoranda kopijas, ko izdalīja preses konferencē, ietvēra piecas mašīnraksta lapas.

Valdības delegācija ar ģenerālprokuroru Rudenko priekšgalā un iekšlietu komisāra pārstāvi — armijas ģenerāli Maslenikovu, ierodoties Vorkutā, tūliņ uzsāka sarunas ar streikotājiem. Arī delegācija bija pārsteigta, redzot streikotāju disciplīnu, pirmšķirīgo organizāciju, nevainojamo stāju un stingrās prasības. Delegācija izturējās negaidīti korekti, taču tas bija tikai komūnistu viltīgais manevrs. Kamēr turpinājās sarunas, Vorkutā tika savilkts karaspēks un tanki. Beidzot streika apspiešanai 31. jūlijā 29. nometnē atklāja uguni pret streikotāju masu. Rezultātā pāri par 400 nogalināja un vairākus simtus ievainoja un sakropļoja. Urvichs stāstīja, ka ģenerālprokurors Rudenko pats izvilcis no streikotāju masas dažus un turpat ar savu pistoli nošāvis. Līdz ar to streiks bija apspiests. Dažās nometnēs tas turpinājās vēl līdz 2. augustam.

Lai izvairītos no jauniem nemieru izvirdumiem, Vorkutā izolēja streika komiteju, tāpat citus aktīvus organizātorus, un pārformēja administrāciju. Apcietināja virsniekus un kareivjus, kas bija atteikušies šaut uz ieslodzītajiem.

Urvichs pašreiz sagatavo iespiešanai savas grāmatas Bez pases cauri Padomju savienībai trešo sējumu. Mākslinieks Šturmers ir uzzīmējis gleznu, kas attēlo vergu nometņu sarga omulību un ieslodzīto bezcerību. Gleznas krāsainās kopijas izdalīja konferences dalībniekiem.

Streiku Vorkutā pirms 25 gadiem brutālā kārtā apspieda, bet verdzināto balss nav apklusināma. I. Blaževics

Jaunajā Sidrabenes namā. No kreisās — PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners: „Sidrabenē izaugusi jauna latviešu paaudze, mūsu nākotnes darba darītāji." Vidū — Saulaines pārstāvis G. Tannis (pa labi) nodod velti — kipīti Sv. Andreja draudzes priekšniekam J. Pētersonam: „Aplaidiet to riņķī un jums naudas netrūks!" Labajā pusē Dr. V. Muižnieks: „Būtu labi, ja šeit varētu darboties pilna laika latviešu ģimnazija." Foto: J. Ligers

„Pēdējais cēliens" Kalamazū

Mēs aicinām visu latviešu sabiedrību un ikvienu latvieti piedalīsies 19. augustā rīkotajā sarīkojumā Kalamazū. Mēs vēlamies atgādināt pēc iespējas plašākai ļaužu masai, ka cilvēka tiesības jāprojām tiek pārkāptas, un Pad. savienība arvien slēpj savu totālitāro teroru un verdzību. Sanāksmes nosaukums Pēdējais cēliens simbolizē Helsinkos parakstīto līgumu The Final Act. — Šāds uzaicinājums minēts organizācijas The National Committee for Human Rights and Fundemental Freedoms, uzsaukumā, kas agrāk bija pazīstama kā Gunāra Rodes atbrīvošanas komiteja ar galveno centru Kalamazū.

Sanāksmē solījušies piedalīties senātori C.T. Kurtiss un R. Grifins, kongresa loceklis G. Brauns, Ilinojas deputāte P. Pullena, Mičigenas deputāti M. Brauna un J. Vilborna, kā arī citi vietējie partiju un organizāciju vadītāji. Abi senātori baltiešiem jau labi pazīstami kā brīvības centienu draugi. Sen. C.T. Kurtiss ir rezolūcijas 319 un 68 autors. Vēl nesen viņa ierosmē vairāku senātoru parakstītu vēstuli nosūtīja Brežņevam, prasot atbildi par Latvijas pēdējā prezidenta K. Ulmaņa kapa vietu. Kongresa loceklis G. Brauns izceļas ar lielo palīdzību, ko veltījis Gunāra Rodes atbrīvošanai!

Sanāksme notiks jaunajā Kalamazū Hilton Inn, 100 W. Michigan St. un to 19. augusta rītā ievadīs ar preses konferenci. Atklāšana pl. 10, piedaloties archibīskapam Arnoldam Lūsim, mācītājam M. Grīvānam, māc. V. Vārsbergam un vietējiem amerikāņu mācītājiem. Sanāksmes darba gaitā filmas izrāde un vairākas paneldiskusijas, kurās piedalīsies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, ALA valdes vicepriekšsēdis I. Bergmanis, DV zemes valdes loceklis M. Grīns, Helēna Celmiņa-Kalniņa (kura tikai nesen ieradās no okupētās Latvijas), vairāki citu tautu organizāciju vadītāji, vietējie sabiedriskie darbinieki, skolotāji, juristi, ārsti un t.t.

Parallēli apspriedēm, mākslinieks A. Sildegs iekārtos gleznu izstādi, kurā savus darbus izstādīs V. Aistars, L. Austriņa, J. Balks, A. Ilvess, N. Riško, A. Sildegs, A. Zeltiņa un vēl cit.i Izstāde būs atvērta jau no rīta, bet atklāšana notiks pēcpusdienā.

Vakarā bankets ar mūzikāliem priekšnesumiem, piedalotīes pianistei Dairai Langenai un solistēm Anitai Rubenei un Annai Ilvesei. Sanāksmes rīkošanai izveidota rīcības komitejā darbojies priekšsēdis T. Strautkalns, vicepriekšsēdis Dr. J. Dimants un locekļi — A. Pelds, M. Laurēns, J. Šneiders, A. Elksnis, L. Zariņš, Dr. A. Dimants un vairāki amerikaņi. Goda komitejā — politisko partiju, apspiesto tautu un sabiedrisko darbinieku 14 pārstāvji.

V. Bokis

Pret Maikovski raidīti trīs šāvieni

Par Boļeslava Maikovska sašaušanu gandrīz reizē ziņoja visi trīs Toronto dienas laikraksti. Visplašāk bija rakstījis The Sunday Sun, kas apgalvoja, ka Žīdu aizsardzības līga (The Jewish Defence League) nožēlojot, ka Maikovskis neesot nošauts. Tālāk laikraksts ziņo, ka Maikovskis Pad. savienībā notiesāts ar nāves sodu par žīdu bērnu iznīcināšanu. Viņš sašauts savā mājā Longailendā, Ņujorkas pavalstī. Maikovskis ievietots Nasauvas apgabala medicīniskajā centrā, kur pēc divu stundu operācijas atrodoties "stabilā veselības stāvoklī". Mājas virtuvē uz viņu raidīti vismaz trīs šāvieni, no kuriem viens trāpījis labās kājas celi. Žīdu aisardzības līga noliegusi, ka viņai būtu bijis kāds sakars ar šo uzbrukumu, lai gan Maikovskis esot pelnījis nāvi. Laikraksts vēl piemetina, ka Žīdu aizsardzības līga dažos gadījumos rīkojusi Maikovska mājas priekšā demonstrācijas. Policija meklējot divus aizdomās turētus vīriešus. Laikraksts aprakstam pievienojis arī Maikovska foto attēlu, acīm redzot, kāda agrākā laika uzņēmumu, kur viņš redzams daudz jaunāks, jo tagad viņam jau ir 73 gadi.

Laikraksts The Toronto Star par Maikovska sašaušanu bija ziņojis sensacionālā ieltērpā, nosaucot viņu par Rīgas miesnieku, kas esot atstājis Latviju 1951. gadā, un pēc 14 gadiem Latvijas tribunāls viņu notiesājis ar nāvi. Minētais izceļošanas gads nebūs pareizs, jo 1951. gadā Latvija jau sešus gadus atradās otrreizējā padomju okupācijā.

Vismazāk par gadījumu bija ziņojis laikraksts The Globe and Mail, tikai dažās rindiņās pieminot, ka viņš Pad. savienībā notiesāts kā nacists un kara noziedznieks, kas identificēts par atbildīgu žīdu bērnu nāvē un 1951. gadā ieradies uz dzīvi Mineolā, Ņujorkas pavalsti, cīnoties pret deportācijas mēģinājumiem.

Boļeslavs Maikovskis

Kādēļ nogalināts Kenedijs?

„Bijušā ASV prezidenta Džona F. Kenedija nošaušana atentātā ir daļa no sazvērestības Kubas revolūcijas iznīcināšanai," apgalvo Kubas ziņu aģentūra. „Spēki, kas plānoja, financēja un pavēlēja Kenediju nonāvēt, ticēja, ka tie varēs pagriezt pasaules domu pret Kubu un radīt ieganstu uzbrukumam Kubai," saka šī oficiālā aģentūra. Atentāts 1963. g. 22. novembrī Dallasā esot bijusi cīņa par varu ASV.

Koru dziedāšana...

(Turpinājums no 3. lp.

lielā latviešu centrā, kā Toronto, vai tādos gadījumos, kur dziedātāji sabrauc no vairākām vietām." R. Zuika: „Nevaru īsti atbildēt. Manuprāt, katra koru atktīvitāte veicināma." I. Sakss: „Atbilde ir 'jā' attiecībā uz izlasi, bet tikai ar jauniešiem. Ieteicu 50 vai 100 jauniešu dziedātāju izlases kori." J. Beloglāzovs: „Izlases koru jautājumā pievienojos R. Zuikas uzskatiem." J. Barušs: „Pie izlases koriem piesaistāmi visi , ne tikai jaunieši."

Vai Latvijā dzīvojošo komponistu darbi atskaņojami šeit?

Šajā jautājumā paneļa dalībnieki bija domās, ka darbi būtu atskaņojami šī kontinenta latviešu sarīkojumos, bet tikai tad, ja tas nesagādātu nepatikšanas Latvijā dzīvojošajiem autoriem.

„Nedrīkstam viņus degradēt tur pastāvošās varas priekšā", uzsvēra komponists J. Norvilis. Diriģentam J. Barušam bija mazliet atšķirīgāki uzskati: „Pirmā vērība veltījama komponistiem šeit," bet tai pašā laikā viņš piebilda, ka „pirms atskaņojam viņu darbus, vispirms jānoskaidro, vai mēs viņiem (Latvijas komponistiem — A.K.) eventuāli kaitējam ar šādu rīcību." Obojists un diriģents A. Jansons attieksmē uz kultūras sakariem ieteica vadīties „tikai no mūzikālām vērtībām".

Pēdējais diskusiju jautājums bija mazliet komplicētāks: Vai biežā jaunatnes dziesmu svētku rīkošana varētu kaitēt lielajiem dziesmu svētkiem, tā radot „šķirtus" dziesmu svētkus?

J. Norvilis: „Mūsu pienākums ir uzturēt godā vecās tradicijas. Kādēļ jaunie neiesaistās 'veco' koros? Tādēļ, ka viņiem citas intereses. Ar tradiciju uzturēšanu būs nodrošināta arī mūsu dziesma." A. Jansons: „Jauniešu dziesmu svētki nav par biežu, kamēr tiem netrūkst publikas." R. Zuika: „Tas ir debatējams jautājums." I. Sakss: „Esmu pārliecināts, ka jaunieši netraucēs lielos svētkus. Ja viņi nedzied vecajos koros, tad iemesls tam pavisam vienkāršs: vecie kori tiem nepatīk." J. Beloglāzovs: „Jaunatnes dziesmu svētkiem ir audzināša nozīme resp. izmēģinājuma ceļš uz eventuālu tālāku darbošanos latviešu koru vidē." J. Barušs: „Jauniešu dziesmu svētki ļoti vēlami. Būtu tomēr vēlams, lai dziesmu svētki netiktu rīkoti tik bieži kā patlaban."

Pēdējos komentārus šajā jautājumā izteica Mārtiņš Štauvers: „Jaunieši prasa dziesmu svētkus katru gadu. Tiem ideoloģiski svarīga nozīme — paturēt jaunās audzes mūsu sabiedrībā."

A. K.

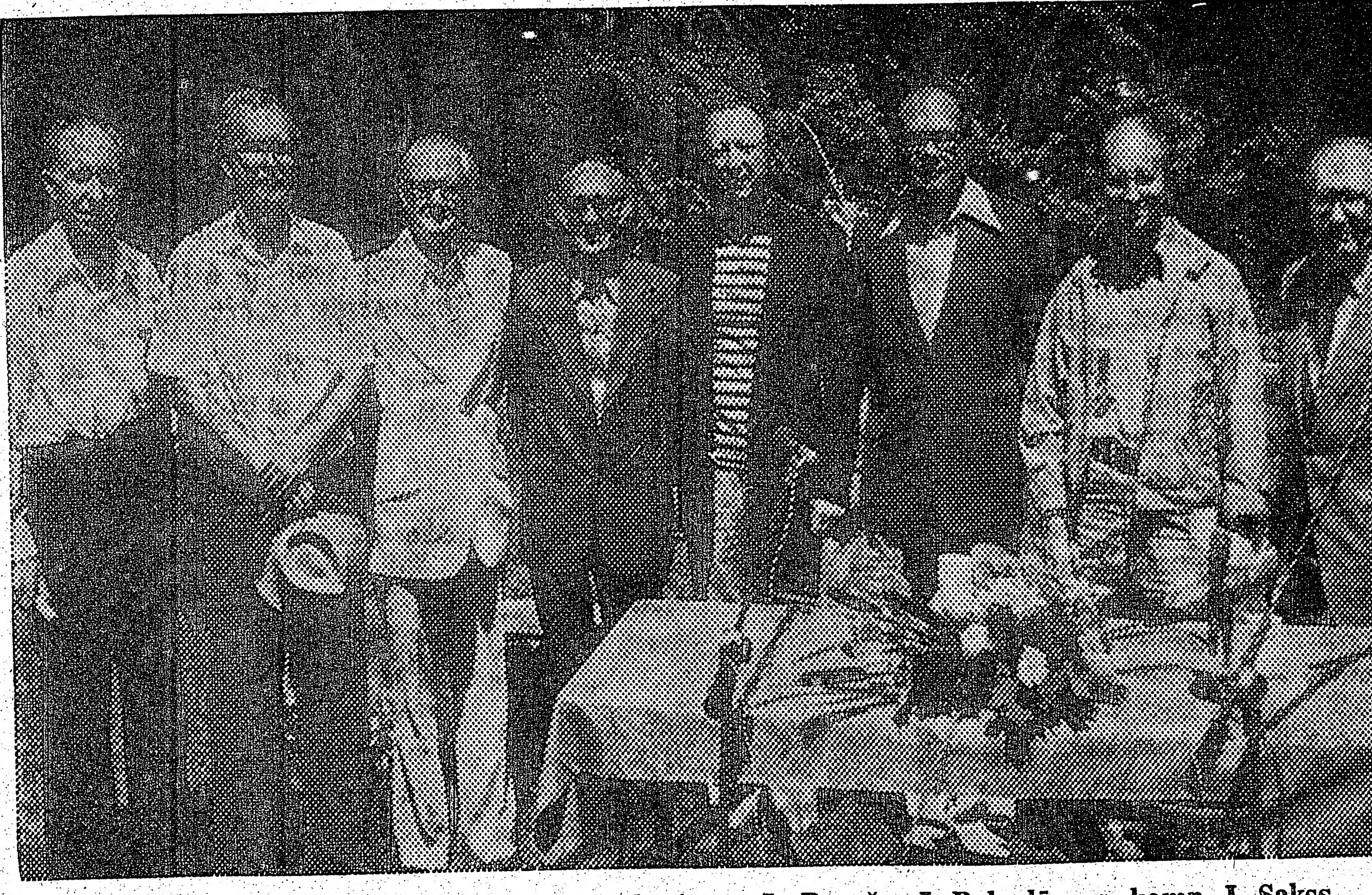

Paneļa dalībnieki par koru dziedāšanu. No kreisās: J. Barušs, J. Beloglāzovs, komp. I. Sakss, R. Zuika, Ž. Šmits, komponisti A. Purvs, A. Jansons un J. Norvilis.

Foto: J. Liģers

„Zēģelēšana" vienā vai vairākos virzienos?

PANELIS PAR AUTORITĀRO UN PARLAMENTĀRO DOMĀŠANU

Starp daudzajiem paneļiem Sidrabenes lielsarīkojumā bija „laikmetīgais" panelis par autoritāro un parlamentāro domāšanu, ko vadīja PBLA valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, piedaloties panelistiem Brunim Rubesam, Dr. Jurim Dreifeldam, Valdim Liepiņam, Dr. Voldemāram Gulēnam un LNAK valdes priekšsēdim Tālivaldim Kronbergam. Ja pirmie četri panelisti bija līdzīgās domās, tad, kā to rādīja paneļa norise, T. Kronberga atzinumi bija citādi. Tādā „spēku samērā" panelistu izvēli nevarēja uzskatīt par izdevušos un līdzsvarotu, lai izturzātu doto tematu, rastos vispusīgāka domu izmaiņa. Panelis un publika iekarsa tikai tad, kad debates novirzījās no temata un uzpeldēja jau daudz deldētie „argumenti" par pēdējām LNAK padomes vēlēšanām, kas šoreiz bija ļoti aktīvas, ar daudziem sarakstiem, kurās, kā zināms, vairākuma uzticību baudīja līdzšinējais padomes sastāvs. Debates brīžiem izvirzījās gluži personiskā plāksnē.

Pirmais no runātājiem, Dr. Gulēns, kā jau dziednieks, aizrādīja, ka mēs necenšamies problēmas saredzēt, piem. nosodām alkoholiķus, bet nemeklējam to cēloņus, slēpjam ļaunumu, kā tas notiek vēža slimības gadījumos, kad cietējam nesakām patiesību. Tā tas notiekot arī tautās, kas noslēpj diktātūru, lai gan tāda īstenībā pastāv, kā tas Latvijā bijis prezidenta Kārļa Ulmaņa laikā. Polītisko zinātņu doktors J. Dreifelds norādīja, ka Latvijas demokratiskā laikā ar parlamentu bijusi slikta pieredze, kuras rezultātā radies Ulmaņa laiks ar saukli — viena tauta, viens saimnieks. T. Kronbergs savukārt norādīja, ka parlamentārai domāšanai jākalpo vairākuma interesēm, tai nav pieņemams kādas aktīvas spiediena grupas diktāts mainīt vadību, kas bauda vairākuma uzticību. Tādas spiediena grupas demokratiju saprot tikai sev. Maiņām jānotiek parlamentāriskā ceļā. Br. Rubess citēja Kārļa Ulmaņa domu — katrs savā, visi valsts darbā, to pārfrazējot: katrs ar savu domu, visi valsts domai.

V. Liepiņš uzskatīja, ka viss atkarīgs no tā, kādā vietā mēs nostādām individu, kas rada sabiedrību un sistēmu, kurā tas varētu izcelt savu potenciāli. Individam jānes atbildība par to, ko viņš dara. Autoritārā domāšana ir vienveidīga, parlamentārā — daudzveidīga. Vairākumam jārespektē mazākums un otrādi. Parlamentārā domāšanā otrs jāpārliecina, neierobežojot tā domu brīvību. Likuma priekšā visi vienlīdzīgi. Mēs redzam, kas notiek Īrijā, kur tiek apspiesta kādas lielas minoritātes grupa.

Kad panelisti savus atzinumus bija izteikuši, paneļa vadītājs Dr. I. Spilners vēlējās noskaidrot, cik tālu būtu jāizpaužas dažādiem uzskatiem, lai pastāvētu trimdas sabiedrība un vai tās uzturēšanai būtu vajadzīgas kādas vadlīnijas? Par to izteicās panelisti.

Br. Rubess: Mārtiņa Būmaņa sirds pavisam noteikti pukst latviešu tautai, kaut viņa uzskatiem nepievienojos nekādā formā. Arī Arveds Švābe bija revolūcionārs. Vai jūs būtu ar mieru mest akmeni uz Švābi? Arī Ulmanis savā jaunībā bijis sociālists. V. Liepiņš: Mums jāizmanto pasaules vēji. Ja zēģelēsim tikai vienā virzienā, vējiem mainoties, mēs paliksim uz vietas. Rezolūcijas, kas saka, ko drīkst un ko nedrīkst, nozīmē vēsturi. J. Dreifelds: Viss atkarīgs no tā, ko mēs pieņemam vai noraidām. Bezmērķa situācija ir neproduktīva. T. Kronbergs: Arī mazākumam jāiemācās parlamentāri domāt. V. Gulēns: Visas domas uzklausāmas.

Dr. I. Spilners: Vai mūsu organizāciju darbā būtu kādas sabiedriskas grupas, kas vēlētos mainīt vadību?

Br. Rubess: Nāves smaka, ja mūsu organizācijas nespēs atjaunoties! T. Kronbergs: Amatā kāds var palikt tik ilgi, cik ilgi viņš bauda sabiedrības uzticību. Makenzijs Kings palika savā amatā 22 gadus. V. Liepiņš: Mēs nokaujam iniciātīvu jaunajiem cilvēkiem, ja nelaižam viņus amatos. Sāk dominēt vienvirziena doma, bet parlamentārā domāšana ir atšķirīga domāšana. Mēs ieejam velna aplī. J. Dreifelds: Problēma nav nomainīt vadītāju, bet kā dabūt vairāk vadītāju. Tagadējais mazais kodols, kas velk ratus, sāk pagurt. Ja tam nav sabiedrības atbalsta, tas sāk domāt savas domas.

Pēc tam klausītāji nāca ar jautājumiem.

J. Grodnis: Vai ievēlētām amatpersonām ir tiesības ierobežot to individu brīvību, kas vēršas pret mūsu tautu? Māc. Ā. Čops: Katrs cilvēks tiesīgs runāt par dažādām lietām, kaut vai par kurpju taisīšanu. Parlamentārā iekārtā ir vismazāk ļaunuma. A. Ezers: Īrijas grupa nav parlamentāriska, bet kļuvusi autoritāra. Kā Valdis Liepiņš uzskata šo grupu? V. Liepiņš: Es illustrēju, kas notiek, ja vairākums nerespektē mazas grupas intereses. V. Joma: Man tāda sajūta, ka dažas personas vēršas pret LNAK priekšsēdi. Cik parlamentāriska bijusi viņu pašu spēle? T. Kronbergs: Es domāju, man ir sabiedrības atbalsts. Kamēr šis atbalsts ir, man tas jāattaisno. V. Liepiņš domā, ka vajag maiņas. Vai tāpēc, ja es gribētu, piemēram, tikt par kādas firmas (viņš minēja tās vārdu) prezidentu, līdzšinējais būtu slikts un nomaināms?

Paneļa vadītājs Dr. I. Spilners pēc pārrunām atzina, ka autoritārā domāšana neradīsies, ja cilvēki būs informēti un mēs paši interesēsimies, ko dara mūsu ievēlētie cilvēki.

Paneli noklausījās ap 300 interesentu, pa reizei aplaudējot katram runātājam, taču ne visi reizē. Aplausi paneļa laikā brīvdabas baznīcā! brīžam skanēja gan vienā, gan otrā stūrī.

Ls

Paceļosim pa Rīgu

Apgāds Liesma pagājušā gadā izdevis ziņu kopojumu par Latvijas galvaspilsētu Rīgu. Tas izdots vadošajā krievu valodā. To sastādījis kāds Edmunds Antonovičs Strazdiņš un tas saucas — Riga (kratkij spravočņik). Šis vadonis domāts kungu tautas tūristiem un arī atbraucējiem uz dzīvi, jo, kā mēs zinām, latviešu skaits Rīgā sarucis uz vienu trešdaļu. Otrs izdevums iznācis latviski. To pārtulkojis kāds S. Plūme, un apgāds Liesma to izdevis 50.000 eksemplāros.

Šis ziņu un izziņu krājums dod labu ieskatu par tagadējo dzīvi Rīgā. Tā uzzinām, ka komūnistu partijas ģenerālsekretāriāts atrodas agrākajā valdības namā Valdemāra ielā 3 a, kur to iesēdināja jau 1940. gadā. Tagadējās valdības sēdeklis atrodas bij. Tiesu pilī, tagadējā Ļeņina ielā. Tai blakus, agrākajā apgabaltiesas namā, novietota tieslietu ministrija. Citas mazākas ministrijas sabāztas Finanču ministrijas namā Smilšu ielā, Iekšrīgā. Šai celtnē kopā sadzīvo veselas 13 ministrijas: Augstākās un vidējās speciālās izglītības; Būvmateriālu rūpniecības; Celtniecības; Finanču; Gaļas un piena rūpniecības; Komūnālās saimniecības; Kokapstrādes rūpniecības; Lauku celtniecības; Mežsaimniecības un mežrūpniecības; Pārtikas rūpniecības; Tirdzniecības; Vieglās rūpniecības un Vidējās rūpniecības.

Tā sauktā „ārlietu ministrija", kas pastāv tikai vārda pēc, iekārtota vienā dzīvoklī mazā Iekšrīgas divstāvu namiņā Pils 11. Agrākās ārlietu ministrijas telpās Vaļņu ielā 2 izvietota Izglītības ministrija. Lauksaimniecības ministrija atrodas Komūnāru bulvārī 6, kamēr Iekšlietu ministrija pārņēmusi agrākās vācu gestapo telpas Raiņa bulvārī 6.

VISĀ RĪGĀ TIKAI 11 BENZINA PILDĪTAVU

Ministrijām seko Rīgas pilsētas dažādo rajonu partijas un „darbaļaužu deputātu padomju izpildu komiteju" adreses, „brīvprātīgo kārtības sargu vienību stābi", ziņas par bibliotēkām un benzina iepildīšanas stacijām. Tādu visā Rīgā ir tikai 11. Alfabēta kārtā sarindotiem „dzemdību namiem un nodaļām" seko kafejnīcu saraksts, kur nosaukumi sākas ar — Allegro, Blāka, Celt-

(Turpinājums 20. lp.)

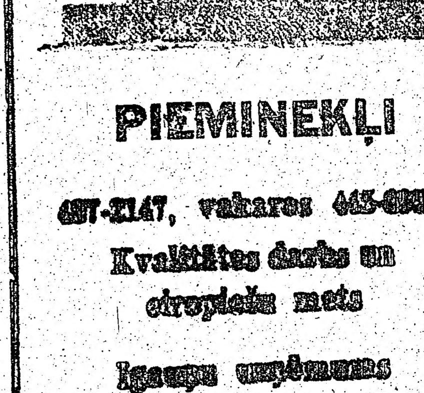

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-6965

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2919 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

Medaļas . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

tīvām tiekšmēm, turpretim otrs (Pad. Savienība — P.G.) tos īsteno pasauli apdraudētājas agresīvas politikas vairošanai, lai tad, apzinoties savu parākumu, noslaucītu no zemes virsas visas vēl brīvās valstis, to vietā uzceļot pasauli, kurā valdītu komūnisms.

Vairāk vai mazāk, bet rietumi piemieguši acis par to, kas īstenībā briest aiz dzelzs aizkara.

Šodien atkailināta kāda neloģiska aina: no vienas puses rietumi satraukti par padomju bruņošanos, militāro pārsvaru un draudiem pasaules mieram, bet taī pašā laikā tie iekērušies liela apmēra tirdzniecīskos darījumos ar Pad. savienību, kas to padara stiprāku un draudīgāku pašiem rietumiem.

Vēl darba gados gadījās strādāt kopā ar iezemieti, smagi cietušu Korejas kara veterāni. Daudz pieredzējis kara sirojumos un iepazinis rietumu mentālitāti vecajā Eiropā, viņš bija gluži citādās domās par savu zemi — Savienotajām Valstīm, tās politiku un principiem. "Mūsu zeme un tauta savā vairākumā ir iztejkti tirgotāji un materjālu darījumu līdzēji,, kuri domā vienīgi par to, kā gūt financjālus ienesumus, pilnīgi nobīdot pie malas daudzas svarīgas principiālas nepieciešamības", liecināja darba kollēga. Tā bija neapšaubāma valsirdība un patiesa. Daudzām rietumu valstīm maz rūpējis idejiskais vai principu lauks: ja jātirgojas, tad kaut vai ar pašu nelabo, ja vien valsts kasē vai privātu tirgoņu kontos ieplūst nauda. Trūcis dziļāks skats, kur un kā nozīedzīgais pretspēlētājs reālizē savu peļņas daļu.

Lai gan pēc vairākām dekadām rietumi ir kaut cik atjēgušies, pat atzinuši savas kļūdas un maldīgos gājienus pret Pad. savienību, sākuši saredzēt arī medaļas otro pusi, atzīstot, ka ar neierobežoto, pat aizrautīgo tirgošanos vairojuši nedrošības sajūtu pasaulē, tomēr pielaiduši suni pārāk tuvu savām mājām...

Nedz vienā, nedz otrā medaļas pusē nav iekalts miera palmas zars. Abas tās atspoguļo vienu un to pašu — asinis, upurus un nežēlības. Ja esam aizšķīrusi kādu briesmīgu lapas pusi gadsimta vēsturē, kurā ierakstīti 6 miljoni nevainīgu dzīvību, tad joprojām savu acu priekšā turēsim arī kādu citu briesmu un nežēlību dokumentējumu, kurā pirmie ieraksti datēti ar 1917. gada revolūcjju. Tas turpinās jau 60 gadus, bet gala vēl neredzam!

KLĪVLANDE

● Pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē dzīves gadu jubilejā godināja Mariju Ķirsi. Gaviļnieces pieminēšana iesākās ar svētbrīdi mācītāju L. Grendzes un K. Brieža vadībā.

(60. turpinājums)

Daudz jau tas nebija — mūsu abas lielās pilsētas tik tuvu kopā! — Bet pēc kāda laika Čanka pazuda. Sasirdījies aizgāju uz Brīvās Zemes kantori, bet neko nepanācu, jo turienes kasieris paskaidroja: „Visu, kas viņam nākas, Čanka jau saņēmis, un es līdzēt nevarētu, pat ja jums būtu kāda parādzīme. Viņa vietā Zemgales Balsī pieņemts Rudzītis-Zilgmājs. Vienīgais, ko varu ieteikt — uzrakstiet kādu feļetonu par savām nedienām — ar to atpelnīsit kaut daļu zaudējuma. Turpmāk esiet uzmanīgāks!" Piedzīvojušā vīra padomiem sekoju abos virzienos.

Zilgmajs, jau vecāks kungs, bija ilgus gadus Jelgavas žurnālists, agrākais skolotājs. Zemnieku savienības aprindām bija pieslējies arī mans skolas biedrs vēlākais iekšlietu ministrijas preses nodaļas vadītājs Kārlis Zvirgzdiņš. Viņam tas bija neapdomīgās jaunības laiks, kad nevarēja izšķirties — palikt studentu biedrībā Austrums dibinātāja prezidenta Jāņa Čakstes pavēnī, vai mēģināt Austrumu sašķelt un vismaz daļu no tā pārvērst par korporāciju, kas Čakstes tēvam nebūtu paticis. Acīm redzot, kādi draugi Kārli uz to skubināja. Jauki bija viesībās pilī, bet arī citur Kārlis acīm redzot bija atradis patīkamus un ļoti jautrus apbrīnotājus un stundu īsinātājus. Kādreiz viņš pat neparastā stundā ieklīda pie manis un lūdza pēc prāvāka aizdevuma, ja nedabūšot, tad esot tūlīt jānošaujas... Vairāku gadu nevērtīgas dzīves rezultātā, Kārļa mātei — atraitnei nācās spert ārkārtīgu soli: izņemt uz Dzelzavas „Degumniekiem" obligāciju, ko vecākais dēls tad saņēma kā pilnu sava mantojuma daļu. Tā aizgāja studiju parādu segšanai. Bet visilgāk manu pārāk jaunā mecenāta lomu un protekciju Latvī izbaudīja otrs malēnietis, gandrīz laika biedrs, kādreiz ļoti daudzinātais dzejnieks Jānis Mednis (Medenis). Praulēnietis bija kaŗojis kā brīvprātīgais pret Bermontu, pēc tam studēja, bet jau diezgan agri atradis savu īsto aicinājumu. Viņš bija stingras formas kalējs un jūsmoja par franču krāšņajiem 19. gadu simteņa dzejniekiem, kuŗu forma tiešām varena. Viņš bija skaistas erotikas cildinātājs. Gaŗa, stalta auguma, dobju, paskaļu balsi, viņš tūliņ bija guvis ievērību rakstnieku vakarā (Cesvaines ģimnazijā?) ar pašapzinīgu vārsmu:

Es tavas baltās miesas iemīlējis
Un dzeju, kas iz manas dvēsles rit...

Daži no paidagogiem tajos rātnajos laikos to laikam bija atzinuši par nepieklājīgu. Diezgan ātri dzejniekam pantu saradās vesels krājums, tā ka iznāca grāmatiņa ar virsrakstu Torņi pamalē. Manāma bija Virzas ietekme — laba skola. Pats sev laikam attīstīja baudītāja — Anakreona sekotāja dzīves ideālu, kam vēlāk piejaucās arī traģiskas noskaņas.

Arī šis mans pienovadnieks un draugs sākuma gados bija pievienojies Jelgavas avīzei, no kurienes bieži brauca uz Rīgu; atkal man vajadzēja šos „ceļojumus" subsidēt. Tā viņa gaitas svārstījās starp tēva mājām Praulienas Ješkām un Jelgavu, tādā kā puspavaļas dzejnieka profesijā. No šīm mājām nāca vēl viens brālis gleznotājs (Austrālijā), viens ārsts (Čikagā), visi gaŗi, plecīgi cilvēki. Jānis Veselis ir publicējis kādu atmiņu sīkumu — viesojies Praulienā, abi ar Jāni Medeni peldējušies upītē, bet nozagtas drēbes (?), un tad vajadzējis cilpot plikiem pār pļavām mājup. Var iedomāties, kas tas bija par skatu — divi jauni mūzu dēli, stalti, spēcīgi kā mežaiņi — trūka tikai laumu! Veselis kā vecākais rakstniecībā bija jau ar vārdu — kas viņš prozā, tas dzejā centās būt otrs Jānis.

Ješku saimniekdēls toreiz bija jauns, nemierīgs, malēniski pārgalvīgs. Pārbraukušu no Šveices, Raini šur tur uzaicināja uzstāties, arī Madonā 1920. gada rudenī. Pēc runas mītiņā viņam pasniedza krāšņu puķu pušķi, kas kā dzimtenes balva to ļoti aizkustināja. Tikai rokās saņemot, ieskatījies, ka puķēs paslēpts no drēbes pagatavots — „melns kuilis". Dažiem nacionālistiem, lūk, nepatika Raiņa sociālisms. Vēlāk dzirnavās Ješku saimnieks lielījies, ka viņa dēls Jānis bijis tas sniedzējs.

Kādreiz Praulienas mālu nokalnēs ieklīda vecākie dzejnieki Jānis Vainovskis un Kārlis Students, kas apstaigāja dzimteni kolportiera gaitās un arī, lai gūtu literārus iespaidus. Ješkās tobrīd bijis alus darīts — varēja būt ap Jāņiem! Jānis dūšīgi vien skubinājis viesus, kas nekādi dzērāji nebija, ar piemēru atpakaļ nepalikdams. „Utkas, jūs!" (Utka nicīgi krieviski pīle), viņš tik lāgu lāgiem izsaucies, uzdzerdams (laikam ar to bija domāti vārīgie pilsētnieki vispār). Malienas alus ir stiprs, to sauc par šmakolku, savu draugu viegli gāž pie zemes. Toreiz Jānis Medenis bija iegrimis drūmā melancholijā, kuŗai pāri vizēja tanheizeriskas ilgas pēc pestīšanas:

Mēs slepkavas un dzērāji,
Mēs pekles drūmie brāļi:
Mēs elles vārtu vērēji —
Mums mirdz tavs gaišums tāļi...

Kad atkal tuvojās rudens, Jānis, saprotams, nenostāja Ješkās. Par maz tur ko darīt literātam. Atnācis pie manis, rādīja pavisam jaunas meitenes foto ar bizēm, stāstīja, tā esot bijusi šim „vasaras brūte".

Bet draugs nevairījās arī no mīlas uguņu karstākām speltēm. Citreiz stāstīja, vai katru vakaru kātojis prāvo gabalu pa labo lielceļu no Praulienas līdz Ļaudonai, kur dzīvoja populārā „Saliņa madāma", brūža īpašnieka atraitne, boļševiku aizvestā zvērinātā advokāta Lamstera māsa.

Garīgi viņš nestāvēja uz vietas, bet attīstījās. Iznāca dzeju grāmata Tecila, jau ar noteiktāku, stiprāku skaņu, izkoptāku īpatnību. Tai piešķīra Kultūras Fonda godalgu.

Šis valsts svaidījums uz pieres ļoti noderēja brammanim, kas tagad kļuva viesis mākslinieku klubā un bohēmas sanāksmēs, varēja sist ar dūri uz galda, ka dunēja vien. Viņš pieņēma apzināti tautisku izteiksmi, lietojot arī dažu spēcīgu Malienas provinciālismu: „Atsa - roka - vēzējies!" Tecilai bija izdevīgu tematiku ieteicis Jānis Grīns, kad Medenis laikam sūdzējās, ka nav īsti par ko jūsmot. Viņš ieteica apskatīt latviešu strēlnieku izmisīgi leģendāros varoņdarbus Krievijā, sakaujot visus padomju pretiniekus pilsoņu kaŗa frontēs. Un tur šis tas praulēnietim bija labi veicies. Turpmāk viņš īpaši nodevās formas studijām, pēc klasiskiem paraugiem sastādīdams un sakopodams „Medeņa metrus".

Medenis ieskatīja mūsu abu skolas biedreni no Madonas Almu Vaŗkali, kuŗas tēvs bija turīgs saimnieks turpat Praulienā. Kādreiz ar tēvu pavēlāk braucot no skolas mājās, pārgulējām viņa mājās. Alma, slaida, trausla jaunava, apkalpoja pie vakariņu galda, pasniedzot tēju. Meiteņu skolas sarīkojumos dziedāja soprānu duetā ar populāro tumšmati Annu Kluci. Vēl tagad ausīs skan krieviski dziedātā Ģētes - Čaikovska, ja nemaldos, dziesma:

Ueber allen Gipfeln ist Ruh...

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sidrabenē rosīgi darbojas basketbola skola, kuŗā par instruktoriem ir skolas vad. Jānis Daugavietis, Edvīns Treimanis no Bafalo, Leo Tobi un citi palīgi. Bez treniņiem laukumā, dalībniekus iepazīstina ar basketbola māku arī ar filmu palīdzību. Basketbola skolā pašreiz piedalās 20 zēni un 6 meitenes. Ļoti daudz darba ir latviski nerunājošo bērnu nometnes vadībai, jo šogad šajā nometnē ir rekordskaitlis — 40.

● Toronto latviešu katoļu draudzes lauku īpašumā Mežciemā gadskārtējā Rudzpuķu balle 5. augustā pulcēja pāri par 100 dalībnieku. Mežciema dāmas J. Pērkones vadībā bija rūpējušās par azaida galdu. Dejošana notika pie skaņu lenšu mūzikas, ko pārzināja pārvaldes priekšnieks V. Bērziņš.. Daugaviņas 8 dejotāju pāri Edvīna Kalviņa vadībā nodejoja 12 tautas dejas. Par Daugaviņas dejotāju uzņemšanu rūpējās K. Garjans, kas dejotāju ricībā nodeva savu vasaras māju visu gaŗo nedēļas nogali. Nākošā dienā dievkalpojumu pie Krusta vadīja kapucīņu tēvs Jānis no Montrealas. Pēcpusdienā katoļu studentu apvienība Dzintars Dr. V. Mileiko vadībā rīkoja pārrunu sanāksmi, kuŗā prof. A. Zakss referēja par tematu Katoļu baznīcas stāvoklis Pad. savienībā. Pārrunās piedalījās T. Puisāns, tēvs Jānis, Biruta Senkēviča u.c. Sarīkojums Mežciemam dos ap 700 dol. atlikumu.

● Sidrabenes lielsarīkojumā 29. jūlija vakarā J. Krēsliņa priekšlasījums par Brāļu draudzēm Latvijā bija pulcinājis ap 60 klausītāju. Referents apskatīja Brāļu draudzes kustību 18. g.s. Latvijā un tās darbiniekus.

● Sv. Katrīnu slimnīcā 5. augustā no smadzeņu triekas mirusi 76 g.v. Lūcija Ekšteina, kas pirms 6 gadiem pēc vīra nāves pārcēlās uz Toronto no Čikagas. Aizgājēju 9. augustā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaiķei paliek Sv. Katrīnās māsa Veronika un svainis Alberts Pavilons, māsas meita Astrīda Jakobsone ar ģimeni Toronto, bet Latvijā dēls ar ģimeni un mazbērni.

● Pēc ilgākas slimošanas Vilovdēles slimnīcā 6. augustā 50 gadu vecumā miris Zigfrīds Seilis, dzimis Rēzeknē. Piemiņas brīdi Sv. Jāņa baznīcā 9. augustā vadīja māc. I. Gaide. Nelaiķi pārpelnoja Mt. Pleasant krematorijā. Agrākos gados Z. Seilis bija aktīvs Kanadas skautu orgaizācijā. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Veltu un dēlus Marku un Ralfu. Ziedojumus ziedu vietā var iemaksāt Sv. Jāņa draudzes piemiņas fondā.

● Latviešu biedrības sestdienas skolas mācību gada ievadījums 9. septembrī pl. 10 no rīta Jesse Ketchum pamatskolā, 61 Davenport Road, ar rīta lūgšanu, pēc tam sāksies kārtējais darbs klasē. Audzēkņu reģistrācija bērnu dārzam, speciālajai klasei un jauniem skolēniem citās klasēs no pl. 8.30 — 9.45. Speciālā klase domāta dažāda vecuma bērniem, kas neprot latviski, vai prot valodu vāji. Tuvāka informācija pie skolas pārziņa J. Ozola, tālr. 762-6572.

● 27. jūlijā mirusi Josefine Pundore, dzim. 1905. g. Viņu 31. jūlijā no Sv. Gregora baznīcas uz Sv. Krusta kapiem izvadīja prāv. Dr. B. Kokins, kas iepriekšējā vakarā vadija arī aizlūgumu Spīra apbedīšanas mājā. Toronto viņai paliek vīrs Vincents, bet ASV meita.

● Māc. A. Briedis salaulājis inženieri Uldi Vecmani un Džonu Kornelī. Līgavainis pieder pie studentu korporācijas Fraternitas Academica.

● Pēc atgriešanās no Sidrabenes lielsarīkojuma 30. jūlijā, savā mājā no sirdstriekas 65 g. vecumā miris Jānis Puriņš. Viņš beidzis Latvijas kaŗaskolas 13. izlaidumu 1939. gadā un bijis leitnants Ventspils kājnieku pulkā. Piedalījies Otrā pasaules kaŗā. Kapsētā no Latviešu virsnieku apvienības Kanadā un no 13. kaŗaskolas izlaiduma atvadvārdus teica un ziedus nolika apvien. sekretārs J. Āboltiņš. Nelaiķim Toronto paliek dzīvesbiedre Veronika un dēls Dr. Jānis Puriņš.

● Sidrabenes sporta svētki un gadskārtējās Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes peldēšanā un vieglatlētikā 13. augustā pl. 10 ar sportistu reģistrēšanos Sidrabenes sporta stadionā pie tiesnešu galda.

● Kopējam braucienam autobusā uz Latviešu draudžu dienām Gaŗezerā no 20. — 27. augustam vēl dažas brīvas vietas. Pieteikšanās pie māc. J. Cālīša, tālr. 482-5743.

● Latviešu skolā Valodiņa mācības atsāks 15. septembrī pl. 18. Davisville Public School, 43 Millwood Rd. Tuvāku informāciju, sākot ar septembri, sniedz skolas padomes sekr. Ingrīda Bulmane, tālr. 621-0898.

● No dzimtenes izkļuvušais māc. J. Šmits, kas Kanadā vada reliģisku misiju un radio raidījumus uz Pad. savienību, izveidojis īpašu 15 min. programmu latviešu valodā — Vienības balss. To pārraida ar 31 un 49 m īsviļņiem. Raidījums okupētajā Latvijā dzirdams pl. 22.15 pēc vietējā laika.

● Sidrabenes lielsarīkojumā jaunatnes volejbolā piedalījās Katskiļu nometnes zēnu vienība vad. M. Lorberga jun. vadībā un Saulaines jauktā vienība. Sidrabenei šovasar grūtības ar zēnu volejbolistiem. Sidrabene uzvarēja Katskiļus ar 15—6 un 15—3. Katskiļi savukārt uzvarēja Saulaini ar 13—15, 15—13 un 15—5. Sidrabenes spēle pret Saulaini bija neveiksmīga un daudz tika zaudēts ar servēm, zaudējot spēli trijos setos. Visu vienību sniegums bija ļoti svārstīgs.. Techniski labākā vienība tomēr šķita Sidrabenei.

Ž. Z.

NOGALINĀTS LATVIEŠU POLICISTS

Vajājot auto zagļus, Kingstonā, Ont., 29. jūlijā nogalināts 29 g. vecais latviešu policists Jānis Lauva (Lau). Pēc studijām universitātē viņš policijas dienestā sastāvējis sešus gadus. Notikuma laikā, naktī, atradies kopā ar otru kanadiešu policistu dežurējošā policijas automāšīnā, kuŗas sānos pēkšņi iedrāzusies kāda cita mašīna, kas bijusi nozagta un kuŗā zadzēji lielā ātrumā bēguši no kādas citas policijas mašīnas. Lauva uz vietas nogalināts, bet otrs policists smagi ievainots. Nogalināto latviešu policistu apglabāja vietējā kapsētā. Viņa šķirsts bija klāts ar Kanadas karogu. Aizlūgums notika tanī pašā baznīcā, kuŗā J. Lauva pirms četriem gadiem laulāts. Viņu pēdējā gaitā izvadīja kanadiešu mācītājs. Pie šķirsta stāvēja policijas goda sardze. Policisti iznesa šķirstu arī no baznīcas. Traģiskā nāvē mirušais policists atstāj dzīvesbiedri Džudiju, tēvu Osvaldu un māti dānieti, kā arī brāli Keniju. Nelaiķis Kingstonā bija arī atzīstams hokeja spēlētājs, godam aizstāvot savas pilsētas vārdu. J. Strauts

Jubileja jubilejā. Sidrabenes 25 gadu darbības atcerē uz 25 nodejotiem gadiem varēja atskatities arī pirmie Diždanča dalībnieki, tagadējie vecie diždancieši. No kreisās: Edīte Āpše, Vilnis Āpše, Beatrise Līce, Guntis Liepiņš, Anita Liepiņa, Elmārs Bērziņš, Judīte Vāgnere un Valdis Vāgners. Vai mainījušies viņu latviskie soļi šajos daudzajos gados, lai spriež paši jubilāri. Foto: J. Liģers

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes

MEISTARA GODU IZCĪNĪJA TORONTO DV UN IEGUVA LATVIJAS KAUSU

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes futbolā, kuŗās izcīnīja arī izdevēja Helmera Rudzīša dāvāto Latvijas kausu, notika Sidrabenes lielsarīkojuma laikā. Sacīkšu organizātors bija DV futbola vienības vadītājs Kārlis Gulbis. Toronto DV vienība atzīmēja 25 gadu pastāvēšanu. Latvijas kausu futbolā pirmo reizi izcīnīja 1956. gadā, kad to ieguva Ņujorkas DV vienība. Sākuma gados Latvijas kausa izcīņa notika tikai ASV latviešu vienību starpā, bet vēlāk, kad vienību skaits samazinājās, pieaicināja arī Kanadas vienības. Par Latvijas kausa sacīkšu organizēšanu ir atbildīga iepriekšējā gada uzvarētāja vienība, kas šoreiz bija Klīvlandes DV, par sacīkšu vietu izvēloties Sidrabeni un uzticot to organizēšanu Toronto DV.

Sacīkstēs piedalījās pagājušā gada meistars Klīvlandes DV, Ņudžersijas Kursa, Toronto DV un Toronto latviešu YMCA. Sacīkstes atklāja LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis, bet apsveica J. Šķiņķis (ASV).

Pirmajā spēlē tikās Toronto DV ar Toronto latviešu YMCA vienību. DV bija pavisam nopietni jācīnās par savu uzvaru, jo gados jaunākie YMCA vienības spēlētāji stājās pret DV lielāko rutīnu ar neatlaidību un ātrumu. Pirmos vārtus DV labā pirmā puslaikā ieguva J. Kudrašovs, otrā puslaikā DV labā otrus vārtus ieguva A. Ozoliņš. YMCA atguva vienus vārtus ar J. Blūma sitienu. DV vienībā spēlēja: A. Rāva, A. Dzintars, G. Ezers, E. Goba, K. Gulbis, A. Kudrašovs, J. Kudrašovs, I. I. Kārkliņš, A. Litavnieks, A. Liepa, R. Millers, A. Ozoliņš, J. Pavārs, J. Skuja, G. Tannis, J. Vilmanis. YMCA: A. Siksna, J. Blūms, M. Beibom, P. P. Blatchins, J. Grāvleja, E. Kalniņš, L. Kupsis, M. Kārkliņš, T. Lis, P. Mukts, A. Litavnieks jun., V. Skujiņš, T. Sticki, M. Siliņš, J. Zivtiņš.

Otrā spēlē tikās Klīvlandes DV ar Ņudžersijas Kursu. Spēle ritēja ar nelielu Klīvlandes pārsvaru, kas uzvarēja ar otrā puslaikā iegūtiem Jāņa Simoni vārtiem. Klīvlandes sastāvā bija: R. Balodis, P. Briedis, K. Čečeris, E. Dikinsons, P. Delvigs, M. Grendze, D. Grendze, K. Grendze, P. Grendze, J. Kēlers, K. Kampe, A. Īzaks, K. Michailovs, V. Rubenis, J. Simoni, A. Ūdris, M. Uhoda. Kursā spēlēja: E. Bogdānovičs, V. Celtnieks, J. Ģiga, P. Jansons, U. Jansons, E. Krečko, V. Krečko, A. Lediņš, P. Līviņš, M. Putenis, M. Rīsbergs, I. Stiebris, J. Šķiņķis, J. Semba, J. Veiss (spēlēja spēlē pirms 25 gadiem).

Otrā dienā Kursa tikās ar Toronto YMCA vienību par trešo vietu. Spēle beidzās ar negaidītu torontiešu 3—0 uzvaru, visi vārti iesisti otrā puslaikā ar V. Skujiņa, L. Kukša un T. Sticka sitieniem.

Finālā tikās pēdējo divu gadu meistars — Klīvlande ar Toronto DV. Spēle bija samērā labas kvalitātes un vienlīdzīga. Pašā spēles sākumā Klīvlande palaida izdevību iegūt vārtus, kad 11 m soda sitienā bumba pārlidoja pāri vārtiem. Puslaiks beidzās bez vārtu guvuma. Otrā puslaika beigu posmā Klīvlande ieguva negaidītus vārtus, kaut Toronto vienība šajā posmā dominēja, bet nespēja gūt vārtus. Soda laukumā kāds Klīvlandes spēlētājs izdarīja pārkāpumu un ar J. Vilmaņa 11 m sitienu DV izlīdzināja rezultātu. 2 x 10 minūšu pagarinājums nedeva rezultātu, un uzvarētāju vajadzēja izšķirt ar pieciem 11 m sitieniem. Klīvlande sitienu veikšanā bija neticami neveiksmīga, guva vienus vārtus, divus aizsita gaŗām, bet divus noķēra DV vārtsargs A. Rāva. Toronto DV divos sitienos — J. Vilmanis un G. Tannis ieguva divus vārtus un uzvaru.

Nevērojot Klīvlandes neveiksmes, jāatzīst, ka tā ir lieliski uzlabojusi savu spēli. Klīvlande spēlē Lake Erie futbola līgā un turas tanī ap sesto vietu. DV izjuta nosvērtā E. Petmaņa trūkumu aizsardzībā, kas ir savainots. Pirms spēles, kad vienības „iesildījās", Kursa atstāja labu iespaidu, spēlētāji ir techniski labi sagatavoti, bet spēlē vienība daudz grēkoja saspēles ziņā un reizē ar to nebija cerētie rezultāti. Vienība spēlējusi arī draudzības spēles, zaudējot Persians vienībai ar 2—4 un otrreiz uzvarot to ar 3—1. Kursa uzvarējusi arī Ņujorkas DV ar 5—2 un nospēlējusi ar Katskiļiem 1—1. Lielākais pārsteigums bija YMCA, kuŗai bija pierakstīta ceturtā vieta. Vienība ir ātra, centīga, nav noliedzama arī jauno spēlētāju māka apieties ar bumbu.

Pirmajai vietai balvu bija dāvinājis DV sporta klubs, otrai DV centrālā valde, trešai YMCA, jaunākam spēlētājam LSAK un to saņēma A. Litavnieks jun., Bramptonas DV vecākam spēlētājam, saņēma A. Kudrašovs. Kārlis Gulbis bija dāvinājis balvu vērtīgākam spēlētājam, un to saņēma A. Litavnieks sen. Balvas izdalīja DV sporta kluba priekšnieks R. Kadiķis.

Kārlis Gulbis bija daudz pūļu pielicis, lai turnīrs labi izdotos. Visi spēlētāji saņēma arī ēdienu reizēs brīvu pārtiku jaunajā Sidrabenes sabiedriskā ēkā. Viesi varēja piedalīties bez maksas arī visos sarīkojumos.

LSAK valdes priekšsēdis A. Tīcmanis pasniedza Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē lielo nozīmi izcilajam vecvieglatlētam un ātrslidotājam Kārlim Pavasaram, kam pieder vairāki Kanadas rekordi savā vecuma grupā, un pasaules mērogā viņa rezultāts trīssolī ir trešā vietā.

Z. Zentiņš

Saulainē saulaini bērnu svētki

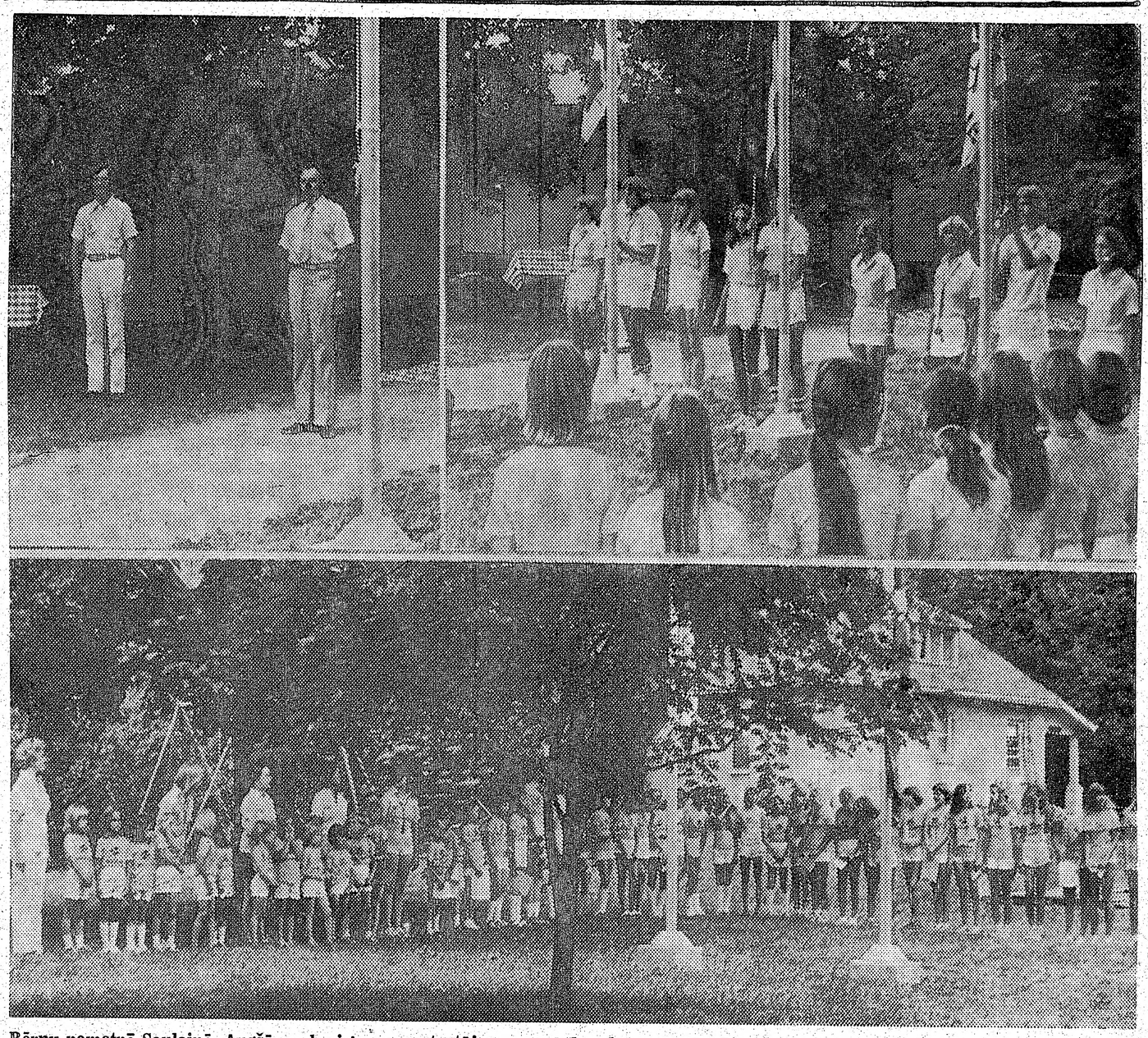

Bērnu nometnē Saulainē. Augšā pa kreisi — nometnotājus uzrunā draudzes mācītājs Ivars Gaide un draudzes priekšnieks Jānis Koncis. Labajā pusē — goda sardzē pie karogiem. Apakšā — nometnotāju ierinda pirms došanās uz dievkalpojumu. Kreisajā stūrī vadītāja L. Bādere.
Foto: Ēriks Mikelšteins

Tie aizvadītās garās nedēļas nogalē risinājās divas dienas un pulcināja tuvu pie 1000 apmeklētāju. Kā jau bija sagaidāms, viskuplāk apmeklētais sarīkojums bija dziesmu spēle Sarkangalvīte, kas pēc divām notikušajām izrādēm Sidrabenē piedzīvoja jau trešo izrādi. Iespaidīgs bija arī svētdienas rīta dievkalpojums pie Krituošo karavīru pieminekļa. Svētku labo izdošanos sekmēja jaukais laiks.

Svētkus ievadīja māc. I. Gaides vadītais atklāšanas akts karogu laukumā 5. augusta priekšpusdienā. Pēc Latvijas himnas nodziedāšanas no sidrabeniešiem sveicināja māc. J. Cālītis, LNAK valdes loceklis K. Tannis sveicienam pievienoja arī aploksni. No Saulaines pārvaldes runāja A. Lucs un G. Tannis. Tai pašā laikā bija atvērta arī nometnes bērnu rokdarbu, zīmējumu un keramikas izstrādājumu skate.

Ieradās arī gaidītie viesi no Sidrabenes bērnu vasaras nometnes, turienes bērni un vadītāji, 79 dalībnieku sastāvā īrētos autobusos un Kates Lapiņas vadībā. Ciemiņi sestdienas pēcpusdienā piedalījās vieglatlētikas sacīkstēs, kuras vadīja E. Puķītis ar palīgiem — K. Ozoliņu, G. Tanni un A. Lucu. Spraigajās sacensībās ar 131 : 109 punktiem uzvarēja saulainieši

Volejbola sacīkstēs svētdien uzvarēja sidrabenieši (15:7, 15:5), kuŗus Saulaines komanda bija uzvarējusi iepriekšējā nedēļā Sidrabenē. Volejbola spēļu galvenais tiesnesis Saulainē bija Atis Ozoliņš.

Sestdienas vakarā Sarkangalvītes 2 cēlienu dziesmu spēle bija pulcinājusi pilnu Saulaines šķūņa telpu ar lielajiem un mazajiem skatītājiem. Izrādes ievadījumā tās koordinētāja Judīte Vāgnere nožēloja, ka apstākļu kavēts Saulainē nevar būt klāt spēles mūzikas komponētājs Andrejs Jansons. Pateicībā komponistam atskanēja spēcīgi aplausi, kuŗus viņš patiesi bija pelnījis. To apliecināja spēles orķestrantu sniegums (16 spēlētāju — Sidrabenes un Saulaines bērni un vadītāji). 32 jaunie teātrinieki tēloja dzīvnieku, putnu, puķu un sēņu valstību, ko lieliski atbalstīja Brigitas Alkas vadītais orķestris un nometņu bērnu koris.

Pēc izrādes māc. Ivars Gaide pateicās par lielo sniegumu, cildinot arī galvenos uzveduma darbu veicējus. Aplausus un ziedus saņēma diriģente Brigita Alka, režisors Juris Brammanis, deju iestudētāja Alda Heniša, Judīte Vāgnere, klātesošais dekorātors un gaismotājs V. Turķis, kostīmu pārziņātājas Lonija Klepere, Maija Kunava u. c.

Pēc izrādes iedegās ugunskurs Saulaines ezeriņa krastmalā. Tā programmu vadīja nesen Klīvlandē ordinētā mācītāja un Saulaines bērnu nometnes agrākā komandante Lauma Lagzdiņa. Viņa arī tagad darbojas īsāku laiku nometnes vadībā. Ugunskuru iededzināja aizejošā nometnes saimniece Rasma Suchova. Programmā galvenokārt dzirdējām dziesmas, no kuŗām dažas vadīja arī māc. I. Gaide. Bija arī pēkšņi improvizēti nometnes bērnu un vadītāju priekšnesumi. Tiem beidzoties, visi sadevās rokās un nodziedāja Daugav's abas malas. Daļa svētku dalībnieku vēl pakavējās bufetē pie Saulaines dāmu sarūpētajiem atspirdzinājumiem un uzkodām. Saulaines upes krastmalā un pļavā dega arī vairāki ugunskuri.

Svētdienas rītā Saulaines nometnes dalībnieki ar viesiem no Sidrabenes māc. I. Gaides, J. Cālīša un Laumas Lagzdiņas vadībā devās no karoga laukuma kopīgā gājienā uz dievkalpojuma vietu. Liturģiju vadīja māc. I. Gaide, bet svētrunu teica māc. Lauma Lagzdiņa. Dievkalpojumu kuplināja Saulaines dziedātāju un koklētāju ansamblis Brigitas Alkas vadībā. Lūgšanu un svētīšanu izdarīja māc. J. Cālītis.

Bagātīgo stendu klāstu pārzināja Benita Tiltiņa. Svētku beigās sporta spēļu sacensību uzvarētāji saņēma apbalvojumus. Saulainieši un ciemiņi stājās draudzības lokā, lai atvadītos ar kopīgu dziesmu un tiktos nākošajā reizē. Bērnu svētku viesu vidū bija arī archibīskaps Arnolds Lūsis un LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs.

O. K.

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

Paula Strazdiņa KUNGU FRIZĒTAVA
812 Queen St. E. (dažus blokus uz austrumiem no Broadview Ave.). Pensionāriem un latviešiem atlaide. Atvērta no pl. 9.30 līdz 19, sestd. no 8 — 18. Pirmdienās slēgta.

TEAKWOOD mēbeles
791-2355
Hwy 7
Airport Rd.
Pārdošana noliktavā
Yonge St.
Einar Clausen Ltd.
Steels Ave.
Don Caster Ave.
881-0000

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1466
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

16. septembrī pl. 19 Lietuviešu namā, 1021 College ielā, Sidnejas teātŗa ansambļa aktieŗa Ulža Siliņa jautrs feļetonu un pastāstu vakars.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas

KONCERTI

23. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Jevas Graubiņas (vijole) koncerts.

24. septembrī pl. 15 DV namā Toronto vanadžu kopas sarīkojums „Latviešu tautas tērpi un latviskie tērpi."

21. oktobrī pl. 19.30 Bickford Park skolā Toronto latviešu teātris izrādīs L. Geršes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un balli dojumu.

26. novembrī pl. 17 Latviešu namā Olgas Griķes-Pētersones koncerts.

BĒRZAINE

19. augustā pl. 10 — DV Toronto nodaļas meistarsacīkstes šaušanā. Vakarā zaļumballe Visi laipni ielūgti.

LATVIEŠU PAGASTS

12. augustā M. Kalniņa saimniecībā Druvas nod. rīkotās šaušanas sacensības un ZAĻUMBALLE.

12. augustā pl. 10 Bērzainē TL MM kluba eksternās šaušanas sacensības. Vakarā balle. I. Ķipja deju mūzika. Ieeja brīva.

Apspiesto tautu sarīkojums Čikagā. Augšējā labajā stūrī pa kreisi — Gaismas akcijas vadītājs mācītājs P. Kļaviņš apsūdz apspiedējus. Pa labi — Apspiesto tautu komitejas priekšsēdis V. Vīksniņš atklāj apspiesto tautu sanāksmi. Apakšā pa kreisi — agrākais sarkanarmijas ģenerālis Pjotrs Grigorenko, kas pavadījis ilgus gadus padomju cietumos un garā vājo slimnīcās, asos vārdos vērsās pret necilvēcīgo režīmu. Pa labi Teda Zieriņa gatavotie krusti, kas simbolizē Padomju savienības nebrīvībā apraktās bij. brīvās un patstāvīgās valstis, ar to brīvības iznīcināšanas gada skaitļiem.

Visi V. Jaunkalna uzņēmumi

Apspiestās tautas prasa brīvību

PLAŠA SANĀKSME ČIKAGĀ

Parasti Apspiesto tautu nedēļa Čikagā notikusi ar plašu parādi Steita ielā, bet šovasar to sāka pārbūvēt, tādēļ parāde nevarēja notikt. Tā vietā Čikagas Dēlija centra laukumā notika plašs sarīkojums. Apspiesto tautu pārstāvji stāvēja karogu sardzē un nolika vainagu pie mūžīgās uguns Dēlija centra laukumā.

Tedis Zieriņš, kas parasti soļojis parādes priekšgalā, bija iekārtojis laukumā vairākas krustu rindas, kur katrs krusts simbolizēja kādu komūnistu pārvaldītu valsti. Krustu aizmugurē bija vairāki plakāti, kuŗos bija parādīta komūnistu varai pakļautās territorijas un soda nometņu vietas.

Karogu sardze palika Dēlija centrā līdz vēlam vakaram; to atkal atjaunoja sestdienas rītā.

Drīz vien laukums sāka pildīties ar daudzu tautību piederīgiem, kuŗi nesa savu valstu karogus un plakātus ar pretkomūnistiskiem saukļiem. Daudzas sievietes bija tautas tērpos. Visvairāk bija lietuviešu un ukraiņu, bet iespaidīgas grupas bija arī igauņiem un latviešiem.

Pusdienas laikā svinīgo sanāksmi atklāja Čikagas apspiesto tautu komitejas priekšs. V. Vīksniņš, lūgšanu teica serbu baznīcas archibīskaps. ASV kongresa locekļi Anuncio un Haide, uzrunājot sanāksmi, aicināja nepagurt cīņā par apspiesto tautu tiesībām brīvi dzīvot savā zemē.

Runāja arī Ilinojas tautas vietnieku nama loceklis B. Antonovičs, kuŗu Belgradas konferences laikā internēja Dienvidslavijas drošības ierēdņi. Antonovičs uzsvēra, ka viņš dzimis Ukrainā, uzaudzis bēgļu nometnēs Vācijā, bet izglītību iegūvis ASV, kur ievēlēts Ilinojas tautas vietnieku namā. Viņš solījās visiem iespējamiem līdzekļiem atbastīt apspiesto tautu centienus un vērst kongresa locekļu uzmanību, ka liela daļa pasaules smok nebrīvībā.

Čikagas pilsētas domnieks Pučinskis savukārt brīdināja brīvo pasauli no Pad. savienības ekspansijas un ka rietumiem šo imperiālistisko valsti vajadzētu izolēt.

Bijušais sarkanarmijas ģen. Pjotrs Grigorenko pateicās ASV prezidentam un valdībai par atbalstu cilvēka tiesību aizstāvjiem, kuŗus tiesāja Pad. savienībā. Sanāksmi ar lūgšanu beidza Gaismas akcijas vadītājs māc. P. Kļaviņš.

Sanāksmē bija ieradušies Čikagas televīzijas un laikrakstu reportieŗi, lai to plaši atreferētu.

V. J.

Toronto DV novusa kluba pārstāvji ar izcīnīto ceļojošo Latvijas kausu Priedainē, Ņudžersijā. No kreisās: P. Kalniņš, M. Baumeisters, V. Teteris un H. Vaits.

Viktoru Kalniņu aicina uz Austrāliju

Kā ziņo Austrālijas Latvietis, iespējams, ka, sekojot Daugavas Vanagu organizācijas aicinājumam, Viktors Kalniņš, kas pēc izlaišanas no okupētās Latvijas pašlaik atrodas Vīnē, vēl šogad ieradīsies Austrālijā, kur viņu bez tam vēlas uzklausīt arī Austrālijas parlamenta ārlietu un aizsardzības komisija par cilvēka tiesību apspiešanas jautājumu Pad. savienībā.

Ierosinājums par V. Kalniņa uzaicināšanu radies DV Melburnas nodaļā. Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija padomnieks E. Dēliņš rakstīja Austrālijas parlamenta ārlietu un aizsardzības komisijas cilvēka tiesību apakškomisijas priekšsēdim senātoram Džonam Vildonam, norādot, ka V. Kalniņa rīcībā ir daudz jauna materiāla un liecību par komisijas pētīto cilvēka tiesību jautājumu Pad. savienībā. Kā zināms, V. Kalniņš kādu laiku pavadījis vienā cietuma kamerā kopā ar nule notiesāto žīdu disidentu Ginsburgu un citiem pretestības kustības locekļiem.

Atbildot E. Dēliņam, senātors Vildons teica, ka komisija būtu ļoti ieinteresēta V. Kalniņa liecībā un lūdza tuvāku informāciju par laiku, kad V. Kalniņš varētu būt Kanberā. Jau dažas dienas vēlāk sen. Vildona uzdevumā no Kanberas zvanīja komisijas sekretārs, piedāvājot iespējamo atbalstu un palīdzību Kalniņa ceļojumam uz Austrāliju.

Šis ceļojums tomēr nevarēs notikt ātrāk par septembri vai oktobri, jo ar PBLA valdes atbalstu pašlaik pieprasīta iecelošanas vīza V. Kalniņam ASV, kur jau uzturas viņa dzīvesbiedre Helēna Celmiņa. Sagaida, ka šo vīzu V. Kalniņš saņems vēl augustā, pēc tam tūliņ dosies uz ASV. Viņa brauciens uz Austrāliju tādā gadījumā varētu sekot pēc V. Kalniņa ierašanās un apmešanās ASV.

DV Melburnas nodaļas valdes priekšsēdis V. Rolavs domā, ka interese par Viktora Kalniņa pieredzi Pad. savienībā un okupētajā Latvijā Austrālijas latviešu sabiedrībā būtu ļoti liela, un sarīkojumus ar viņa piedalīšanos varētu sarīkot visos lielākajos tūrienes centros. Priekšdarbi šiem sarīkojumiem, sadarbībā ar DV Austrālijas valdi un LAAJ prezidiju, sāksies tūliņ pēc tam, kad noskaidrosies iespējamais V. Kalniņa ceļojuma laiks.

Simti gaidīja Godo

Sidrabenes lielsarīkojumu ievadīja ar Stokholmas Mālu ansambļa iestudēto īru izcelsmes drāmatiķa Samuela Beketa absurdo lugu Godo gaidot, Juŗa Rozīša režijā. Viņš kopā ar Juri Kronbergu lugu arī tulkojis latviski. Pēc pāris dienām izrādi atkārtoja arī slēgtās telpās, Latviešu namā, kur to noskatījās ap simt apmeklētāju. Ap to pašu laiku sagadījās, ka lugu angļu valodā savā televīzijas raidījumā Great Performances bija uzņēmis arī Toronto raidītājs Losandželosas teātŗa grupas iestudējumā.

Stokholmas jauniešu Mālu ansamblis ir identisks ar tāda paša nosaukuma ansambli Melburnā, Austrālijā, ar tiem pašiem spēles un režijas principiem. Pirms došanās turnejā Mālu ansamblis šo lugu izrādīja Stokholmā. Gandrīz visu nedaudzo lomu tēlotājas ir sievietes — Daina Šleiere, Andra Lasmane, Reģīna Kroberga un tikai viens vīrietis — Pēteris Šmitmanis. Zēna lomas tēlotāju Ildzi Irbi Sidrabenē aizstāja Atis Alksnis.

Skatītājs tomēr nesajuta nekādu traucējumu, ka klaidoņu Estragona (Daina Šleiere) un Vladimira (Andra Lasmane) lomas tēloja pretējā dzimuma pārstāves, tāpat Reģīna Kronberga Lakija lomā. Patiesībā šinī lugā nekādas dzimuma saistības arī neīgūrē, darbojas tikai cilvēki — tēli, tipi, kādus tos rāda lugas autors. Kāda gan nozīme būtu, ja Pozo (Pēteris Šmitmanis) verga Lakija lomu tēlotu vīrietis, jo tā bija pantomīma, un tēls uz brīdi fonētiski atdzīvojās tikai tad, kad Pozo lika tam domāt. Viņš visu laiku stāvēja skatuves malā ar noliektu galvu pustumsā un izkustējās tikai uz sava kunga, ciniskā, nežēlīgā Pozo pavēlēm. Bija sajūta, ka nekustīgais tēls, līdzīgs lellei, ar piešķiebto galvu un it kā garo nāvinieka cepuri nestāvētu uz zemes, bet būtu sastindzis karātavās, ar virvi ap kaklu, kuŗā Pozo viņu vadāja ar pātagu rokā. Viņš nenolika arī abas sava kunga somas, kuŗas turēja katrā rokā, jo cilvēks, kas visu laiku pieradis smagumu nest, jūtas nebrūvs, ja to viņam atņem, kā nelaimīgs jūtas tas, kas visu mūžu nesis darba nastu, ko beidzot vecumā jānoliek. Mēs visi esam it kā automāti varas priekšā un savā bezpalīdzībā pazaudējam gribu no ierastā stāvokļa iziet, samierināmies. Jo šī vara nežīgāka un stingrāka, jo samierināšanās ar apstākļiem lielāka.

Vērojot Godo gaidot, skatītāju pārņem bezjēdzības izjūta. Lugas darbība noris ārpus reālitātes loka. Notikumi ir relātīvi jēdzieni. Kailā skatuves siena un nokaltušais koka stumbrs, kam kā par brīnumu uzplaukst zaļas lapas tikai otrā cēlienā, šo bezjēdzības un vientulības izjūtu tikai pavairo. Otrā un pēdējā cēlienā tēlu sagrupējumi, situācijām bieži mainoties, jau līdzinājās dvēseļu mokām Dantes ellē, uzburot cilvēku ciešanas un bezpalīdzību niansētām ķermeņa kustībām, situācijām strauji mainoties. Galvenais nervs te bija Daina Šleire, kuŗas ķermenis runāja visu izrādes laiku, palīdzot vārdam, kam šinī absurdajā spēlē likās ierādīta it kā sekundāra nozīme.

Līdz ar abiem klaidoņiem Sidrabenē turpat trīs stundas Godo gaidīja arī ap 300 skatītāju un nesagaidīja... Nesagaidīja un, liekas, arī negaŗlaikoja. Dažs varbūt arī noskaitās, bet to pašu dažkārt panāk arī abstraktā glezna, modernā dzeja vai trokšņainā mūzika. nu. Kāda gan būtu mūsu dzīve, šanu Kāda gan būtu mūsu dzīve, ja izbeigtos gaidīšana? Mēs taču vienmēr kaut ko gaidām.

Arī Godo gaidīšanai bija sava jēga. Tas bija kā svaigs, burbuļojošs avots, no kuŗa katrs varēja pasmelties tik daudz, cik liels bija viņa trauks.

Ls

Tie ir tālie viesi no karaļzemes Zviedrijas, kas ar Godo gaidot kļuva populāri arī Ziemeļamerikas kontinentā. Tādi viņi izskatās Sidrabenes zālītē bez grima un skatuves ietērpa. No kreisās: Ieva Graufelde, Andra Lasmane, Daina Šleiere, režisors Juris Rozītis, Pēteris Šmitmanis un Regina Kronberga. Foto: J. Liģers

DV Kanadā šaušanas sports

DV KV rīkotās meistarsacīkstes šaušanas sportā ar 22 cal. šautenēm 5. augustā piedalījās 25 šāvēji un 8 jauniešu klasēs, pārstāvot sešas DV nodaļas Kanadā. Šogad piedalījās lielākais jauniešu skaits, kāds jebkad bijis. Sacensības bija izkārtotas klātienes un neklātienes veidā. Galvenais rīkotājs bija A. Rūdolfs ar izraudzīto tiesneša sastāvu: J. Treijs, P. Grauds, I. Eglītis un O. Zvirgzdgrauds. Jaunieši piedalījās trijās vecumu grupās. Balvas ieguva: Nora Grinbergs (Sv. Katrīnas), Dagmāra Pļaviņa (Sadberija), Ēriks Grinbergs — (Sv. Katrīnas) un Alvis Pļaviņš. No vanadzēm augstāko punktu skaitu ieguva Ina Grinberga (521 x 9), reizē ar to izcīnot šī gada DV vanadžu meistares godu. Viņa pieder pie DV Sv. Katrīnu nodaļas, izcīnot meistares godu jau otro gadu pēc kārtas. Sekmīgākās vanadzes šaušanas sportā bija Laura Rūdolfa (518x4) no DV Toronto nod. un Irēna Pļaviņa no Sadberijas nodaļas (411 x 6).

DV Kanadā meistara nosaukumu izcīnija 19 g.v. Pēteris Grauds ar 551 x 11 punktiem, atstājot A. Rūdolfu otrā vietā ar 543 x 11 punktiem. Ekspertu klasē: 1.v. G. Glinovs (515 x 4)., 2.v. J. Tesvins (508 x 4); abi no DV Londonas nod. un 3.v. E. Vaināns no DV Toronto nod. (501 x 8). Snaiperu kl.: 1.v. V. Miķelsons no Londonas nod. (491 x 3); 2.v. V. Kārkliņš (478 x 1) un 3.v. K. Jirgens (457 x 1), abi no Sadberijas nodaļas. Strēlnieku klasē: 1. v. O. Zers (432x2), abi no tis Brikmanis (427 x 2), abi no DV Londonas nod., bet 3.v. I. Pļaviņa no Sadberijas nodaļas.

Kopējo komandu šaušanā vietas ieguva: 1. DV Toronto nodaļa (2187 x 41); 2. Londonas nodaļa (2012 x 17) un 3. Sadberijas nodaļa (1785 x 9). DV Kesvikas nodaļa un DV Druvas nodaļa grupu komandu šaušanā nepiedalijās. Individuālās sacensībās labus panākumus guva A. Kalniņš — Druva (439 x 3) un Kesvikas nod. J. Melderis, — kas sacensībās piedalījās pirmo reizi (349 punkti).

Sacensības notika pēc 600 punktu sistēmas, šaujot 50 m. distancē. Jauniešiem un vanadzēm, ja tie nepiedalās meistarklasē, šaušana notika pēc 200 p. sistēmas. Uzrunu teica un uzvarētājiem balvas izdalija J. Treijs un A. Rudolfs.

J. T.

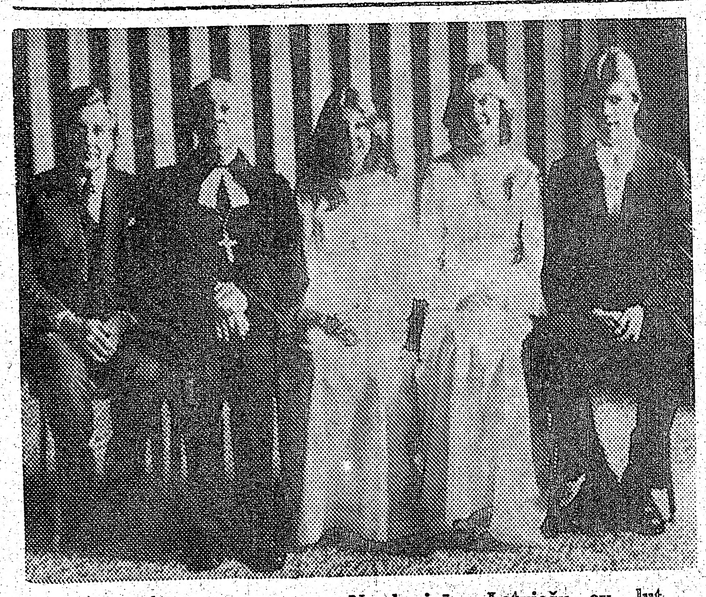

Jauniešu iesvēte Sv. Katrīnās. No kreisās: Latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks L. Dālbergs, māc. J. Prauliņš, Renāte Dora Dālberga, Kristīne Dora Andersone un Edgars Zenka. Foto. Dž. Ligurs

Viestura Kalniņa vēstule Vosam

Aizputes latviešu baptistu draudzes loceklis 25 g. vecais Viesturs Kalniņš šī gada 30. martā nosūtījis no Aizputes okupētās Latvijas komūnistu partijas 1. sekretāram Vosam vēstuli, kuŗā viņš aicinājis komūnistu partiju un okupētās Latvijas valdību novērst pretrunas okupētās Latvijas "konstitūcijā", rakstot, ka Latvijas PSR jaunās konstitūcijas 50. pants garantē ikvienam LPSR pilsonim apziņas brīvību, līdz ar to arī baznīca ir atdalīta no valsts un skola — no baznīcas. Tas ir ļoti pareizi. V.I. Ļeņins 1905. gadā rakstīja: "valstij nedrīkst būt nekādas darīšanas ar reliģiju, reliģiskās biedrības nedrīkst būt saistītas ar valsts varu, reliģiskajām biedrībām jākļūst pilnīgi brīvām, no varas neatkarīgām, vienādi domājošu pilsoņu savienībām". No tā var secināt, ka Ļeņins saprata baznīcas stāvokli un eksistēšanu valstī. Baznīcai bija jākļūst pilnīgi brīvai, neatkarīgai no valsts varas. Baznīca nedrīkst būt saistīta ar valsts varu. Šie divi iestādījumi: valsts un baznīca viens no otra bauda pilnīgu neatkarību.

Un tā 1918. gada 23. janvārī pieņemtais Tautas komisāru padomes dekrēts Par baznīcas atdalīšanu no valsts un skolas atdalīšanu no baznīcas, pirmajos punktos apstiprina, ka baznīca tiek šķirta no valsts un ka republikas teritorijā aizliegts izdot kaut kādus vietējus likumus vai lēmumus, kas traucētu vai ierobežotu apziņas brīvību. Šis dekrēts ir spēkā arī LPSR. Kopš šī dekrēta pieņemšanas ir pagājuši 60 gadi, un šajā laika periodā ir iznākuši dažādi jauni likumi, nolikumi, dekrēti un lēmumi, kas vairāk vai mazāk ierobežo apziņas brīvību. Ļeņina dekrēts tādus ierobežojumus neparedzēja. Ļeņins rakstīja, ka tas ir aizliegts, ka to nedrīkst pieļaut.

Tā piemēram, Nolikums par reliģiskajām apvienībām LPSR, kas stājās spēkā 1976. gada 28. oktobrī, no pirmā līdz pēdējam vārdam atspoguļo reliģisko apvienību atkarību no valsts. Piemēram: 4.,p., 5.p., 12.p., 13.p., 17.p., 35.p. u.c. to jo īpaši atspoguļo. Tas rāda, ka šis nolikums neatbilst Ļeņina dekrēta burtam un garam par baznīcas atdalīšanu no valsts un skolu no baznīcas.

Lai šādas kļūdas novērstu, ierosinu jaunās konstitūcijas 50. pantu ne tikai ierakstīt konstitūcijā, bet arī to īstenot praksē un dzīvē. Ja baznīca ir šķirta no valsts, tad būtu nepieciešams steidzīgi atcelt visus tos likumus, dekrētus, nolikumus un lēmumus, kas ir pretrunā ar šo galveno dekrētu. Kā jau iepriekš minēju, beidzamajā laikā iznākušie nolikumi un lemumi paredz valsts varai dažādas tiesības iejaukties reliģisko draudžu (baznīcu) iekšējā dzīvē. Valsts vara to mūsu dienās arī pilnā mērā cenšas reālizēt, kas ir pilnīgā pretrunā ar pieminēto Ļeņina dekrētu. Baznīca ir pilnīgi (ne tikai daļēji) atdalīta, šķirta no valsts. To vajadzētu arī praktizēt dzīvē. Tātad jaunās konstitūcijas projekta 50. pantu visā pilnībā īstenot. Ne tikai garantēt apziņas brīvību, bet arī atzīt un ievērot, ka baznīca ir atdalīta no valsts. Valsts varai nav tiesību iejaukties baznīcas iekšējā dzīvē, tās reliģiskajā kalpošanā, uzspiežot draudzēm dažādus antireliģiskus likumus.

(Turpmāk beigas)

Pāvests Pauls VI, kas 6. jūlijā mira savā vasaras mītnē pie Romas. Viņš savā amatā bija 15 gadus, būdams 700 miljonu katoļu garīgais vadītājs. Tuvāks apraksts šī laikraksta pirmajā lappusē.

Mūsu mīļā

Alma Kārklis

aizgājusi mūžībā 1978. gada 26. jūlijā.

Un, kad svētais sargs reiz mieru sauks,
miers būs rokām, kuŗas gurdams sniedzi
tu pēc zvaigznēm debess dzīlē, draugs,
kuŗām mūžam atpūtas tu liedzi.

(Fr. Bārda)

Ar sirsnību un mīlestību viņu atcerēsies

Sv. Katrīnu nodaļas vanagu un vanadžu saime

Per aspera ad astra

Latvijas kara skolas 13. izlaiduma

LEITNANTS

Jānis Puriņš

dzimis 1913. gada 1. martā Latvijā,
miris 1978. gada 30. jūnijā Toronto

Latvijai dzīvot,
Par Latviju mirt.

Viņu mīļā pieminā paturēs

Latvijas kara skolas 13. izlaidums

Mūsu mīļais un gādīgais vīrs un patēvs

Kārlis Upītis

dzimis 1909. gada 29. martā,
aizsaukts Dieva mierā 1978. gada 23. jūlijā

Skumst

sieva Alīse un
Zigrida Kalns ar ģimeni

Jānis Lau

miris auto nelaimes gadījumā
1978. gada 29. jūlijā Kingstonā
29 gadu vecumā

Viņu mīļā pieminā paturēs

tēvs, māte, brālis,
Ilga un Pēteris Grīens, un
Erna un Jānis Strauts

Izmeklēšana pret Niedri var ilgt 3 mēnešus

Laimons Niedre

Laimons Niedre, par kuŗa apcietināšanu jau ziņojām, apsūdzēts pēc Latvijas kriminālkuma 60. panta, kas cita starpā runā arī par spiegošanu. Tas noskaidrojies, kad Zviedrijas konsulāta darbinieki no Ļeņingradas ieradušies Rīgā un viņiem dota iespēja ar L. Niedri satikties Rīgas izmeklēšanas iestāžu arestā telpās. Sarunā bijis klāt Maskavas prokurors, izmeklēšanas tiesnesis, Latvijas "ārlietu ministrijas" pārstāvis un tulki.

Sarunā ar zviedru konsulāta darbinieku Niedre teicis, ka apiešanās ar viņu esot korrekta un viņš saņemot vajadzīgos medikamentus. Niedre slimo ar alerģiju pret pienskābes produktiem un viņam izoperēta viena plauša. Izmeklēšanas tiesnesis paskaidrojis, ka aizstāvi Niedre varot izvēlēties no Rīgas advokātu apvienības. Izmeklēšana varot ilgt 2—3 mēnešus. Niedrem tomēr nav atklāts, par kādiem nodarījumiem viņu tieši apsūdz.

Stokholmas laikraksts Svenska Dagbladet raksta, ka apsūdzības iemesli varētu būt 2000 krāsu uzņēmumi, kuŗus Niedre savos agrākajos braucienos uz Rīgu izvedis un nodevis latviešu organizāciju un skolu rīcībā. Šajos attēlos redzamas ielu ainas, lauku dzīve, baznīcu drupas, ko katrā zemē var uzņemt jebkuŗš tūrists, bet Baltijas valstīs tas nav iespējams. Daudzi no šiem uzņēmumiem izdarīti apgabalos, ko tūristi nedrīkst apmeklēt, un tāpēc ir ieganšts piedēvēt spiegošanu, kaut uzņēmumos nefigurē militāri objekti.

Zviedru laikraksts ziņo, ka Niedri jau Tallinas ostā sagaidījuši KGB aģenti un kāds no viņiem pavadījis tūristu grupu uz viesnīcu. Otrā dienā no viesnīcas izvāktas arī viņa mantas. Braucienu uz Tallinu organizējusi zviedru ceļojumu firma Nīmans un Šulcs. Niedrem bijusi tūrista vīza tikai Tallinas apmeklēšanai un uz Rīgu viņš nav domājis braukt.

Svenska Dagbladet piemetina, ka L. Niedre, kas jau 20 gadus ir Zviedrijas pavalstnieks un dzīvo Stokholmā, ir kaislīgs fotoamatieris. Laikraksts domā, ka uzņēmumi arī bijuši par iemeslu Niedres apcietināšanai. "Lietas piesiešana" Niedrem acīm redzot izdarīta tā, ka daļa uzņēmumu rāda vietas, kuŗas tūristiem oficiāli nav atļauts apmeklēt, līdz ar ko "pārkāpums" skaitās arī tad, ja uzņēmumiem nav nekāda sakara ar militāriem vai tml. objektiem. Šo uzņēmumu panākumi brīvajā pasaulē, raksta Svenska Dagbladet, droši vien ir pazīstami arī padomju iestādēm, kas bijis par iemeslu Niedres apsūdzēšanai.

Minsterē sākas mācības

NO ASV ŠOGAD PIETEIKUŠIES 3 UN KANADAS 1 AUDZĒKNIS

Minsteres latviešu ģimnazijā 1978./79. mācības gadam, kas sāksies 14. augustā ar dievkalpojumu ģimnazijas aulā, līdz šim no jauna pieteikušies šādi skolēni: (no Vācijas) Andris Kadeģis, Klaudija Paula, Tabita Urdze, Pēteris Urdze, Inta Dundura, Saša Bedre, Inna Šēfere, Lilija Šniedere; (no Anglijas) Mārtiņš Dāle un Aivars Sinka; (no Zviedrijas) Sarmīte Roske; (no Kanadas) Eriks Raiska (no ASV) Pēteris Galiņš, Vita Tērauda un Māra Šīmane.

Vecāku sapulce paredzēta svētdien, 13. augustā, skolas un internāta jautājumos. Zviedrijas, ASV, Kanadas, Austrālijas u.c. zemju vecākiem ģimnazijas vadība ieteic sazināties ar savu zemju skolu pārvaldēm un izglītības iestādēm par varbūtējiem etniskās izglītības pabalstiem vai stipendijām. Par pabalstu pieprasījumu rezultātiem vecāki lūgti informēt ģimnazijas vadību. Līdzekļu sagādāšanā mācībām ārzemēs palīdzīgi varētu būt arī dažādi mītnes zemju (nelatviešu) stipendiju fondi, par kuŗiem informāciju, piem., ASV sniedz padomdošanas (guidance) skolotāji. Arī par pieredzi sarunās ar šiem skolotājiem lūdzam informēt ģimnazijas vadību.

A. Liepkalns

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

Jauna baznīcu apvienība

Londonā nodibināta jauna baznīcu vadītāju organizācija The International Network of Confessing Christians (Pārliecības kristiešu starptautiskais tīkls), kas vēršas pret marksistu infiltrēšanos kristīgā baznīcā, paužot pretkristīgas ticības uzskatus un idejas. Par ierosinātāju faktu Rietumvācijas teologs, prof. Pēters Bejerhauss minēneseno kristīgās misijas Rodēzijā darbinieku noslepkavošanu. Šajā necilvēcīgajā slepkavībā dzīvības zaudēja 13 cilvēki - misionāri, viņu sievas un pieci bērni. To izdarīja Marksistu atbrīvošanas kustības dalībnieki, ko kopš 1970. gada morāli un financiāli atbalsta Pasaules baznīcu padome ar savu t. s. Rasisma apkarošanas programmu.

Dienvidafrikas metodistu mācītājs Frederiks Šovs uzsācis iekārtot Londonā galveno biroju un norāda, ka jaunās organizācijas darbs būšot „super" politisks un „super" rasisks. Esot atrasti marksistu infiltrēti materiāli svētdienas skolas mācības līdzekļos, un daudz jauna kristīgai baznīcai nodarot pseidokristieši un dažādie „jauno virzienu" paudēji. Organizāciju atbalstot anglikāņi, presbiterāņi, luterāņi un metodisti. Sākuma darbībai līdzekļu pietiekot.

Dibināšanas sanāksmē Londonā runāja arī mācītājs Dusa (no Rodēzijas), kas jaunībā studējis Čechoslovakijā un bijis pārliecināts komūnists. Viņš atgriezies Rodēzijā ar nodomu iznīcināt kristīgo baznīcu un to aizstāt ar marksismu-ļeņinismu. Viņš organizējis nemierus, streikus, mudinājis atbalstīt terroristu kustību, apmācījis pat terroristus bumbu sagatavošanā. Pirms 11 gadiem viņš dzirdējis runājam evaņģelistu Denisu Klarku un atgriezies pie kristīgās ticības. Viņa mērķis tagad esot samierināt Rodēzijas iedzīvotājus un ziedot savu dzīvi kristīgā darba uzdevumiem.

L. V.

Gaŗezerā nekad nav klusums

Gaŗezers jau agrāk iemantojis archibīskapa A. Lūša apzīmējumu — Mazā Latvija. Šī „mazā Latvija" savukārt sadalās vēl trīs „pagastos": vidusskola, bērnu nometne un pieaugušo atpūtas vieta Dzintari. Par bērnu nometni tuvāk paskaidro nometnes vadītāja Aina Pūliņa, kas šos pienākumus veic jau divus gadus.

Nometnes pirmajā posmā, kas sākas 9. jūlijā un turpinājās 2 nedēļas, bija 80 bērnu, no tiem 34 mazie bērni, vecumā no 6 — 8 gadiem. Tālāko ceļu no Saudi Arabijas bija mērojusi Monika Soentivangi. Šovasar telpu trūkuma dēļ vairāki bērni bija jānoraida. Nometnes otrā posmā ir 57 bērni, bet trešajā — latviešu valodas nometnē, bērniem, kas latviski nerunā, vecumā no 7 — 15 gadiem, līdz šim jau pieteikušies 44. Tas ir lielākais skaits, kāds līdz šim latviski nerunājošo nometnē jebkad pieteikts.

Sprīdīšu nometnē mazo bērnu galvenā audzinātāja ir Ruta Dimante ar Māru Richteri, bet palīdzes Ilze Abene un Anita Strautmane. Lielāko meiteņu, Indrānu nometnes galvenā audzinātāja ir Zina Velkme ar Inesi Gravu, palīdzes: Sandra Auziņa un Sabīne Strazdiņa. Zēnu nometnes Straumēni galvenais audzinātājs ir Aivars Zeltiņš ar Valdi Roni, palīgi — Roberts Briedis un Aldis Kubuliņš.

Atbildīgākos darbos iesaistīti vairāki no jaunās paaudzes, kas savus pienākumus veic ļoti apzinīgi. Daļa no audzinātājiem, arī skolotājiem, paši uzturējušies Gaŗezera nometnē un beiguši Gaŗezera vidusskolu. Viņi tagad dalās ar saviem jaunākajiem brāļiem un māsām savas tautas bagātajā mantojumā.

Sprīdīšos strādā ilggadējā skolotāja Elga Briede un viešņa Zeltīte Kļaviņa no Vācijas. Vecākiem bērniem latviešu valodu un daiļrunāšanu māca Ilga Rituma, ticības mācību Marta Cakare un tēvijas mācību Jānis Kalnietis. Jaunie skolotāji: Laurija Vūda (studē mūziku) māca dziedāšanu un koklēšanu. Inese Liepiņa ((beigusi mākslas kolledžu) māca ādas izstrādāšanas darbus, Aina Ķinēna un Vera Steinharde — keramiku, bet Zina Velkme, Sandra Auziņa, Māra Richtere un Inese Grava — tautas dejas.

Šogad pirmo reizi nometnotājiem bija iespēja mācīties tenisu, kuŗu apmāca profesionāla spēlētāja Vija Pura; Roberts Briedis un Sandra Auziņa — volejbolu. Aušanu māca audēja Ausma Siliņa. Par pludmali atbildīgā ir Karina Mateusa ar palīgiem Lolitu Strazdiņu, Marti Poni, Kaiju Lielzuiku, Kristīnu Frišu, Dianu Rudzīti, Osvaldu Lauzumu, Māru Sīmani un Osvaldu Vuškalnu. Ambulanci vada Dr. A. Dimants ar ārsta palīgu Arni Poni un reģistrētām māsām Rasmu Oliņu, Dzidru Šūmani un Olgu Gmeli. Latviešu valodas nerunātāju nometnē par latviešu valodas programmu atbildīga Ruta Eichenfelde, kas vada divvalodu skolu Čikagā; palīgskolotājas Gundega Augenšteina, Ilze Abena, Marta Cakare, Minjona Plūme un Zeltīte Kļaviņa.

Svecīšu dievkalpojumus vada māc. J. Ķinēns, M. Grīvāns un P. Kļaviņš. Māc. P. Kļaviņš nometnotājus iepazīstināja ar Gaismas akciju un rādīja filmas par spaidu darbu nometnēm Latvijā un Gunāru Rodi. Viņš vada arī pārrunu vakarus.

B. Bokis

Pēkšņi aizsaukts mūžībā mans mīļais vīrs, mans mīļais tētis

Jānis Puriņš

dzimis 1913. gada 1. martā Latvijā,
miris 1978. gada 30. jūnijā Toronto

Mīļo vīriņ, mīļo tēti, saldu dusu
svešas zemes smiltājā.
Savās sirdīs klusi, klusi
turēsim Tev' piemiņā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
sieva Veronika, dēls Jānis

Mūsu mīļais filistrs

Dipl. ing. Onupris Pujats

dzimis 1907. gada 9. augustā Latvijā,
miris 1978. gada 19. jūlijā Rietumvācijā

Dziļās sērās
korporācija Lacuania

Sv. Katrīnu nodaļas vanadze

Alma Kārklis

mirusi 1978. gada 26. jūlijā

DV Kanadā Bēŗu Fonds

ARCHIBĪSKAPS A. LŪSIS AICINA ATBALSTĪT PADOMJU DISIDENTUS

Archibīskaps Arnolds Lūsis lielākā Toronto dienas laikraksta The Toronto Star 8. augusta izdevumā raksta:

— Visām baznīcām un pilsoņiem, kam uzticēta brīvības un demokratijas sargāšana, būtu jāapvienojas ar padomju disidentiem. Anatolija Ščeranska, Aleksandra Ginsburga, Viktora Petkus un Anatolija Filātova tiesas prāvas nav nekas cits kā 1975. gada Helsinku nolīgumā paredzēto cilvēka tiesību izsmiešana. Tiesības būt atšķirīgās domās pasargā sabiedrību vai sistēmu no autoritāra sastinguma. Tā ir katras sabiedrības vitālitātes svarīgākā daļa, ka sadzirdam disidentu balsis un viņu tiesības ietekmēt sabiedrisko domu ar miermīlīgiem līdzekļiem, lai tiktu garantēta vārda brīvība un miermīlīgas pulcēšanās tiesības. Mums visiem jāsajūt solidāritāte ar cilvēkiem, kas sociālās taisnības labā cieš savas politiskās vai reliģiskās pārliecības dēļ.

Šī solidāritāte nozīmē nostāties sirdsapziņas un politiski ieslodzīto pusē. Mums jādara viss iespējamais, lai palīdzētu un atbalstītu cilvēkus, kas cieš cilvēcības dēļ. Cilvēcības dēļ mums jācīnās un jāprotestē!

Kanadiešu laikraksts mūsu archibīskapa vēstuli ielicis redzamā vietā, ar izceltu virsrakstu: Apvienosimies aiz disidentiem.

Laikraksts
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 Colleges St.,
kā arī spiestuvē.

(92. turpinājums)

Kad iedzēra no savas gudrības pudeles, ko bija pircis par vecā auto bēņu naudu, viņš būtu varējis runāt kā pats Amerikas prezidents. Bet arī prezidenti paši nekā nezinātu no galvas pateikt, ja dažādu padomnieku izteiktās gudrības neuzrakstītu priekšā viņu sekretāri. Prezidentam tad nu vajadzēja tikai uzmanīties, lai uzrakstīto nenolasītu pārāk ātri un sakāmais izklausītos pēc runas. Tāpat vajadzēja iemanīties laiku pa laikam pacelt no papīra lapas acis un paraudzīties klausītājos. Vienīgās bažas tikai bija, vai pēc tam nākošo teikumu varēs noķert un lasījumu raiti turpināt.

Visu to Pastalnieks bija novērojis, gaŗajos ziemas vakaros televīziju skatoties, kamēr Lūcija turpat otrā krēslā saldi snauda. Brižiem abi divi iemiga un, kad pamodās, televizijas ekrānā klusi ņirbēja balts sniegs. Tieši šis pēkšņais klusums bija traucējošs, jo kad trokšņi aprima, abi gulētāji kā pēc pavēles atmodās.

Mirdzai runas uzrakstīšanu nevarēja uzticēt, to Pastalnieks labi zināja. Izpļāpās saturu vēl opozicionāriem, kuŗiem tad jau iepriekš būs laika sagatavot visus uzbrukuma plānus. Kalums būtu īstais rakstītājs, jo labi prot liet čugunu, kas organizāciju sapulcēs ļoti svarīgi. Viņam nekādi opozicionāri arī nebija pazīstami kā Mirdzai, kas draudzīgi uzsmaidīja ikvienam, kas parādījās birojā, ka brīžiem kļuva pat neērti, ka latviete var tā asimilēties, pie tam tikai dažus mēnešus pēc izkļūšanas no sprosta, kam viss dzimtenes spēks vēl kaulos.

Pastalnieks vairākas reizes pārlasīja sacerēto pārskata runu. Būtu labi, ja to iemācītos no galvas, bet viņš labi zināja, ka to galvā nespētu iekalt pat ar āmuru. Ne jau tāpēc, ka tā būtu cieta, bet tur vairs nekas negāja iekšā, jo gaŗajos dzīves gados bija jau piebāzta pilna. Viņa galva jau nebija nekāda sarīkojumu zāle, kur varēja nolikt vēl papildkrēslus.

Biedru sapulcē Pastalnieks rīkojās tieši tā, kā to darīja valsts prezidenti un diplomāti, kā bija noskatījies televīzijas raidījumos. Arī viņš patiesībā bija prezidents savā biedrībā, citi tikai aiz nenovīdības sauca par priekšsēdi. Pastalnieks iesāka lasīt lēnā balsī, sākumā pēc katra teikuma beigām paceldams acis, kamēr noreiba galva. Patiesībā viņš zālē neko neredzēja, arī nepūlējās saskatīt, jo visas domas bija pie paša lasījuma. Tāpat viņš nesaprata, ko šinī brīdī teica. Lai teikums nepazustu, to pieturēja papīra lapā ar pirkstu. Reiz pirksts paslīdēja par dažām rindām uz augšu, un Pastalnieks sāka atkal ar jau izrunātiem teikumiem.

„To jau tu vienreiz lasīji!" klausītāji nekaunīgi aizrādīja.

Tas Pastalnieku tā satrauca, ka viņš sāka lasīt arvien ātrāk, nedomādams vairs ar zāli un klausītājiem. Kad runa bija galā, viņš pie runātāja pults vienā metienā izdzēra glāzē atlikušo ūdeni, ar plaukstu noslaucīja muti un apsēdās pie prezidija galda pašā vidū, kur gaidīja tukšais krēsls. Vai pēc runas zālē arī atskanēja aplausi, to biedrības priekšnieks nebija ievērojis.

„Sita jau gan, briesmīgi sita," Lūcija vēlāk apgalvoja. To pašu apstiprināja arī Mirdza ar Prieduli, kuŗus Pastalnieks pēc sapulces bija ielūdzis savā mājā, tāpat Juri Spoguli, kas sapulci vadīja. Varbūt vienīgi viņam bija jāpateicas, ka sapulci novadīja tik veikli, ka Pastalnieku ar aklamāciju atkal izraudzīja uz vienu gadu priekšnieka amatam. Vienīgi mākslinieks Pēteris Ceriņš bij nobalsojis pretī, nevarēdams izprast, kas te īsti notiek. Pastalnieks par sodu tāpēc viņu vakariņās neieaicināja. Ceriņam tas arī nebija svarīgi, viņš ieradās vēlāk, kad visi jau ļkās paguruši. Lūcija bija apkampusi Mirdzu, to skūpstīja uz abiem vaigiem un kaut ko nesaprotamu runāja. Arī Pastalnieks, plaši izplētis rokas, gribēja abas sievietes reizē apkampt, cenzdamies Mirdzu noskūpstīt, bet Lūcija atstutēja savu kāju pret viņa vēdera un iesaucās:

„Ej labāk nobučo Prieduli!"

Kad Pastalnieks tādā pašā veidā, kā lācis uz žņaugšanu, tuvojās Priedulim, tas nelabi iebļāvās un izbēga pa durvīm.

„Viņš vairs atpakaļ nenāks!" Mirdza iekliedzās un arī izskrēja pa durvīm. Ārā bija jau liela tumsa.

Visos izcēlās apjukums. Laukā izsteidzās arī pārējie. Vienīgi mākslinieks Ceriņš palika mierīgi sēžot pie galda un piepildīja līdz malām jaunu glāzi. Kalums, kas visu laiku kā galvenais runas autors bija sēdējis Pastalniekam pie labās rokas, vadīja Prieduļa meklēšanas ekspedīciju.

„Es domāju, ka Pastalnieks palicis traks," Priedulis taisnojās, kad ķērāji viņu bija sagūstījuši kādus trīs namu blokus tālāk. Visi bija sagaidījuši, ka bēglis nežēlīgi pretosies, bet tas tikai neuzticīgi vēroja Pastalnieku, turēdamies Mirdzai cieši pie rokas.

Pēc nelāgā starpgadījuma viesības turpinājās. Pastalnieks pēkšņi gribēja runāt. Viņš spēcīgi piedauzīja pie šķīvja un lēni uzrausās no krēsla. Visi gaidīja, ko nu biedrības priekšnieks, kas ieguvis atkal visu nedalītu uzticību uz vienu gadu, tagad teiks? Viņš neko daudz nepateica. Cik varēja saprast, Pastalnieks runāja par jaunu biedrības nama celšanu, daudz plašāka un lielāka.

„Bet ko darīsim ar veco namu?" Spogulis runātāju pārtrauca.

„To plēsīsim nost, un tavu klubu arī. Rītu pat zvanīšu inženierim Rājumam, kam uz nojaukšanu liela prakse," priekšnieks bija iededzies savā projektā.

„Sēdi, tu esi piedzēries!" Lūcija satvēra Pastalnieku aiz rokas un novilka atpakaļ krēslā, kur tas tūliņ saguma.

Visi runātājam skaļi aplaudēja, bet Pastalnieks aplausus vairs nedzirdēja, tāpat kā biedrības gada sapulcē.

37.

Šogad Lieldienas bija agras, jau marta pēdējā nedēļā. Visās latviešu draudzēs notika rīta dievkalpojumi ar agrajām Lieldienu brokastīm pēc dievvārdiem. Svētdienās publiskā satiksme pilsētā sākās vēlu. Ja gribēja kurp ātrāk nokļūt, bija ilgi jāgaida uz nakts autobusiem, kas gāja reti. Ja vienu nokavēja, otrs pienāca tikai pēc stundas.

Pastalnieks agros Lieldienu dievkalpojumus katru gadu bija nogulējis, bet šoreiz, kad visa kārtotāja un rīkotāja bija Lūcija, ilgi nevarēja vis pa gultu snauduļot. Iepriekšējās dienas vakarā viņa jau agri bija iedzinusi vīru gultā, lai no rīta varētu uzmodināt un laikā nokļūt uz baznīcu. Pastalnieks gan tiepās pretī, ka neesot nekāds gailis, kas pusnaktī jau var sākt dziedāt.

(Turpinājums sekos)

Valentīne Hermane

MILJONI APSŪDZ

Miljoni mirušo mocekļu
Varmākas apsūdz, —
Pasaule — akla.

Miljoni verdzībā esošo
Taisnīgu tiesu lūdz, —
Pasaule — kurla.

Miljoni bēgļu un bāru
Savai tautai un zemei
Brīvību prasa,

Bet šīs pasaules varenie
Kurli, akli un mēmi,
Nedzird, neredz, neatbild!

Alma Richtere

MIRUŠIE UN DZĪVIE VAROŅI

Starp tūkstošiem, kas sen
jau aizsaulē —
Tu dzīvs vēl esi palicis —
Tu dzīvo vēl!
Bet vai Tu laimīgs esi?
Ikkatram dzīvam cīņu vīram
Vēl sāp kaut kur, kaut kas...

Vēl neaizmirstas cīņas
ārprātīgās,
Kad nāves milnas šņāca
Sirds krūtīs kliedza:
Dzīvot... dzīvot gribu vēl!

Dažs domā, tas tik sen...
Vai vērts vēl atcerēies?

Bet, ja mums nebūtu
šo varoņvīru,
Kas tēvu zemi karsti aizstāvēja,
Šai zemē nebūtu mums
savu māju,
Nedz arī mājas vietas.

Ir galvas jānoliec par
mirušiem un dzīviem,
Kas tēvu zemes mīlestību
darbos rādījuši.

Valdis Mežezers

MAZA NAKTS DZIESMA

Tvano silta zāles dvaša.
Ezers rāmi krastus glauž.
Kaut kur nozum bite aša.
Dārzs pēc saules dienas snauž.

Nakts pirms tumst ar
sappu šūpām
Un Tu viena vēlu miedz,
Atnest man no Tavām lūpām,
Vēsmai savu skūpstu sniedz.

Lidija Lideka

FRAGMENTI

Nevar iemūžināt
Saules un meža zemeņu
Skūpstos
Ik ogu —
Ne pārgalvību
Karstas smilts speltē...

Klusums spirdzina
Slāpi —
Dienu notrulina
Skaļums un dārdi —
Kā aizcirst durvis
Aiz pūļa
Un tukšuma sienas?

Ķersim vistiņas
Līdz saulei,
Un vārdiem skrāpēsim —
Iztēlē aizmirsts
Ir pielikt
Pēdējais punkts.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Nespēkā varens

Un viņš ir sacījis: "Tev pietiek ar manu žēlastību; jo mans spēks nespēkā varens parādās.''

2. Korintiešiem 12,9

Jauns zēns reiz prasīja vecam jūrniekam:

"Kas ir vējš?"

Jūrnieks viņam atbildēja:

„Es nevaru pateikt, kas ir vējš, bet es varu tev parādīt, kā vējā uzvilkt kuģim buras."

Tā arī ar ciešanām un zaudējuma sāpēm. Neviens tās nespēj pilnībā izteikt un izskaidrot, bet kristietis ar Dieva palīgu spēj uzvilkt Gara buras vislielākās ciešanās un bēdās. Juzdams Dieva Gara spēku, kristīgs cilvēks paceļas pāri par neizprastām ciešanām vai nepielūdzamo nāvi. Pat tādā pārbaudījuma brīdī spējam teikt:

"Dievs mani vada... tik brīnišķi un svētīgi...''

Tad lai neprasām, kāpēc jācieš un kāpēc jāpiedzīvo zaudējumi, bet labāk lai prasām, kā tas ir, ka tik daudz Dievs man ir devis.

Tā jau ir cilvēka vājība (pat kristiešu) iedomāties, ka tik daudz mums pienākas. Mana veselība un pārticība, mani piederīgie, manas mājas un zeme. Ja kas no tā visa mums tiek ņemts, tad tikai jūtam skaudras zaudējuma sāpes, pat rūgtumu. Bet tieši tad būtu jādomā par šo patiesību: jo lielāks ir zaudējums, jo lielāks ir bijis devums.

Ja mums nebūtu žēlastībā dots, tad arī mūsu gara spēks — mīlestība un uzticība — netiktu pārbaudīts.

"Kungs, visu Tu man devis,
Viss labums man no Tevis,
Mans Tēvs un žēlotājs!"

(Dziesma 256,1).

Debesu Tēvs! Tava žēlastība ir neizmērojama, tā mūs sasniedz uz ik soļa, visās mūsu dzīves gaitās. Kad iekšēji atjaunojamies, tad nomanām — cik Tu esi liels un labs, ar spēku, kas manā nespēkā varens parādās...

Savā sirdī zinu, ka man paliek Tavs tuvums, kaut arī viss cits man zūd.

Zinu, ka Tu mani pasargi no pārbaudījuma, kas pāri iet par ticības mēru.

Dod man gara spēku, kas ļauj pastāvēt visās dzīves vētrās.

Dod man dzīvot tā, ka nedzīvoju tikai šai dienai, bet mūžībai.

Gan mazās, gan lielās lietās palīdzi man darīt tā, lai tas pagodinātu Tevi un nestu svētību maniem līdzcilvēkiem.

(Ivars Gaide, 1936)

Labais gans

Es esmu labais Gans; es pazīstu savas avis, un manas avis mani pazīst.

Jāņa ev. 10,14

Franču fiziķis Paskals teicis šādus vārdus:

"Dievs radījis kādu tukšumu katra cilvēka sirdī, kas nav piepildāms ar nevienu radītu lietu, bet to piepildīt var vienīgi Dievs, kurš atklājies Jēzu Kristū."

Mēs mēģinām savas dzīves piepildīt ar lietām un notikumiem, ar darba stundām un dēku meklēšanu. Tukšums sirdī tomēr ir kā bijis — līdz tam brīdim, kad ļaujam Dievam iejaukties. Šī Dieva iejaukšanās ir visspilgtāk izteikta Kristus notikumā. Viņam, mūsu labajam Ganam, ir īpašas spējas mums palīdzēt, piešķirt to, uz ko dzīves apzinīgākajos brīžos ceram, pēc kā ilgojamies. Kristū Dievs ir atraisījis ko sevišķu, kas var pāriet arī uz mums. Tā Dievs to ir vēlējies.

Ja gribam savas sirds tukšumu svētīgi piepildīt, uzlūkosim Kristu, lai Dievs būtu mūsu sirds centrā. Viņš pazīst un redz mūs, sauc mūs vārdā.

Atsauksimies, sekosim!

Mīļais debesu Tēvs! Es Tev pateicos, ka esi mani radījis un mani mīlēdams gādā par pestīšanu. Tavs vārds notiek arī manā dzīvē, kad paļaujos, kad ticu. Stiprini manu ticību, lai sekoju savam Pestītājam gaismas ceļos.

Palīdzi man atvērt manu sirdi tam, kas ir svēts, šķīsts un patiess.

Dod man kaut drusku no tās mīlestības, kas nepazīst robežu, kurā Tu ietver visu pasauli.

Dod spēku man mīlēt citus, kā mīlu sevi pašu.

Dod pateicības prieku par visu, ko saņemu, un vēlēšanos — vairāk dot.

Tavs prāts lai notiek!

(Ivars Gaide, 1936)

Dieva brīnišķīgais padoms

Arī tas nāk no tā Kunga Cebaota, — brīnišķs Viņš padomā un liels gudrībā!

Jesajas grām. 28,29

Kad ieskatāmies iepriekšējos pantos, pirms še minētā, tad varam saprast, kādā sakarā šī panta vārdi sacīti.

Tur runā par sēju un pļauju. Tur tik dažādas sēklas, kurām katrai vajaga savu zemi un katru sēt savā laikā.

Kā lai sējējs visu to zina? Kas viņam devis padomu, ko der un ko neder darīt?

Un cik dažāda ir pļauja, kulšana un izvērtēšana!

Katrai graudu šķirnei ir savs mērķis un uzdevums, kam viņa augusi un kam to izlietot.

Kas cilvēkam devis vajadzīgo padomu un gudrību? Tā ar izbrīnu jautā rakstītājs un arī atbild, ka tas nāk no tā Kunga, kas brīnišķs padomā un liels gudrībā. Viņš no zemes, laika un sēklas devis cilvēkam atskārst, kā vajaga sēt un pļaut.

Ko palīdzētu, ja graudi būtu auguši, bet cilvēks nemācētu tos izlietot?

Mēs zinām — vēl šodien mācās un pētī, ko visu no stādiem un augiem varētu veidot cilvēku dzīves labā. Vēl meklējam, ko Dievs savā apslēptā padomā un gudrībā ielicis radības nolūkos, kā lielu noslēpumu, ko Viņš atklāj cilvēkam meklētājam, kam devis prātu un saprašanu atzīt Dieva gudrību un padomu.

Bet — cik bieži un cik daudzi esam bez šīs spējas! Politiķi tik bieži nespēj rast drošus ceļus, kā novērst nelaimes tautu starpā. Daudz kas vēl ko vēlēties ekonomiskajā un sociālajā laukā. Tāpat audzināšanas un izglītības laukā. Jā, arī reliģiskajā laukā mums nav vēl visa padoma un visas gudrības.

Bet mūsu drošība, ka tiem, kas Dievu mīl, Viņš palīdz un apslēpto atklāj savā brīnišķā padomā un lielā gudrībā, kaut reizēm uz to ilgi jāgaida.

Dodi mums, mūžīgais Dievs, paļauties Tavam padomam un gudībai arī tad, kad mums tas šķiet neizprotams. Satveri mūs ik dienas ar savu stipro žēlastības roku, turēdams un vadīdams mūs pēc sava padoma.

(Kārlis Arnolds Birznieks, 1903)

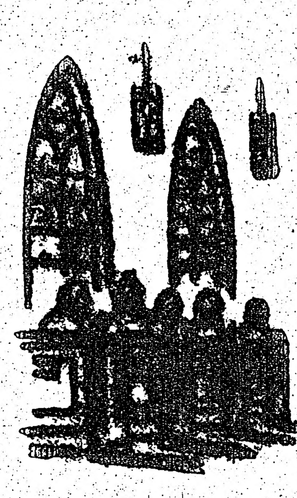

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet n okatra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

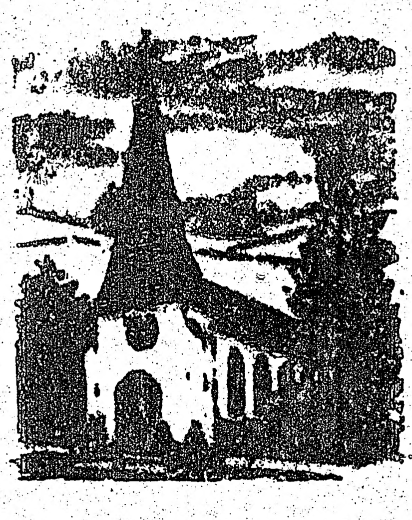

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide vasaras mēnešos būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālr. 766-5525, Saulainē — 1 (705) 424-1118 no 7. jūlija līdz 6. augustam vai draudzes kancelejā,, tālr. 921-3327 otrdienās un ceturtdienās no pl. 12 — 20, izņemot laiku no 24. jūlija līdz 15. augustam, kad kanceleja būs slēgta.

13. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē, pl. 19.30 dievnamā.

20. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā, pl. 10.30 Saulainē.

27. augustā dievkalpojums nenotiks, Draudžu dienas Gaŗezerā.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Mācītājs no jūnija beigām līdz augusta beigām būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Sidrabenes tālr. 1-335-2030.

13. augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

20. augustā pl. 10 dievkalpojums baznīcā.

21. — 27. Draudžu dienas Gaŗezerā.

3. septembrī pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

20. augustā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

27. augustā pl. 13 dievkalpojums dievnamā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

13. augustā dievkalpojumu vadīs A. Lagzdiņš.

20. augustā dievkalpojums nenotiks.

27. augustā dievkalpojumu vadīs V. Skudra.

3. septembrī dievkalpojums nenotiks.

Ar 10. septembri dievkalpojumi sāksies pl. 16 un turpināsies katdu svētdienu.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 160 Sunnyside Ave., tālr. 533-0456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-8838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

13. augustā pl. 10 Kapu svētki Woodland kapsētā, dziesmu lapiņas.

20. augustā pl. 10 draudzes dievkalpojums baznīcā.

27. augustā pl. 19 draudzes dievkalpojums baznīcā.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

13. augustā pl. 11 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Ezerkalnos. Dziesmu lapiņas.

20. augustā dievkalp. nebūs.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel 733-3906 Otavas latv. ev. lut. Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā

13. augustā pl. 11 Brīvības cīņu dievkalpojums Sprīdīšos. Pēc tam groziņu vakars.

20. augustā pl. 20 dievkalpojums baznīcā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRITIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Lakumanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

P R I E K A V Ē S T S

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-5123

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6997 Willowdale, Ont.

445-5325 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

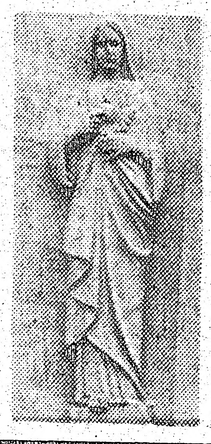

Gatavo pieminekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street,

Toronto, Ont. M4K 2X2

Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.

sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Ja esat nedomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, dieģi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

Z. Saŗma — Kolimas piezīmes	$3.00
Latviešu karavīrs 2. pasaules karā laikā	$21.00
A. Voitkus, — Ogles pelnos, rom.	$9.00
E. Ailstars, Savā zemē, rom.	$9.50
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.)	$18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi	$6.00
Lietiškā māksla Nr. 11	$3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze)	$21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības	$11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz.	$10.00
Archīvs 17. sējums	$10.00
H. Hartmanis — Dzīves krustceļos, atm.	$10.00
Ed. Mednis — Pirmais pasaules karš	$5.50
Kalpošana garā un patiesībā: Archib. Dr. K. Kundziņa piemiņai	$6.00
Reiz kas citādāk (Hum)	$6.25
P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gaitnieki	18.00
Dr. P. Cirsis — Neticīgā glābšana	$8.00
H. Biezais — Ēnas pār torņiem	$5.00
Z. Mauriņa — Zemes dziesma	$9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Sacensības jauniešiem

DV Austrālijas valde šogad rīko rakstu darbu sacensību jauniešiem, lai pamudinātu viņus lasīt latviešu grāmatas un periodiku, tā veicinot savas valodas izkopšanu un iesaistīšanos latviešu sabiedriskā dzīvē. Sacensības domātas jauniešiem no 9 līdz 21 gadu vecumam, kas dzīvo Austrālijā un Jaunzēlandē.

Paredzētas četras vecuma grupas: 9 — 12 g.; 12 — 15 g.; 15 — 18 g. un 18 — 21 g.

Paredzēti šādi temati: 1. grupai: Brīvs temats — pēc pašu izvēles — Kādas latviešu tautas pasakas tu esi lasījis, ko no tām guvis, ko izjutis?; Māte latviešu tautasdziesmās. 2. gr.: Brīvs temats — pēc pašu izvēles: Ko tev nozīmē tautasdziesmas vārdi: „Acis darba izbijās, Rokas darba nebijās"; Annas Brigaderes pasaku lugas varoņa Sprīdīša labās un sliktās īpašības. 3. gr.: Velns latviešu tautas pasakās un teikās; Manas domas par grāmatu — Rūtiņas U. Vēl tā gribējās dzīvot; Alfrēda Dziļuma — Dieva dārzs; Cilvēks šai pasaulē ir dzimis, lai radītu skaistumu; Ko tu skaistu esi radījis? 4. gr.: Iztirzā, ko nozīmē Spīdolas aicinājums „Mainies uz augšu" Raiņa lugā Uguns un nakts; Kā radās un izveidojās latviešu Kultūras dienas Austrālijā.; Latviešu grāmata un es.

Vērtēšanas komisijā piedalīsies: Irina Matisone, Kārlis Nabadziņš, Regīna Ruza, Jānis Vovers un Viesturs Zembergs.

Rakstu darbi iesniedzami anonīmi, uzrakstot uz darba augšējās malas dalībnieka segvārdu vai moto un vecumu. Pievienojama aizlīmēta aploksne, uz kuŗas uzrakstīts tas pats segvārds vai moto un vecums, un aploksnē ielikta zīmīte ar dalībnieka uzvārdu un adresi, kā arī dzimšanas datums. Darbi iesūtāmi līdz 1978. gada 18. oktobrim, V. Zembergam, 9 Wattle Grove, Klemzig — 5087; S.A.

V.R. Zembergs,
DV AV Kultūras d. vad.

Kas viss nav Maskavai padomā!

Rietumu diplomāti Vīnē izteikušies, ka Maskava prasījusi izdot pārbēdzēju Arkadiju Ševčenko, kas bija svarīgs padomju pārstāvis Apvienotajās Nācijās, pret ieslodzīto padomju disidentu Anatoliju Ščeranski, ko Pad. savienībā uz ilgiem gadiem sodīja ar ieslodzījumu un nometināšanu spaidu darbu nometnē par nodevību un pretpadomju aģitāciju. 47 g. vecais Ševčenko atteicās atgriezties Pad. savienībā. Viņa sieva Maskavā izdarījusi pašnāvību. Tur dzīvo arī viņa 10 g. v. meita un 27. g. v. dēls. Ševčenko šādu apmaiņu nosaucis par smieklīgu, jo viņš ir brīvs cilvēks, kas bauda pastāvīga iedzīvotāja tiesības ASV.

Sabiedriskā dzīve Sv. Katrīnās

DV Sv. Katrīnu nodaļai bijis loti darbīgs vasaras sākuma posms. Maija beigās un jūnija sākumā latviešu kopa piedalījās daudzkultūru festivālā Sv. Katrīnās, kur latviešus pārstāvēja Ruta Andžāne. Latviešu vakarā viņa bija namamāte Daudzkultūru centrā, kur savas darbīgās priekšnieces Milijas Zvejnieces vadībā vanadzes pārdeva pašu gatavotas vakariņas viesiem. Siltās vakariņas ātri izpārdeva. Vanadzes pārdeva pašcepto rupjmaizi, saldskābmaizi, pīrāgus un vēl daudz citu gardumu, ko pašas bija cepušas un gādājušas.

Programmu vadīja Ilze Dreifelde. Dziedāja Senatnes koris, dejoja Jandāls un Jandāliņš, koklēja Hamiltonas latviešu skolas koklētāji, kas visi izpelnījās skaļus aplausus un atzinīgus vārdus no skatītājiem. Jandāla puiši mācīja Sudmaliņas sveštautiešu skatītājām, kas izrādīja lielu interesi. Tāpat arī Ruta mēģināja pārējo tautību „karalienēm" iemācīt dažus latviešu deju soļus.

Lielu interesi sveštautiešos radīja gaumīgi iekārtotais stūris ar latviskim audumiem un citiem mākslas priekšmetiem. Audēja Velta Vilsone rādīja aušanas mākslu, paskaidrojot latvisko rakstu īpatnības. Viesu pulkā bija arī Sv. Katrīnu pilsētas galva, kas sveicināja latviešus savas pilsētas iedzīvotāju vārdā un vēlēja latviešiem kopt savu kultūru tāpat tālāk.

Vanagu saime 14. jūniju atzīmēja Franču zālē. Imanta Purva referātu nolasīja Inta Purva, jo referents pats bija kavēts ierasties. Tautieši noskatījās filmu par soda nometnēm okupētajā Latvijā. Vanadzes visus pacienāja ar kafiju un maizītēm.

Senatnes koŗa 12 dziedātājas piedalījās 6. Vispārējos dziesmu svētkos Bostonā. Bija prieks būt lielajā dziesmotajā saimē un dalīties ar citiem svētku priekā.

Vakarēšanas, kas notika Zigrīdas Masītes vadībā visu garo ziemu, deva daudz interesanta dalībniecēm gan pārrunās, gan strādājot dažādos rokdarbus un daloties šajā mākslā. Vakarēšanas atsāks rudenī. Augustā vēl paredzēti dārza svētki, kas notiek katru gadu kādas vanadzes dārzā.

A. C.

Vai Minsteres . . .

(Pārnesums no 4. lp.)

jas gan pirmklasīgas bērnu nometnes, gan arī vasaras vidusskolas. Trīsnedēļu latviešu vasaras skolas Vācijas bērniem iespētu brīnumus.

Kāds Tobago salas neseno notikumu aculiecinieks un debašu dalībnieks, atceļā ciemojoties Minsterē zināja stāstīt, ka kādā debašu lokā kāds dalībnieks izteicies, ka Minsteres ģimnazijas mūžs būšot vēl ap 3 gadu. Līdzīgi domā arī okupētās Latvijas kultūrsakarnieks un Rīgas žurnāla Karogs galvenā redaktora vietnieks Ilgonis Bērzons. Viņš Dzimtenes Balss 1978. gada 25. nr. intervijā, izklāstot Rietumvācijas apciemojuma iespaidus, saka: „...situācija nav nekāda spožā — arvien vairāk dzirdamas bažas par Minsteres ģimnazijas eksistenci vispār, jo trūkst skolēnu".

Tā var notikt. Līdz šim jau pilnus 33 gadus zinām, kā ir, ja Minsterē mums ir sava latviešu ģimnazija, bet nezinām, kā būs, ja tās vairs nebūs. Varam pieņemt, ka tas būs smags trieciens visai latviešu trimdas sabiedrībai, un šis brīdis iezīmēs trimdas latvietības tālākus atplūdus un galu. Vai nebūtu cerīgāk, ja Minsteres ģimnazija spētu savu darbu sekmīgi turpināt un līdzās tai rastos vēl divas — viena Ziemeļamerikā un otra Austrālijā. Par mūsu vidējo pilna kursa mācības iestāžu veicināšanu būtu steidzami jādomā. Šai darbā neviens upuris nevar būt ne par mazu, ne arī par lielu.

Māc. ARTURS LIEPKALNS
MLĢ direktors

Boikotēs lidmašīnu nolaupītāju patvēruma zemes

Rietumvācijas ārlietu ministrija 2. augustā paziņojusi, ka Kanada, ASV, Anglija, Francija, Japāna, Italija un Rietumvācija vienojušās pārtraukt gaisa satiksmi ar jebkuŗu valsti, kas došot patvērumu lidmašīnu nolaupītājiem. Pēc divu dienu ekspertu apspriedēm Rietumvācijas valdības referents Klauss Bēlings izteicies, ka apspriede vienojusies, ka minētās septiņas valstis kopīgi pieprasīs, lai gaisa pirātu patvēruma devēja valsts vai nu vainīgos deportē vai soda un atgriež nolaupīto lidmašīnu, tās apkalpi un pasažieŗus. Ja šāds izkārtojums nebūtu pieņemams, visas septiņas valstis pārtrauktu gaisa satiksmi ar patvēruma atļāvējas valsti un tai liegtu arī septiņu valstu aerodromus. Šīs valstis cer, ka viņu rīcību atbalstīs arī citas pasaules valstis.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā 16. jūlijā atklāja bērnu vasaras nometni. Dievvārdus teica draudzes māc. J. Mednis, runāja draudzes priekšnieks J. Siliņš un nometnes vadītāja māc. Vera Fricsone. Par nometnes ārstu darbojas Dr. Z. Zadvinskis, saimniecības vadītāja M. Liepiņa, nometnes māsa S. Avis un administrātors Vold. Fricsons. Pirmās nedēļas posmā bija ieradušies 65 bērni. 19. jūlijā nometnē bija noorganizēts svecīšu dievkalpojums, uz kuŗu ieradās arī bērnu vecāki un citi viesi. V. Z.

Mans mīļais krusttēvs un mūsu labais draugs

mākslinieks

Alfrēds Jānis Freimanis

miris 1978. gada 15. jūlijā Exeter, Ont.

Lielais miers nu klusi, klusi
Tavai sirdij pieskāries;
Lai Tev svešas zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.

Mīlā piemiņā paturēs

krustmeita Sandra, Vera un Arnolds Liepkalns

Zigfrids Jēzups Seilis

dzimis 1928. gada 31. augustā Rēzeknē, Latvijā,

aizsaukts pie sava Radītāja 1978. gada 6. augusta rītā

Toronto, Kanadā

Tur, kur zilgmo priežu meži...

Dzīves biedre un dēli

Pēkšņi no mums šķīrusies mūsu mīļā

Josefīna Pundors

dzimusi 1905. gada 29. maijā Latvijā,

mirusi 1978. gada 27. jūlijā Toronto

Viņu mīlestībā piemin

vīrs Vincents, meita, znots, divas mazmeitas un citi piederīgie ASV un Kanadā

Mūsu mīļais draugs

Zigfrids Seilis

dzimis 1928. gada 31. augustā,

miris 1978. gada 6. augustā

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Pakalnu ģimene, Jānis Kuga un Alberts Brīvkalns

Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzeltemi un zaļi).
ZIGFRIDS JURSEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8188

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....
Ezmu Latvija Amerikā abonenti, tādēļ esmu speciāli dāvanām paredzēto maksu $18.—.
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....
(Adrese)

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION
491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5
Tālrunis 922-2551
Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.
Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5
Tālr. 533-9415
Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
10 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.
Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.
PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.
ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.
Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.
TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā
Procentus piešķaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)
PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.
RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.
HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.
AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinātmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).
Aizdevumi līdz $50,000 nodrošinātmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Lasītāju vēstules

KAM BIJA LABĀKAIS PIEMINEKLIS?

Jāņa Mintika piemineklis kurzemniekiem, kas stāv Tobago krastā, nav bez savas priekšvēstures. Notika sacensība ar citiem tēlniekiem, un labākais izrādījās Augusta Kopmaņa projekts bākas veidā, ar mūžam nedziestošu uguni, kas rādītu ceļu uz salu. Nelaikam mākslinieka tiešām bija Dieva dots talants, kas katru pārliecināja. Bet viņa darbu nevarēja pieņemt līdzekļu trūkuma dēļ. Kopmanis prasija 2000 dolaru. Nekāda pieminekļa fonda nebija, ziedojumi tautā netika vākti. Jānim Mintikam samaksāti pāris lidojumu uz salu. Bet viņa abstrakto pieminekli uzņēma ar iebildumiem. „Tas atgādina izceltu mašīnas daļu," teica kāda tēlniece. Cerēsim, ka ar laiku tauta pieradīs pie neparastā veidojuma, tāpat kā no Teodora Zaļkalna pieņēma šķautnaino, sēdošo Blaumani Rīgā. Bija vēl trešais projekts — rakstnieka Anšlava Eglīša, kopā ar architektu B. A. Eglīša labi domātais ražojums, diemžēl, neizpelnījās vispārēju atzinību.

Olģerts Liepiņš Bostonā

ATCERĒSIMIES SAVUS LABVĒĻUS

Edītei Haiderei 7. jūnijā pagāja 28 gadi no laika, kopš viņa uzrunāja kanadiešus Hamiltonas radioraidītājā, vēlāk viņa uzrunāja arī ASV pilsoņus.

Kaut gan pagājuši daudzi gadi, kopš viņa atstājusi Kanadu, baltieši viņai ir labā atmiņā, kā arī šo tautu tiesības, — brīvi dzīvot dzimtajā zemē. Par to viņa vēl tagad runā radio.

Šai, kaut „neapaļo gadu" jubilejā, viņa saņēmusi daudzu agrāko draugu apsveikumus. Vai neiederētos arī Kanadas baltiešiem, kas viņas brīvības domu vēl tagad atceras, apsveikt Edīti Haideri? Viņa izteikusi vēlēšanos kādos svētkos apsveikt un stiprināt baltiešus un stiprināt viņu ticību brīvībai.

Neaizmirsīsim labvēļus!

Viņas adrese: Mrs. Edith Hyder-Jester,, 1528 A Cherry Ave., Charlottesville, VA 22903, U.S.A.

N. Austriņš Toronto

Meklē
auto mechaniķi
pastāvīgam darbam.
Zvanīt 466-0540, Toronto

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
māj viesību galdus
Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

135 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

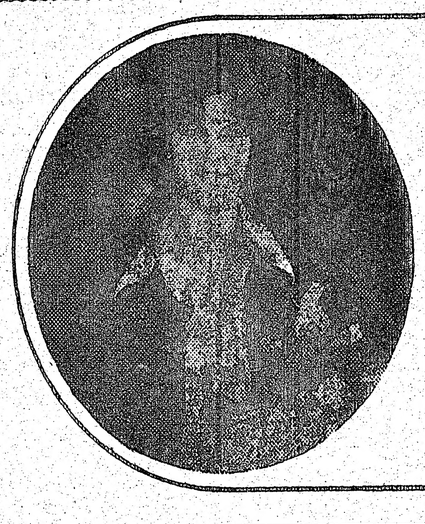

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1186

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

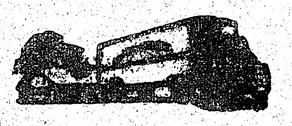

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

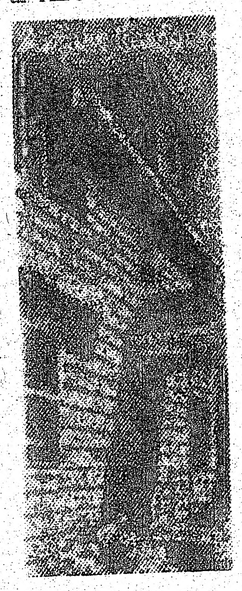

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mime
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416)/466-1514

A. Eglitis — TV RENTALS
1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

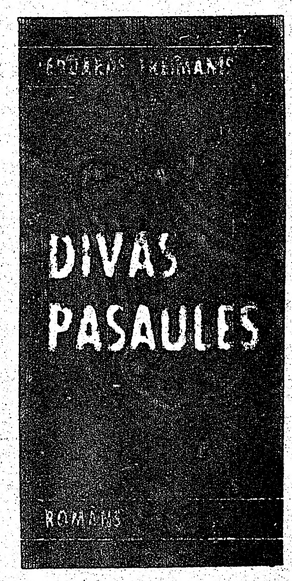

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Pacelosim pa Rīgu

(Turpinājums no 6. lp.)

nieks, Daile, Daina, Doma, Gaisma, Jānis, Jaunība, Līgo, Lilija un beidzas ar Vecrīga, Vidzeme, Zelta rudens, Zem ozola, Ziediņš un Zilais putns. Visā 50 vārdu garajā sarakstā paslēpusies tikai viena pati Ļeņingrada, bez kuras vēl pagodināta tikai Rīgas „māsas pilsēta" Rostoka Austrumvācijā.

Kinoteātru nosaukumi, savukārt, vēl aizvien parāda četrdesmitos gados iekristīto kaujinieciskumu. Tilta ielā 1, ir Aurora, K. Marksa ielā 72 — 21. jūlijs, Ļeņina ielā 24 — Komjaunietis, Pētersalas ielā — Kosmos, taču tai pašā laikā Suvorova ielā paslēpies vēl vecais Palladiums.

APVALKĀTĀS DRĒBES
APGRIEŽ UZ
OTRU PUSI

Nodaļā — Sadzīves pakalpojumi uzzinām, ka Apavu un ādas galantērijas izstrādājumu individuālās šūšanas un remonta kombināts Rīgas apavi atrodas Vārnu ielā 5, un katram nezinātājam atļauts zīlēt, ar ko tur īsti nodarbojas. Apģērbu individuālās šūšanas un labošanas apvienība Siluets iekārtojusies Ļeņina ielā 49, kamēr, vienkāršāk izsakoties, virsdrēbju šūšana notiek visā Rīgā 4 vietās: Biķernieku ielā 24, Gorkija ielā 106, Sverdlova ielā 11 un Vienības gatvē 29. Ir vēl Sieviešu vieglo tērpu šūšana 3 vietās, bērnu apģērbu šūšana, sieviešu bikšu šūšana, vīriešu bikšu šūšana, formas tērpu šūšana, lietusmēteļu šūšana, mājas tērpu šūšana un labošana, kamēr ļoti svarīgā — virsdrēbju apgriešana uz otru pusi un labošana notiek Maskavas ielā 97, Strēlnieku ielā 3 un P. Stučkas ielā 32.

Rīgā, kā lasāms E. Stazdiņa grāmatā, notiek arī vēl citas lietas. Piemēram: chlorvinila lietus-mēteļu labošana; karogu un vimpeļu izgatavošana; logu un durvju mākslinieciskā drapēšana, automašīnu sēdekļu labošana, automasīnu motoru pārsegu un pārvalku šūšana Miera ielā 101; pulētu stiklu krāsošana; pārrakstīšana ar rakstāmmašīnu, materiālu pavairošana ar rotoprintu, tulkošana Kr. Barona ielā 25, mūzikas instrumentu izmomāšana Kr. Barona ielā 33 — 35 ķīmiskā tīrīšana 24 stundu laikā, traipu tīrīšana un apģērbu gludināšana pasūtītāja klātienē Kr. Barona ielā 33 — 35, ķīmistīrīšana — ar izsaukšanu mājās Jelgavas ielā 74, ātrā fotogrāfiju izgatavošana dokumentiem Ļeņiņa ielā 83, lodīšu pildāmspalvu uzpildīšana P. Stučkas ielā 19, bēnu ratiņu un elektropiederumu remonts Kirova ielā 12; seifu un veļas mazgāšanas mašīnu remonts Maskavas ielā 18 un lustru, sienas lampu un stāvlampu izgatavošana Ļeņina ielā 173. Vieglo automobīlu techniskā „apkope", remonts un krāsošana Rīgā notiek četrās vietās, kamēr akumulātoru uzpildīšanai un remontam autobraucējiem jādodas uz Berģiem aiz Rīgas.

Seko pārskats par koncertzālēm, kādas ir 7, ieskaitot virsnieku nama koncertzāli agrākajā Rīgas latviešu biedrībā, krājkasēm tās atrodas 21 vietā, kultūras pilīm, namiem un klubiem. Tāds atsevišķs, piemēram, ir arī Latvijas ministru padomes valsts profesionāli techniskās izglītības komitejai Strūgu ielā 4, un milicijas iestādēm. Pēdējo sarakstā piemin̄ēti arī tik noderīgi institūti kā atskurbtuves, kas stratēģiski izvietotas Pūpolu ielā 5, Tilta ielā 20, L. Laicēna ielā 26 un Ļeņina ielā 412 — 414. Ir arī vēl kāds mistisks milicijas „pieņemšanas un norīkošanas punkts" Ļeņina ielā 5, kamēr padomju pilsonim tik ņozīmīgā un dažkārt liktenīgā Pasu nodaļa atrodas milicijas centrālās pārvaldes namā — Padomju bulvārī nr. 7 (agrākajā prefektūrā).

17 mūzeju un izstāžu sarakstu ievada V.I. Ļeņina memoriālais mūzejs (Cēsu ielā 17, kur Ļeņins kādreiz dzīvojis), kā arī V.I. Ļeņina mūzejs — dzīvoklis Kirova ielā 18. Tikai pēc tam seko Brīvdabas mūzejs pie Juglas, kas tagad nodēvēts par Latvijas lauku dzīves mūzeju. Revolūcijas mūzejs kādreizējā Kaļa mūzeja celtnē Smilšu ielā, vairumam lasītāju būs zināms, bet nedaudzi zinās, ka Krāslavas ielā 22 tagad atrodas Nelegālās preses mūzejs, bet L. Paegles ielā — P. Stradiņa Medicīnas vēstures mūzejs. Parki un dārzi Rīgā ir 16 no Arkādijas parka līdz Zooloģiskajam dārzam, bet pirsu skaits sasniedz 25.

ĪPAŠAS SLIMNĪCAS
„LABĀKAJIEM"
CILVĒKIEM

Ir 14 poliklīnikas, 8 bērnu poliklīnikas un tad, bez šaubām, atsevišķās klīnikas un slimnīcas okupētās Latvijas „labākajiem cilvēkiem", piemēram: Baltijas kaļa apgabala stomatoloģiskā poliklīnika, Padomju un partijas aktīva poliklīnika Lāčplēša ielā 38, PSRS Literātūras fonda Latvijas republikas nodaļas poliklīnika Kr. Barona ielā 12 (agrākajā Benjamiņu namā, kur tagad mitinās arī Rakstnieku savienība) u.c.

Restorānu Rīgā skaitās 14, un to nosaukumi, pretstatā kafejnīcām, ir padomiski universāli: Astorija, Atlantika, Kaukāzs, Mētropole, Ruse un pa virsu vēl Ščečina Maskavas ielā 266.

Slimnīcu saraksts aptver agrākās Rīgas pilsētas, Sarkanā krusta u.c. dziedinātavas, arī kādreizējās privātklīnikas. Tā agrākā Pārupa klīnika Pulkv. Brieža (tagad — Sverdlova) ielā 15 ir kļuvusi par Latv. veselības aizsardzības ministrijas 1. slimnīcu, taču slimnīcas ir tikai padomju vienkāršajiem ļaudīm, kamēr Gaujas ielā 17 — 19 atrodas Latvijas iekšlietu ministrijas „hospitālis".

Kāda no okupētās Latvijas mājām, ko nežēlīgi sagrauzis laika zobs. Šādi foto uzņēmumi Latvijas okupantiem nevēlami, ja tos rāda rietumos, tāpat kā izpostītās un izdegušās Latvijas baznīcas. Par to arī „piesēja lietu" Laimonam Niedrem, kuŗu apsūdz spiegošanā.

LNF uzņēmums

UZ 800.000
IEDZĪVOTĀJIEM
75 VEIKALI

Sporta zāles, stadioni, sporta laukumi un to adreses gluži kā senos laikos, arī teātri — Akadēmiskais, operas, valsts leļļu (Kr. Barona ielā 16), jaunatnes (Lāčplēša ielā 37), Dailes, krievu drāmas, valsts operetes (Ļeņina ielā 96). Tirgi ir Āgenskalnā, Čiekurkalnā, Torņkalnā un Matīsa ielā (un, protams, agrākajā Centrāltirgū), bet visbēdīgākais un izteiksmīgākais laikam gan ir Rīgas veikalu saraksts. No tā izlasāms, ka Rīgas ap 800.000 iedzīvotāju vajadzībām kalpo tikai 75 veikali, ieskaitot visus speciālos u.c. veikalus.

Tā redzams, ka sieviešu apavi Rīgā pērkami tikai vienā veikalā — Ļeņina ielā 92 — 94, bet vīriešu apavi atkal tikai Kr. Barona ielā 13 — 15. Tas pats ar apģērbiem: sieviešu — Kr. Barona ielā 7 —9, vīriešu — Kr. Barona ielā 44. Tiem, kam ir iespēja un laime iegādāties automobili, jābrauc no Rīgas pavisam ārā — pa Daugavpils šoseju līdz 12. kilometram: automobiļu „veikals" atrodas tur!

Interesantas nianses ir arī dažu citu veikalu apzīmējumos. Piemēram: Gaisma, grāmatu — Ļeņina ielā 17; Globuss — sociālistisko valstu grāmatu — Padomju bulv. 26; Kaļa grāmatu — Kr. Barona ielā 11. Rīdziniekiem visnozīmīgākie ir veikali, kas uzrādīti saraksta pašās beigās. Tie ir: komisijas veikali Avotu ielā 2, Dzirnavu ielā 70, Ļeņina ielā 62, Padomju bulv. 26 un Revolūcijas ielā 8, kā arī gadījuma mantu uzpirkšanas veikali Kr. Barona ielā 30, Ļeņina ielā 128 un Suvorova ielā 26.

RĪGĀ 14 VIESNĪCAS,
NO TĀM TIKAI VIENA
TŪRISTIEM

Viesnīcu Rīgā pavisam ir 14: Aurora, Autoostas, Atlantika, Bāka, Baltija, Daugava, Gatve, Mētropole, Saulīte, Sports, Sputņiks, Tempo, Viktorija un Rīga, taču ārzemju tūristiem pieejama joprojām tikai viena — pati pēdējā. Pārējās vietas ierāda gan „sociālistisko valstu" apmeklētājiem, gan dažādu iestāžu birokratiem, kas Latvijā ierodas no citiem padomijas apgabaliem. Izvēles tātad nav nekādas.

Ieskatoties Rīgas tagadējā ielu sarakstā, redzams, ka visi Rīgas centra bulvāri un galvenās ielas tagad saucas partijai pieņemamu varoņu vārdos. Visvairāk, saprotams, ir „lielās kungu tautas" reprezentantu, to skaitā iekļaujot arī pa kādam starptautiskam komūnisma apustulim. Tā „savas" ielas Rīgā tagad ieguvuši:

Cernišecs, Engelss, Frunze, Gagarins, Gorkijs Gorochovecs, Kirovs, Komarovs, Kupala, Lomonosovs, Ļeņins, Ļuļins, Majakovskis, Markss, Mičurins, Ostrovskis, Stucenko, Sverdlovs un Tereškova. Drusku īsāka, tomēr iespaidīga, ir arī latviešu komūnistu un pakalpiņu pagodinājumu rinda: A. Arājs-Bērce, E. Eiche, J. Fabriciuss, F. Gailis, V. Lācis, L. Laicēns, L. Paegle, R. Pelše, Rainbergs J. Ruduzutaks, P. Stučka, J. Silfs-Jaunzemis un E. Zandreiters, kam jāpievieno padomju „baznīcas kalendāra" nozīmīgo dienu vārdos nosauktās ielas: 13. janvāris, 17. jūnijs, 21. jūlijs, 13. oktobris, arī vēl Latviešu sarkano strēlnieku laukums u.c.

Nožēlojami īsa ir latviešu kultūras darbinieku vārdos nosaukto ielu rinda, kur ir tikai 5 vārdi: A. Amtmanis-Briedītis, E. Melngailis, E. Smilģis, A. Upītis un E. Veidenbaums. Par kuriozu var uzskatīt arī Ļeņina nolaupītās Brīvības ielas atrašanos — šoreiz pietiekami tālu noslēptā vietā — jaunajā Berģu ciematā, kas atrodas aiz Baložiem no Vidzemes šosejas pa labi, braucot virzienā no Rīgas uz Siguldu: drošs paliek drošs!

Ls

Saules vannu cienītājs karstajās vasaras dienās ar pilnbārdu? Nē, pazīstamais Toronto latviešu bitinieks St. Vasarājs, kuŗa zodu un tropu cepuri klāj bieza bišu sega. Viņš ar savām bitēm tā sadraudzējies, ka tās mierīgi aplīp kailajam ķermenim, ne reizes neiedzeļot. St. Vasarājs šādus eksperimentus atkārtojis jau vairākas reizes.